

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav hospodářských a sociálních dějin

Bakalářská práce

Petr Srb

Proces s Miladou Horákovou v kontextu dobové propagandy

The trial of Milada Horáková in the context of contemporary publicity
campaign

Praha 2014

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Drahomír Jančík, CSc.

Poděkování

Děkuji vedoucímu své bakalářské práce, prof. PhDr. Drahomíru Jančíkovi, CSc., za rady, za ochotu a trpělivost, s nimiž k mé práci přistupoval.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, výhradně s využitím uvedených pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů. Práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne:

Podpis:

ABSTRAKT

Práce je analýzou dobových propagandistických metod vládnoucí moci a jejich působení na české a slovenské obyvatelstvo. Je zasazena do širšího dobového kontextu. Středem pozornosti jsou rezoluce a jejich analýza, je zohledněna dobová publicistika a je učiněn pokus o detailnější komparaci procentuálního zastoupení tematicky zaměřených článků na stránkách dvou vybraných deníků. Práce je založena především na archivním materiálu vztahujícímu se k procesu s Miladou Horákovou, který se nachází v Národním archivu v Praze, dále pak vychází z dobové publicistiky a navazuje na soudobou odbornou historickou literaturu.

Klíčová slova: Milada Horáková, politické procesy, rezoluce

ABSTRACT

The work is an analysis of contemporary propaganda methods of the ruling power and their effects on the Czech and Slovak population. It is set in the wider context of the times . The focus is on resolutions and their analysis. Contemporary journalism is reflected and detailed comparison of the percentage of thematic articles on the pages of two selected journals is attempted . The work is mainly based on archival material referring to the trial of Milada Horakova , this material is located at the National Archives in Prague . The work si also based on journalism of that time and build on contemporary scholarly historical literature

Key words: Milada Horáková, political processes, resolution

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. Rozbor pramenů a literatury	10
3. Fenomén totality v českých a československých dějinách na sklonku 30. a během 40. let 20. století	12
4. Vývoj po „únoru ‘48“	17
4.1 <i>Nástup totalitní moci</i>	17
4.2 <i>Fenomén strachu: politické procesy</i>	20
5. Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice	22
5.1 <i>Příčiny procesu</i>	22
5.2 <i>Průběh procesu</i>	26
6. REZOLUCE – TYPOLOGIE	31
6.1 <i>Rezoluce (jedinečné exempláře) s textem požadujícím přísné a spravedlivé potrestání</i>	32
6.2 <i>Rezoluce (jedinečné exempláře) s textem schvalujícím přísné a spravedlivé potrestání</i>	35
6.3 <i>Rezoluce (nebo jejich části) publikované na stranách Rudého práva</i>	36
6.4 <i>Rezoluce (nebo jejich části) publikované na stranách Lidové demokracie</i>	42
7. „Stalinský slavík“ – Ivan Skála	46
7.1 <i>Československá verze perestrojky a místo rezoluce v ní.</i>	53
8. Proces a mediální kampaň s ním spojená na str. denního tisku	55
9. ZÁVĚR	65
10. Seznam pramenů a použité literatury	68
PŘÍLOHA I	I
PŘÍLOHA II	XLIII

1. ÚVOD

Téma této bakalářské práce je samo o sobě velmi lidsky citlivé. Jeho rozsah i hloubka jsou vzhledem k požadovaným parametrům práce, mým dosavadním znalostem a zkušenostem beze zbytku neuchopitelné jako celek. Proto jsem se pokoušel k tématu přistupovat systémem soustředných kruhů.

Při práci s dobovým materiálem v podobě rezolucí, ukázek z dobové publicistiky jsem si dovolil zveřejňovat poměrně rozsáhlé citace dobových textů, protože na jejich analýze je založena podstatná část této práce a jejich znění mívá často vyšší vypovídací schopnost než mnohé komentáře pod čarou.

Po prostudování množství 530 exemplářů „originálních“ rezolucí převážně pracovních kolektivů jsem zjistil, že (až na zanedbatelné raritní exempláře) se jednotlivé rezoluce sobě velmi podobají. Formálně se jedná o snahu jisté úřední vážnosti, tím mám na mysli zejména tyto znaky: hlavičkový papír, několik razítek a několik podpisů stvrzujících, že rezoluce byla schválena. Pokud hlavičkový papír absentuje, bývá nahrazen strojopisem, který jej alespoň do jisté míry imituje. Rukopisy jsou poté opravdu vzácné.

Obsahově mají rezoluce několik nezbytných náležitostí. Nalezneme takové, které žádají přísný a spravedlivý trest, nebo (zejména rezoluce psané, či odeslané po vynesení rozsudku) trest bezvýhradně schvalují. V rezoluci bývají zmíněny domnělé zločiny špiónů a zrádců (někdy velezrádců), s železnou pravidelností se objevuje pocit hrozící války, či pocit ohrožení míru. U výrazné většiny těchto „standardních“ rezolucí je ještě připojen nějaký pracovní závazek, příslib vzorného plnění pracovních povinností a řada dalších jako odpověď na zlotřilé skutky obviněných. Rezolucí, které by byly opatřeny větším množstvím podpisů, je opravdu málo a pocházejí téměř vždy ze školského prostředí.

Se zveřejňováním rezolucí začalo 4. června 1950 Rudé právo (proces začal 31. května 1950). Tyto „vzorové a inspirativní“ rezoluce působí v porovnání s těmi „skutečnými“ mnohem agresivněji ve svých požadavcích i v jednotlivých formulacích.

Pokoušel jsem se v textu rezolucí, v jejich formě – zkrátka v čemkoli – nalézt nějaký (byť jen slabý) náznak zpochybňující čiré budovatelské nadšení a oddanost politice KSČ při sepisování rezolucí volajících po spravedlivém a přísném potrestání obviněných. Vzhledem

k propagandistické mašinérii a atmosféře ve společnosti jsem počítal s naprostým neúspěchem, protože by to musel být náznak obtížně dešifrovatelný tehdejšími strážci ideologické čistoty (a nejen jim).

Zdá se však, že kouzlo nechtěného zapracovalo u rezolucí odhlasovaných na schůzích 7. a 8. 6. 1950 – tyto rezoluce „chtěly“ ovlivnit rozhodnutí soudu – proto byly sepsány – a zároveň bylo veřejně známo, že 8. 6. 1950 bude vynesena rozsudek, nadto se velmi dobře vědělo, že pokud rezoluci podám poštou 8. 6. 1950 – dojde nejdříve za dva dny do podatelny soudu v Praze, což se také stalo. Tedy: odhlasovali jsme rezoluci 8. 6. 1950, rezoluci, v níž žádáme přísné a spravedlivé potrestání; chceme ovlivnit rozhodnutí soudu a zároveň víme, že ji soud obdrží nejdříve 10. 6. 1950 – tedy dva dny po rozsudku. Naše motivace tedy jistě nebude ta, o níž hovoříme v rezoluci... V kapitole o typologii rezolucí jsem jeden takový příklad ocitoval v úplnosti a musím podotknout, že se nejedná o případ ojedinělý.

Nemohl jsem opomenout jakousi podivnou spojnici mezi kampaní v době procesu proti Miladě Horákové a spol. a propagandistickým tažením proti Chartě 77. Tu spojnici vytvářela osoba básníka Ivana Skály – oba jeho texty jsou až typickými exempláři pro obě zmíněná období a bez zásluhy autorovy sdělují mnohé o oné době, ba i o něm samém.

Když jsem se zabýval sémantickou stránkou rezolucí a pokusil se ji dát do souvislosti se sociálním, kulturním a vzdělanostním profilem autorů nebo signatářů, setkal jsem se s celou řadou obtíží.

Zopakuji, že znění jednotlivých rezolucí se sobě silně podobají. Vyloučíme-li okrajové, tedy raritní případy, působí v drtivé většině velmi typizovaně a lze je v zásadě rozdělit na dvě skupiny :

- a) rezoluce požadující přísný a spravedlivý trest pro obviněné;
- b) rezoluce schvalující přísné a spravedlivé rozhodnutí soudu.

Sémantická vypovídací hodnota rezolucí je tedy nutně skryta někde úplně jinde než v postihování rozdílů mezi jednotlivými rezolucemi téže kampaně. Z toho důvodu jsem se pokusil alespoň pro zachycení jistých distinktivních rysů spojených s propagandistickou akcí kolem procesu proti Miladě Horákové a spol. zasadit celou věc do širších historických kontur a alespoň zčásti tuto kampaň porovnat – byť opravdu v dílčím omezeném rozsahu – se situací spojenou s devótní ustrašeností českých protektorátních politiků a s tímtož postojem

protektorátního tisku v době „heydrichiády“. Časově nám mnohem bližší pak byla samozřejmě kampaň proti Chartě 77, s níž jsem pracoval obdobně. K porovnání se samozřejmě nabízel ještě proces proti Rudolfu Slánskému a spol., ale časová blízkost, podobná „vymyšlenost“ obou procesů nenabízela příliš mnoho rozdílů, snad jen v intenzitě proklínání zrádců – i proto jsem tento proces vynechal. Kromě toho se Rudolf Slánský nechoval nikterak dobře v době přípravy a průběhu procesu proti Miladě Horákové a věc je časově vzdálená, ale i blízká, tak jsem se tomuto srovnání i z etických pohnutek vyhnul.

Již při prvním pohledu na denní český tisk (konec května, téměř celý červen roku 1950) mě překvapilo, že vedle zmiňovaného procesu proti Miladě Horákové a spol. není vydání, které by alespoň nějakým způsobem nezmínilo „touhu našeho lidu po míru“. Zprvu se mi tento „objev“ jevil jako protivná obtíž. Postupně se ukazovalo, že režim (jistě i z mnoha jiných významnějších důvodů) poskytl svému obyvatelstvu platformu široké názorové shody – jako velmi patrné se to jevílo při studování jednotlivých vydání Lidové demokracie. Téma mír, obava z budoucí možné války se objevuje s neochvějnou pravidelností ve všech „normálních“ rezolucích. Rozhodl jsem se proto co nejdetailněji porovnat zastoupení mírové tematiky s tematikou procesu proti Miladě Horákové a spol. na stránkách Rudého práva (v době od 31. 5. 1950 do 24. 6. 1950) a Lidové demokracie (v době od 31. 5. 1950 do 9. 6. 1950).

Po prvotním šoku z toho, jak silně jsou po obsahové, tak i formální stránce archivované rezoluce typizované (se samozřejmým odhlédnutím od raritních exemplářů), jsem došel k závěru, že se můžu věnovat postižení minuciózních a irrelevantních rozdílů mezi jednotlivými rezolucemi po stránce sémantické, které (díky oné typizovanosti) fakticky téměř ignorují vztah k sociálnímu, kulturnímu a vzdělanostnímu zázemí autorů a signatářů, nebo se pokusím najít jisté distinktivní rysy tím způsobem, že celou kampaň zasadím do širšího rámce. Zároveň se jako pojítka mezi mnoha vrstvami obyvatelstva a jistá vábnička pro ně ukázalo (samozřejmě ve velmi pokrytecké podobě) téma míru, boje za mír, boje proti válečným štváčům. Pokusil jsem se alespoň v omezené podobě postihnout jeho zastoupení na stránkách dvou vybraných tiskovin v době procesu a těsně po něm. Domnívám se, že další obdobné sondy do této tematiky by jistě napomohly vnést pár dalších paprsků poznání do nedávné minulosti Československa. Jsem si vědom, že zvolený přístup může vyvolat mnoho otázek ohledně účelnosti zvoleného postupu, jak po stránce metodické, tak i po stránce vyhodnocování dosažených výsledků. V příslušné kapitole se snažím poukázat na možné slabiny mnou zvoleného řešení. Na druhé straně mi tento přístup

přinesl poměrně detailní vhled do struktury zkoumaných tiskovin z několika úhlů. Zjištěné výsledky mě nutily ke komparaci a k domýšlení závěrů a jejich následnému (pokud možno) kritickému zhodnocení.

Zároveň nelze dostatečně často opakovat, že podniknutá sonda byla nerozsáhlá, postup neověřený a závěry v nejlepším případě silně hypotetické. Pokud by mi bylo dopřáno zvolenou tematiku nadále rozvíjet, domnívám se, že by jako hodně vypovídající materiál mohly posloužit dobové školní kroniky - i proto, že bezostyšnost této propagandistické akce patrně nejsilněji devastovala dětskou duši. Zároveň vývoj a změny vyžadované dobové akceptace procesu proti Miladě Horákové a spol. by mohly průkazně naznačit učebnice dějepisu nově publikované po roce 1950 - v této práci jsem ocitoval ukázkou z učebnice dějepisu pro 8. ročník (vydané v 1. polovině 80. let) a ta potvrdila předpokládaný velmi vágní postoj tehdejších oficiálních vykladačů dějin - samozřejmě naprosto konformní k tomu, co bylo od nich tehdejší komunistickou vrchností požadováno.

Chmurné téma minulosti velmi nedávno se vzpírá hlubšímu vhledu, raději přijímá klišé. Naše novodobé dějiny mají hanebností na rozdávání a vražda nevinné ženy za všeobecného potlesku obecnstva patří mezi vrcholná čísla - kampak na nás s nevinným pozdně středověkým danse macabre?

2. Rozbor pramenů a literatury

O samotném procesu s Miladou Horákovou a ostatními obžalovanými během období vlády KSČ pochopitelně mnoho prací nevzniklo, ale v porevolučním období nalezneme poměrně značné množství vědeckých i vzpomínkových děl. V úvodu je třeba zmínit především práci Karla Kaplana, jenž se v publikacích i člancích věnoval samotným procesům (*Největší politický proces*, Praha 1995; *Druhý proces: Milada Horáková a spol. – rehabilitační řízení 1968 – 1990*, Praha 2008), ale také velmi užitečným dílům s tématem spojeným jen částečně (*Sovětsí poradci v Československu v letech 1948-1956*, Praha 1993) a politickým procesům v poúnorové době obecně (*Nekrvavá revoluce*, Praha 1993; s Pavlem Palečkem *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Praha 2008). Cenné jsou též práce Miroslava Ivanova (*Justiční vražda aneb Smrt Milady Horákové*, Praha 2008) a Josefa Radotínského (*Rozsudek, který otřásl světem*, Praha 1990), které kromě zmapování samotného soudu přinášejí i výpovědi svědků a pohled do zákulisí skrze pamětníky. K obecnému pochopení dobového oficiálního diskursu přispěly zejména publikace Vladimíra Macury (*Šťastný věk: symboly, emblémy a mýty 1948/1989*, Praha 2008) a Petra Fidelia (*Řeč komunistické moci*, Praha 1998).

K propagandistické kampani vyšla v roce 2008 originální kniha Pavlínky Formánkové a Petra Koury (*Žádáme trest smrti! Propagandistická kampaň provázející proces s Miladou Horákovou a spol.*, Praha 2008), která přinesla na světlo také řadu archivních materiálů. Propagandistickou kampaň jsem se snažil analyzovat také skrze média. Zpravodajský materiál ve dvou vybraných československých denících (*Rudé právo*, *Lidová demokracie*) měl posloužit jako zprostředkovaný zdroj konstrukce kampaně, přičemž jsem se zaměřil především na výtisky ze dní soudního procesu, kdy byla intenzita propagandy nejsilnější a kdy byla poslána většina rezolucí. Rezoluce jsem zkoumal ve vydané i nevydané podobě – zde velmi posloužila zmíněná kniha Formánkové a Koury, která se jimi zabývala a vybrané rezoluce otiskla. Pro získání reprezentativnějšího vzorku jsem použil také množství dosud nevydaných rezolucí z Národního archivu, Státní prokuratura Praha. Z 6 362 archivovaných rezolucí jsem se rozhodl vybrat a analyzovat 530 tak, aby bylo pokud možno co nejvíce reflektováno jejich rozvrstvení podle vzdělání a sociálního původu odesílatelů, ale aby zároveň ode všech těchto kategorií byly nějaké rezoluce přítomny. Abych toho dosáhl, postupoval jsem v největší možné míře náhodně a k rozboru vybíral metodou sondy každou dvanáctou rezoluci. Výsledný soubor pak poskytoval

dostatečně reprezentativní a různorodou skupinu rezolucí, na níž bylo možné pro potřeby práce dané znaky zkoumat.

K samotné propagandě a jejím metodám v komunistickém Československu konce čtyřicátých a začátku padesátých let jsem pak čerpal především z obecně zaměřených dobových článků Kennetha Olsona (*Development of the Czechoslovak Propaganda Administration*, in *The Public Opinion Quarterly*, zima 1950, s. 607-618) a Bruce Costa (*Propaganda to Eastern Europe*, in *The Public Opinion Quarterly*, zima 1951, s. 639-666).

3. Fenomén totality v českých a československých dějinách na sklonku 30. a během 40. let 20. století

Čtouce dobový tisk (z roku 1950), sledující obrazové a poslouchající zvukové dokumenty oné neblahé doby, nedokážu se zbavit podvědomého údivu na tím, že lidé dokázali žít v tak pokřiveném čase, že to na ně přece muselo nějak působit a že se vše odehrálo v krátkém časovém horizontu. Kdyby nešlo o životy a lidskou existenci jako takovou, tak bychom se snad i chvílemi pouсмáli nad nechtěnou komičností jistých situací a obrátů v dobové publicistice. Naše doba přes vážné hrozby, které v sobě skrývá (téměř absolutní ztráta soukromí díky invazi kamer do veřejného prostoru, odposlouchávání telefonních rozhovorů kdekým, totéž platí pro elektronickou poštu atd.), již přes 20 let mj. netrpí neduhem cílené totalitní propagandy. Je třeba ovšem mít na paměti tu významnou skutečnost, že se národ neponořil do totality teprve v roce 1948. Cílem této kapitoly není odsuzování devótnosti protektorátních politiků, analýza jejich chování apod. Mým záměrem je v krátkosti si připomenout zkušenost obyvatele Československa ze sklonku let třicátých a během let čtyřicátých.

První zásadní zlom přišel se vznikem Protektorátu Čechy a Morava – zprvu vskutku plíživě, aby gradoval v době tzv. heydrichiády projevy naprosté devótnosti vůči okupační moci. Dovolím si uvést orientační přehled „akcí ponížení“ v této těžké periodě našeho národa:

- 30. května – státní prezident Emil Hácha ve svém rozhlasovém projevu označuje Edvarda Beneše za veřejného nepřítele českého národa č. 1
- 31. května – ministr školství a lidové osvěty Emanuel Moravec pronáší podbízivý rozhlasový projev
- 2. června – na Staroměstském náměstí manifestuje cca 60 000 obyvatel Protektorátu Čechy a Morava věrnost Třetí říši
- 4. června – státní prezident Emil Hácha odesílá soustrastný telegram Adolfu Hitlerovi a Emanuel Moravec loajálně řeční v rozhlase
- 7. června – JUDr. Emil Hácha, státní prezident, a protektorátní vláda se účastní smuteční slavnosti na Pražském hradě, následně i přehlídky u Hlavního nádraží

- 9. června – prezident dr. Emil Hácha a protektorátní ministři se účastní na pohřbu Reinharda Heydricha v Berlíně a následuje přijetí u Adolfa Hitlera
- 10. června – Jindřich Kamenický, ministr dopravy a techniky, loajálně promluvil k pracujícím v železniční dílně v Plzni - odhadem 12 000 pracovníků železnice a pošty - též den byly vypáleny Lidice
- 11. června – čeští novináři byli přijati K. H. Frankem, aby pochopili, proč byly vypáleny Lidice
- 12. června – na Zelném trhu v Brně manifestovalo přibližně 50 000 Moravanů svou oddanost Velkoněmecké říši
- 13. června – delegace českých dělníků přijata u K. H. Franka
- 14. června – Adolf Hrubý, ministr zemědělství a lesnictví, promluvil k českým sedlákům
- 16. června – i v Plzni se manifestovala přichylnost k okupantům - přibližně 60 000 účastníků
- 18. června – Edvard Beneš vyloučen z českého národa na zasedání Národní rady české v Praze
- 20. června – v Táboře se sešlo asi 13 000 diváků na manifestaci spolu se zástupci protektorátní vlády
- 23. června – Hradec Králové – manifestace loajality – odhadem 20 000 až 25 000 účastníků
- 24. června – čeští herci a hudebníci v Národním divadle v Praze vyznali svou lásku k vůdci a jeho říši (téhož dne Ležáky lehly popelem)
- 28. června – Emanuel Moravec řečnil v Uherském Hradišti
- 29. června – dělnická třída manifestovala v Ostravě
- 1. července – čeští kulturní pracovníci manifestovali v Praze
- 3. července – vrcholná manifestace na Václavském náměstí – odhad praví 200 000 účastníků

Pro úplnost uvedu část textu prohlášení Národního souručenství. Hlavní vedoucí Národního souručenství Jan rytíř Fousek se údajně již na zač. července 1941 pochlubil cca 3 a půl miliony sesbíraných podpisů v 15 protektorátních městech:

„ My, funkcionáři a členové Národního souručenství[...] potvrzujeme tímto svým podpisem neoblomnou vůli pracovat pro vítězství Říše a s největším odporem odsuzujeme všechny nepřátelské, proti klidu a spokojené práci v Protektorátu Čechy a Morava, namířené akce [...] zejména ale odsuzujeme nesmyslnou a šílenou nezodpovědnou činnost takzvaných emigrantů, kteří se všemožně snaží o zdiskreditování českého národa v očích Říše“¹

Odhlédneme-li od extrémní situace „heydrichiády“, byli čtenáři novin každodenně zásobováni články, které vychvalovaly „nesobecký“ národně-socialistický způsob života a stavěly ho do kontrastu se sobectvím Velké Británie a USA, s jejich odlidštěným přístupem k pracujícím. Nadto celou záležitost „samozřejmě“ komplikovali a vyostřovali Židé. Pro ilustraci uvádím ukázkou dobové rétoriky:

„Cesta do nové spravedlivé Evropy

Jaké jsou to vzpomínky mnoha dělníků na nedávnou minulost, kdy se tísnili v kobkách zprostředkovatelen práce a u okének s nápisy: 'Podpory v nezaměstnanosti?' Dvacetikorunové 'náplasti' měly léčit tragédie nezaměstnaných, jejich rodin a měly dát těmto lidem sebevědomí?

Všichni jsme se dívali na tu tak zvanou 'americkou bídu'. A naše bída byla importována ze západu, zároveň s židovskou politikou, které bez ohledu na pracující lid plnila zlatem kapsy svých oblíbenců, ožebračila národ a postavila jej na okraj propasti.

Každý, kdo jen trochu přemýšlel, musel věřit, že neblahý evropský řád se rychle blíží svému pádu a že pracující ruce budou opět povzneseny nad zlato židovských vyděračů a jejich pomahačů.

Události jen potvrdily, že Anglii a jejím spojencům vůbec nezáleží na evropských národech, nýbrž na udržení svého mocenského postavení ve světě, pro něj jsou hotovi obětovat posledního Evropana, vyjma – Angličana.“²

¹Národní archiv ČR, fond ÚŘP – dodatky I, k. 53, sign. IV Pro 123/5, *Hauptleiter der Nationalgemeinschaft an Herrn SS Sturmbannführer Martin Wolf*.

² *Svobodné slovo*. Moravská Ostrava, 1941, roč. 13, č. 315, s. 1.

Chtělo by se věřit tomu, že v roce 1945 nastane, alespoň pokud běží o občanské svobody, situace analogická roku 1918, leč přehršle velmi reálných hrozeb visely obrazně ve vzduchu: okleštěná demokracie - systém pouhých 4 politických stran v Čechách a na Moravě, z čehož jsou 3 nakloněné socializaci; nemožnost kritizovat SSSR; díky vyhnání sudetských Němců a divokému obsazování pohraničí nezanedbatelná část obyvatelstva „opustila dobré mravy“, docházelo k infiltraci komunistů – skryté hrozby pro demokracii - do státní správy, armády a bezpečnosti atd.

Po únoru 1948 byly již karty rozdané, a tak bylo jen na vládnoucí straně a jejím velkém sovětském vzoru, kam až zajde v represáliích proti odpůrcům skutečným nebo i vybájeným. Obyvatelstvo v té době bylo díky vlastně celým 40. letům velmi dobře vycvičené na to, aby přijalo další porce propagandy, které se nám dnes může jevit jako nepřesvědčivá, místy až komická.

Vrátíme-li se před rok 1945, jistě by se dobře uplatnil psycholog (možná i psychiatr), když by posuzoval intenzitu té či oné motivace při účasti na manifestacích loajálnosti s Říší či při podepisování věrnosti Vůdci. Dovolím si tvrdit bez ohledu na znalost psychologie konkrétního člověka, že vzhledem k tradici Palackého pojetí českých dějin, která byla tehdy velmi živá, vzhledem k událostem v roce 1938 a 1939, vzhledem k jazykové bariéře a převážně povýšeneckému chování německých okupantů musel být pouze strach tím hlavním motivem pro jednání demonstrující loajalitu s Velkoněmeckou říší.

Na počátku budování socialismu v Československu přibýlo k všudypřítomnému strachu a obavám bezpochyby i nadšení. Je samozřejmě mimo rozsah i zadání této práce pokoušet se najít proporce mezi jednotlivými motivacemi u většinové populace. Můj soukromý názor, který je opřen pouze o občasné pozorování a vyhodnocování dobových textů, by se spíše přikláněl k tomu, že i v silně prokomunisticky smýšlejícím jedinci kdesi hluboko v duši podřimoval a probouzel se jistý pocit pochybnosti sytící se mj. z do očí bijící podobnosti propagand komunistické a nacistické. Na straně druhé, i ti, kteří brali komunisty jako vyvrhele lidské společnosti, zpravidla nezavrhovali v obecné rovině užitečnost jisté míry socializace národního hospodářství.

Další moment, který je nutno zvážit, je fakt, že režim nutil člověka k účasti na mnoha dalších „rituálních skutečích“: karikatura voleb, prvomájový průvod, účast dětí v mládežnických organizacích, členství v jednotných odborech atd. Ve světle těchto neustálých kompromisů se

stále rozpínavějším režimem se podpora jedné z mnoha rezolucí nemusela oslovenému jedinci jevit v tak fatálním světle (v té době se také hromadně podepisovala „mírová“ stockholmská výzva). Lidé to prostě znali a dělali.

4. Vývoj po „únoru ‘48“

4.1 Nástup totalitní moci

Zařazování Československa mezi satelitní země Sovětského svazu byl bezpochyby pozvolný proces. Za určitý historický mezník můžeme považovat odmítnutí Marshallova plánu, ukončení dodávek UNRRA a jednoznačně pak události z února 1948. Klement Gottwald později řekl: „Také únor 1948 jsme připravovali od roku 1945 a konkrétně od roku 1947“³

K únorovému převratu v osmačtyřicátém roce přivedla komunisty demise ministrů Československé strany národně socialistické, Československé strany lidové a slovenské Demokratické strany jako vyvrcholení vleklé krize. „Provedli státní převrat a nastolili svůj mocenský monopol.“⁴ Akce následující po únoru byly zaměřeny především proti národně socialistické a Demokratické straně; uplatňovány byly především neobyčejně silné represe. Orgány a vedení zmíněných stran nebyly schopny reagovat na tyto události – byly příliš zaskočeny rychlostí, s jakou komunistická strana postupovala. Významnou roli v této krizi hrály lidové milice, jakási soukromá armáda, která až do konce roku 1948 spadala pod stranický aparát ÚV KSČ a pomáhaly také v následujícím období upevňování moci asistencí při volbách, účastí na demonstracích a zastrahováním obyvatelstva. Podcenit také nelze význam nižších stranických složek, k nimž patřily místní, uliční a závodní organizace KSČ.

V květnu téhož roku byla schválena nová ústava, která sice ještě přesně nekopírovala tu sovětskou z roku 1936 a obsahovala jisté prvky pluralismu. Přestože neobsahovala článek o vedoucí úloze KSČ, nebyla dodržována a vládu jedné strany umožnila. Dne 2. června odstoupil ze zdravotních důvodů dosavadní československý prezident Edvard Beneš a za necelé dva týdny byl Benešovým nástupcem v prezidentském úřadu zvolen premiér a předseda KSČ Klement Gottwald. Novým předsedou vlády se stal pozdější prezident Antonín Zápotocký.

Národní fronta byla již před únorem organizací značně svazující. Ačkoli v ní nekomunistické strany viděly záruku udržení demokracie, KSČ spíše nástroj zápasu o monopol moci. Pro politické strany neexistovala možnost fungovat mimo Národní frontu a vládu – kdo by

³ Kaplan, K., *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993, s. 103.

⁴ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 9.

odešel do opozice, byl by vyloučen z Národní fronty a Ministerstvo vnitra (ovládané komunisty) by pak mělo legální možnost takovou stranu rozpustit.⁵

Novými vedoucími činiteli dalších stran Národní fronty se stali ti funkcionáři, kteří s komunisty již spolupracovali. Tak se vytvořily akční výbory. Nezanedbatelná část členů a funkcionářů stran však komunistický převrat odsuzovala a komunistickou stranu vyloženě kriticky odmítala. Způsob, jakým byl státní převrat proveden, tyto strany zcela paralyzoval, zničil jejich struktury a znemožnil jim jakékoli další účinné jednání a fungování.

Střídání vůdčích funkcionářů ve vedení zmiňovaných stran proběhla téměř bezkonfliktně, ale, jak uvádí historik Karel Kaplan ve svém již citovaném díle, „... nebyli s to představit si hloubku, rozsah a důsledky únorové mocenské změny.“⁶

Téměř půl roku probíhal nábor nových členů KSČ, než předsednictvo ÚV KSČ v červenci 1948 rozhodlo o jeho ukončení. Během těchto měsíců se novými členy komunistické strany stalo 856 657 osob (115 100 národních socialistů, 25 300 lidovců, 113 500 sociálních demokratů, 197 000 slovenských členů).⁷

Klement Gottwald nejprve zamýšlel nekomunistické strany zachovat a v dubnu 1948 bylo rozhodnuto o jejich přežití (s výjimkou sociálních demokratů). Komunisté jim chtěli dát možnost, „...aby se ty reakční živly mohly projevit legálně. Aby nelezly do vládních stran, aby tam nemohly rejdit a tyto strany znovu stáhnout do svých sfér. Hledej však opozici, nikdo v této republice nechce do opozice,“ napsal Klement Gottwald.

Gottwald však později, zhruba v polovině roku, rozhodl jinak. Sociální demokracie měla být likvidována tzv. sloučením s KSČ, národní socialisté, lidovci, slovenská strana obrody a slobody mají zůstat jako malé, bezvýznamné strany a měly být v přímé a úplné závislosti na Komunistické straně v nadále fungující Národní frontě, která však byla pod kontrolou KSČ. Zajímavou myšlenku čerpání legitimacy moci ze strany Komunistické strany rozvádí Petr Fidelius: „...KS od samého počátku nepovažovala národní frontu za koalici politických stran, nýbrž za 'organizaci lidu', a rozhoduje-li KS o tom, jaký obsah má v tom kterém momentě pojem 'lid', pak je KS přirozeně povolána i k tomu, aby rozhodovala o složení Národní fronty.“⁸ Hlavní

⁵ Kaplan, K., *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993, s. 48.

⁶ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 10.

⁷ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 11.

⁸ Fidelius, P., *Řeč komunistické moci*, Praha 1998, s. 30.

pozornost komunistických činitelů však byla zaměřena proti národně socialistické straně. Až jaro roku 1949 znamenalo nábor nových členů do této strany, jež byla přejmenována na Československou stranu socialistickou. Maximální hranice členů byla stanovena na 15 000 osob.

Po vítězství komunistického režimu převládaly pouze spontánní projevy odporu, např. ve formě šíření letáků.⁹ Komunistická vláda se odhodlala k zákroku až ve chvíli, kdy došlo k masovému šíření těchto materiálů. Nutno podotknout, že zásah představitelů moci byl velmi tvrdý (došlo k procesům, v nichž byly vyneseny poměrně vysoké tresty). Lidmi, kteří byli do těchto aktivit zapojeni, byli vesměs obyčejní (nevýznamní) lidé. Bývalí političtí funkcionáři si v této chvíli netroufali se do jakéhokoli protikomunistického odporu zapojit. Zatím se pouze scházeli k přátelským debatám o politické situaci v zemi.

V letech 1948 – 1950 došlo k největší emigrantské vlně z Československa. Obecně se odhaduje na 50 000 emigrantů. Jak píše historik Karel Kaplan, tyto odchody „uprchlíků“ znamenaly oslabení hospodářství a kultury. Později, když se v roce 1949 konečně zformoval pouťorový exil do oficiálního orgánu (Rada svobodného Československa), byli exulanti využíváni jako spolupracovníci okupačních velmocí v západním Německu. Dostávali zpravodajské a politické úkoly, kterými měli podnítit odpor proti komunistickému režimu a získat kontakty s domácím odbojem.

Na politický odpor měl kromě jiného vliv také vyostřený konflikt mezi komunistickým vedením a katolickou církví. Režimu šlo již od února 1948 o podřízení církve své monopolní moci. Měl být omezen její vliv a později chtěl dosáhnout jejího odtržení od apoštolského stolce. Nutno podotknout, že na začátku chtěli komunisté tento „církevní“ plán uskutečnit po dohodě s představiteli církve (i za cenu kompromisů). V lednu 1949 ale došlo ke zvratu. Biskupové se sice pokusili se státem ještě vyjednávat, ale komunisté změnili svůj postoj: „skončila jednání – začíná boj“.¹⁰ Po dvou letech byla církev naprosto ochromená, s destabilizovanou strukturou a s „nálepkou“ symbolu odporu proti režimu.

Políčkem do komunistické tváře byl také XI. všesokolský slet ve dnech 19. až 27. června 1948. Ve své podstatě „první masový a veřejně projevený odpor.“¹¹ Věrnost cvičenců byla vyjadřována bývalému prezidentu Edvardu Benešovi a od tribuny s prezidentem Gottwaldem

⁹ Jednalo se především o informování o událostech, jež bylo přísně zakázáno (např. smrt Jana Masaryka)

¹⁰ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 52.

¹¹ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 53.

odvraceli sborově zrak. Toto gesto samozřejmě komunistické vedení značně vyděsilo a uvědomilo si nezbytnost tvrdého dohledu. Výsledkem byla bezprostředně rozpoutaná čistka v organizaci Sokol. Vláda žádala procesy a samozřejmě odpovídající postihy. Rozhodně nebyla spokojena s tak nízkými tresty (podmíněnými), které vynesl soud pouhý měsíc poté. V této čistce bylo nakonec zásahem ministerstva zbaveno funkce 2 500 funkcionářů Sokola a vyloučeno na 12 000 členů.

Dne 8. září 1948 se konal pohřeb prezidenta Edvarda Beneše, jenž se měl stát, stejně jako XI. všesokolský slet, masovým odporem proti komunistům. Očekávala se účast desetitisíců lidí a tryzny po celé zemi. Takovéto množství občanů se do Prahy skutečně dostavilo i přes peripetie bezpečnostních vládních opatření, kdy vláda chtěla zabránit lidem jejich účasti na pohřbu spojením Bezpečnosti a Lidové milice.

Pohřeb Edvarda Beneše dal konečně oficiální záminku pro zřízení táborů nucených prací a vystěhování „reakce“ z měst. Na konci roku 1949 bylo v pracovních táborech umístěno již 9 061 vězňů. Podle zpráv StB poklesla protistátní činnost na čtvrtinu a ač se to nemusí zdát, ještě v této době byly tresty poměrně nízké.

4.2 Fenomén strachu: politické procesy

Po převzetí moci Komunistickou stranou přestala existovat nezávislá justice a právo se stalo nástrojem politiky. O zařazení do procesu rozhodovaly politické, nikoli soudní instituce, stejně jako o konečné podobě rozsudků. Nové zákonodárství mělo podpořit vládnoucí vrstvu v třídním konfliktu, avšak soudy mohly přihlédnout také ke třídní interpretaci daného zákona, pokud jeho samotná litera k odsouzení nepostačovala. Ofenzivní pojetí třídního boje pak proniklo veškerou praxí bezpečnosti.¹²

Procesy měly obecně zlomit odpor proti režimu, vychovávat k poznání třídního boje a odhalovat viníky neúspěchů režimu, sabotéry a zrádce. Lze je však rozdělit do několika kategorií.¹³ Do procesů s aktivními či potenciálními vůdci odporu lze zařadit soudy se Sokolem, Orlem, Junákem, s rozšiřovateli zpráv a letáků, s funkcionáři jiných politických stran, s

¹² Kaplan, K., *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993, s. 201-2.

¹³ Dle Kaplan, K., *Politické procesy 50. let v Československu*, in Pernes, J., *Politické procesy v československu po roce 1945 a případ Slánský*, Brno 2005.

představiteli armády, s účastníky slovenského povstání či s církvemi. Mezi nimi hrály přední úlohu procesy vysloveně politicky motivované, tzv. monstrprocesy. Další kategorií byly soudy motivované ekonomicky, např. s kulaky. Jinou skupinou jsou pak procesy, které měly za úkol více izolovat Československo od západních sousedů – tedy soudy s diplomaty, pracovníky tiskových agentur a podobně. Po roztržce s Jugoslávií vznikla poptávka po soudech s trockisty a dalšími zrádci v řadách samotných komunistů. Na to doplatil nejprve Závěš Kalandra a další, kteří stranu opustili ještě před druhou světovou válkou, a později i významní představitelé poúnorového režimu, jako Slánský, Clementis nebo Reicin.¹⁴

Pro potřeby této práce jsou nejdůležitější případy, kdy byli souzeni bývalí představitelé jiných politických stran a monstrprocesy, které sloužily ideologickému boji nejvíce. K prvnímu procesu, který měl politické příčiny, došlo již v dubnu roku 1948, kdy bylo odhaleno na Slovensku „protistátní spiknutí“ a zatčení a souzeni byli představitelé slovenské Demokratické strany v čele s Jánem Ursínym (který ovšem nebyl politicky aktivní již od roku 1947).

V létě roku 1948 byla obviněna skupina v čele s bývalým ministrem Prokopem Drtinou, jejíž činnost měla směřovat k zavraždění některých představitelů vlády, ačkoli byl Drtina již od března ve vyšetřovací vazbě. V září proběhl proces se špionážní ústřednou dalšího předního národního socialisty, Vladimíra Krajiny. Obviněno v něm bylo 51 osob z účasti na špionáži, ale proces byl v této době ještě nedostatečně připraven a mnozí obžalovaní byli propuštěni. Samotnému Krajinovi se tak podařilo uprchnout do exilu. Politický soud byl postaven také na vraždě sudetoněmeckého komunistického funkcionáře Augustina Schramma v květnu 1948, který je dosud spojován s podílem na smrti Jana Masaryka. Ať už Schramma zabil kdokoli, stal se mučedníkem a z jeho vraždy byl obviněn student Miloslav Choc.

V první polovině roku 1950 řešil Ústřední výbor KSČ podobných politických procesů až pět měsíčně. V té době už ale probíhaly přípravy na největší politický proces této doby v Československu.

¹⁴ Paleček, P., Kaplan, K., *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Praha 2001, s. 62.

5. Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice

5.1 Příčiny procesu¹⁵

Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice zaujímá mezi ostatními soudními procesy této doby specifické místo. Byl totiž vytvořen skutečný monstrproces, tak říkajíc vzorový, na němž poradci ze Sovětského svazu měli demonstrovat, jak se takový proces má připravovat. Sovětští poradci (bylo jich 264) byli přítomni již od procesů s předními představiteli armády – spolupracovali na popravě Heliodora Píky, odstavení Sergeje Ingra, provokaci a odsouzení Karla Kutlvašra či odhalení skupiny Pravda zvítězí.¹⁶

Po čistkách v komunistických stranách v sovětském bloku, při nichž byli popraveni např. Trajčo Kostov v Bulharsku nebo László Rajk v Maďarsku, zesílil na Československo tlak z těchto zemí, aby i Praha rozkryla svou síť mezinárodního spiknutí. Najít „českého Rajka“ měli především Sověti Lichačov a Makarov, kteří se účastnili i soudu v Budapešti. Bylo však třeba zatýkat nové lidi – ti již věznění neodpovídali jejich představám. Podle Slánského vyjádření měl proces původně vypadat poněkud jinak – část obviněných měla být z KSČ, vedoucí osobností se měla stát Františka Zemínová nebo Josef Nestával, mělo se jednat o spiknutí politických stran.¹⁷

Obvinění byli vybráni velice pečlivě – jakožto ukázkový proces měl zahrnout všechny typy nepřátel státu – ať už aktuálních nebo potenciálních. Milada Horáková byla vybrána především z toho důvodu, že byla známou a významnou politickou osobností, o které se vědělo, že aktivně bojovala proti komunistickému režimu. Důležité byly též její styky s Petrem Zenklem a Hubertem Ripkou (toho času v exilu). Josef Nestával byl původně vybrán jako vedoucí osobnost, nakonec byl „degradován“ na zástupce vedoucího. Do skupiny obžalovaných byl vybrán z toho důvodu, že měl styky s domácími účastníky protikomunistického odboje. Zastupoval národně socialistický směr. Závěš Kalandra se stal členem Direktoría jako „vedoucí

¹⁵ Dle obžalovacího spisu *Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice. Horáková a spolčníci.*, vydaného roku 1950 Ministerstvem spravedlnosti.

¹⁶ Pejčoch, I., *Protikomunistické puče*, Praha 2011, s. 21.

¹⁷ Kaplan, K., *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993, s. 242.

trockistické skupiny“ a Bedřich Hostička zastupoval lidovou stranu a „křesťanský tábor“. Šlechtu zosobňoval její apologet Jiří Křížek.

Zatýkání probíhalo od listopadu roku 1949. Vnější příčiny zatčení (jež se obžalovaní dozvěděli prakticky až v soudní síni), se od skutečných v mnoha případech dramaticky lišily. Hovoří o nich obžalovací spis *Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice. Horáková a společníci*.

Spis pojednává především o ilegálním hnutí, které z pohledu režimu sledovalo zničení revolučních vymožeností pracujícího lidu, i za cenu rozbití jednotnosti státu, likvidace samostatného, nezávislého Československa, nového Mnichova a nové nepřátelské okupace. Zejména zdůrazňována byla vždy orientace zatčených (ať již důvodně či bezdůvodně) na západní země, s jejichž pomocí měli organizovat intervenční válku.¹⁸ Dle protokolu o zatčení se „zločinci“, kteří uprchli do zahraničí, dali do služeb anglo-amerického imperialismu a osnovali různé formy rozvratnictví. To vše mělo být řízeno emigrantskými skupinami na Západě. Jejich hlavním cílem mělo být sjednocení se proti Sovětskému svazu. V čele zahraničního odboje stáli například Petr Zenkl (jehož blízkou spolupracovnicí byla také Milada Horáková) či Hubert Ripka.

Mezi příslušníky těchto hnutí se podle obžalovacích spisů měli nacházet také trockisté a agenti imperialistických států. Pozornost byla zaměřena na časté schůzky, k nimž po únoru 1948 docházelo. Jejich hlavním organizátorem měl být bývalý předseda ČSNS Petr Zenkl. Cílem těchto schůzek měla být údajná organizace dalšího boje proti stávajícímu komunistickému režimu. Tímto bojem měl pověřit Zenkl obžalovanou Miladu Horákovou a Josefa Nestávala, kteří kolem sebe shromáždili ilegální skupinu několika osob.

V čele dalších podzemních špionážních skupin pak měli stát obžalovaní Antonie Kleinerová, Františka Zemínová a Jan Buchal. Činnost všech těchto ilegálních skupin byla údajně zahájena již na jaře 1948.

Kvůli ekonomickým neúspěchům komunistického režimu byli zatčení obviněni také ze sabotáže a úmyslného školení státnímu hospodářství, aby na ně tak byla přenesena odpovědnost a hněv lidu. Lidé to také ve svých rezolucích zohlednili a často se zavazovali k ještě větším výkonům, aby ztráty vzniklé ze sabotáže vyrovnali.

¹⁸ Obžalovací spis *Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice. Horáková a společníci*, Ministerstvo spravedlnosti, reprint původního vydání z roku 1950, Praha 2008, s. 7.

Vyšetřování začalo v Ruzyni již 8. listopadu. K velkému počtu zatčených bylo třeba přijmout posily do okruhu vyšetřovatelů. Byla zřízena tzv. „bicí skupina“, velitelem vyšetřování se stal Milan Moučka, kterému v té době bylo pouhých dvacet sedm let.

Velmi důležitým momentem v tomto procesu je příjezd dvou výše zmíněných sovětských poradců Lichačova a Makarova. Ti přijeli do Prahy tajně již na podzim roku 1949, o jejich přítomnosti zpočátku nevěděl ani ministr vnitra Václav Nosek, jemuž tito dva Sověti od počátku nedůvěřovali. Poradci se pustili do zásadních reforem Státní bezpečnosti, jejich pravomoci byly značně široké. Jindřich Veselý, tehdejší velitel Státní bezpečnosti, vypověděl: „Byli velmi kritičtí, když něco tak říkali: No to by se muselo vzít jinak do ruky. Chodili ke Gottwaldovi, chodili ke Slánskému. My jsme se na ně dívali jako na svaté, oni jsou přece mistři, Lichačov se chlubil, že on sám byl poslán přímo Stalinem.“¹⁹ Za jejich účasti (a s jejich bohatými zkušenostmi) se do vyšetřování dostalo několik novinek. V první řadě se jednalo o otázkové protokoly, jejichž používání se stalo běžným již v prosinci roku 1949.²⁰ Další novotou byl nepřetržitý výslech, kdy se vyšetřovatelé u vyslýchaných neustále střídali. Nepřetržitým výslechem se vyšetřovatelé snažili oběť vysílit, unavit a přivést ji k psychologickému zlomu.²¹ Vězeň během výslechu vypovídal podle přání vyšetřovatele a možnost promýšlení odpovědi byla omezena či dokonce úplně vyloučena. Málokomu se podařilo vyjít z výslechu nezlomen, to se povedlo pouze velmi silným jedincům, přestože později vyšetřovatelé tvrdili, že nepoužívali (alespoň u žen) fyzického násilí.²² Častou praxí bylo například „vyhladovění“ vyslýchaného. Několik dní nedostal vězeň najíst, po několika dnech dostal k jídlu jednoho dva slanečky, po nichž dostal žízeň. Pití mu však bylo odmítnuto. Výslech posléze probíhal tak, že vyšetřovatel před sebe postavil sklenici vody a vyšetřovanému řekl: když řeknete, co chceme slyšet, dáme vám napít. Častý byl také zákaz sezení při výsleších, vězni museli neustále chodit, dokonce i při jídle. Bedřich Hostička později vypověděl: „Zavázali mi oči mokrým hadrem a bili. A to se opakovalo – jeden den, druhý den i v noci. Pak něco sepsali a předložili k podpisu. To už jsem ze schodů lezl po čtyrech... Těsně potom

¹⁹ Národní archiv ČR, fond Komise 1955-57, sv. 2, a. j. 11, 20, sv. 6., a. j. 88, 12-13. citováno v Kaplan, K., *Sovětské poradci v Československu v letech 1948-1956*. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha 1993, s. 20.

²⁰ Kaplan, K., *Sovětské poradci v Československu v letech 1948-1956*. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha 1993, s. 20.

²¹ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 122.

²² Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*. ČTK – Pressfoto, Praha 1990, s. 21.

jsem byl převezen do Ruzyně [z Pankráče – pozn. autora]. Zde se fyzického násilí nepoužívalo, zato jsem byl každý den u výslechu vítán jednou a touž větou: Vaše dítě je dítětem oběšence.“²³

Třetí novinkou bylo svérázné obstarávání důkazů a čtvrtou konstruování procesů. Politické procesy v Československu byly konstruovány podle sovětských monstrprocesů. V první řadě bylo třeba ukázat velikost nebezpečí nepřátelské činnosti pro stát a „pracující lid“. Navíc cíle a metody ilegální aktivity musely být prezentovány veřejnosti v nejhrůznějších barvách a rozměrech. Hlavním obviněním byla špionáž, vlastizrada, příprava teroristických akcí a vražd, spojení s cizinou, kalkulace s třetí světovou válkou.²⁴

Během vyšetřování byly běžnou praxí konfrontace. Prakticky bezvýznamní svědci byli nuceni naučit se z paměti protokoly, vypracované vyšetřovatelem. Takto prošla Milada Horáková deseti konfrontacemi, Josef Nestával dvanácti, Františka Zemínová minimálně pěti, Antonie Kleinerová dokonce patnácti, František Přeučil minimálně šesti. V poněkud menší míře byli konfrontováni Zdeněk Peška, Vojtěch Dundr, Bedřich Hostička, Jiří Křížek, Závěš Kalandra atd.²⁵

Na tomto procesu velmi překvapuje, že konstrukce chystaného procesu se tvořila teprve během vyšetřování, načež byla měněna a dotvářena. V tomto okamžiku byly rozdělovány role zatčeným. Nyní se vedoucím činitelem stal Josef Nestával a do popředí se dostala Milada Horáková.

Byla sepsána zpráva pro bezpečnostní komisi ÚV KSČ, v níž autoři vyjádřili názor, že upřímné doznání se dá předpokládat pouze u čtyř obžalovaných, u tří žen nebylo jisté, zda neprojeví během soudu odvalu a neodchýlí se od scénáře. Tímto si byli vyšetřovatelé právě u Milady Horákové téměř jistí. Tou dobou se vedoucí postavení Milady Horákové stává ještě více zřejmým, do pozadí ustupují role Josefa Nestávě, Františky Zemínové a Antonie Kleinerové. Ve zprávě pro bezpečnostní komisi začal převažovat názor, že by se proces měl zaměřit proti mezinárodní reakci, šlo především o Spojené státy americké.

Byla ustanovena komise, jejímiž členy byli ministři A. Čepička, V. Nosek, velitel Státní bezpečnosti O. Závodský, náměstek ministra spravedlnosti K. Klos. Později byla tato komise rozšířena ještě o I. Miléna a K. Švába. Úkolem této tzv. smíšené komise bylo připravit

²³ Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*. ČTK – Pressfoto, Praha 1990, s. 61.

²⁴ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 125.

²⁵ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 126.

monstrproces a co nejdříve ukončit jeho přípravu. To se mělo stát k 1. květnu 1950. Bylo tedy nutno určit definitivní složení Direktorია. Obviněných bylo celkem třináct a v mnoha případech se vzájemně neznali, dokonce se ani nikdy neselekali.

V polovině května měla Státní bezpečnost začít připravovat obžalované na soudní líčení. Došlo na tzv. udržovací výslechy, jejichž cílem bylo, aby vyšetřovatelé učili obviněné a opakovali s nimi otázky a odpovědi protokolu. Byla to velmi úspěšná taktika sovětských poradců, a většina z obžalovaných jí podlehla – částečně proto, že byli srozuměni s tím, že rozsudky jsou již připraveny – ať se přiznají, či nikoliv.²⁶

Nyní zbývalo již jen vybrat soudce a prokurátory. Nejčastější jména na seznamech byla Juraj Vieska, Josef Urválek, Ludmila Brožová a Jiří Kepák. Výběr soudců byl komplikovanější, ale nakonec dle návrhu z května 1950 byli vybráni Karel Trudák jako předseda senátu, Otakar Matoušek, Karol Bedrna a Karel Kruk.

5.2 Průběh procesu

Začátek procesu s Miladou Horákovou a spol., který se měl konat v Praze na Pankráci, byl stanoven na 31. květen 1950 a měl trvat devět dní. Každý den byl rozvržen na výslech obžalovaných a svědků. První den, 31. května, byla předvolána Milada Horáková. Se zněním obžaloby byla seznámena teprve v soudní síni, její obhájce (kterého ovšem neznala) ho dostal pouhých pět dní předem. Při následujícím výslechu jí byly tendenčně kladeny otázky tak, aby vypadala co nejbezcitněji a nejvíce nelidsky. Hlavním tématem obžaloby se stala schůzka s ostatními spiklenci na faře ve Vlnohři, kde měli spiklenci společně plánovat převrat. Žalobce své otázky směřoval na možnost vypuknutí války a ohrožení Prahy, kde žila také Horákové šestnáctiletá dcera, aby obžalovaná vypadala, že je ochotna obětovat i svou rodinu.

Prvního června byl předveden Josef Nestával, který byl souzen již nacisty v Berlíně a odsouzen k trestu smrti, ten byl ovšem kvůli špatnému zdraví změněn na doživotí. Na otázku, zda se cítí vinen, odpověděl: „Ano, ne však v plném znění obžaloby.“ Jeho výpověď byla v zápisu

²⁶ Dvořáková, Z., Doležal, J., *O Miladě Horákové a Milada Horáková o sobě*. Nakladatelství Eva, Praha 2001, s. 209.

změněna na: „Ano, v plném znění obžaloby.“²⁷ Obžaloba jej vinila ze stejných bodů jako Miladu Horákovou – tedy účast na spiklenecké schůzce ve Vinoři, plánování svržení režimu a války.

V pátek 2. června byli předvedeni a vyslýcháni Františka Zemínová. František Přeučil a Jan Buchal. „Výslechem Zemínové se proces dostává do druhé fáze. Jestliže první část vyslýchanych tvoří lidé, kteří na základě vinořské schůzky skutečně nepočítali s přechodem do ilegality (Horáková, Nestával, Hejda), Zemínová i Přeučil alespoň věděli o existenci Buchalovy skupiny v Ostravě a Adamovy a Maxovy skupiny na Chomutovsku.“²⁸ Kulminačním bodem pak byl výslech Jana Buchala, neboť jeho skupina skutečně existovala – z obviněných ho ovšem znali osobně jen Zemínová a Přeučil. Mezi ostatní obžalované se ani příliš nehodil – nebyl vzdělán, nikdy nezastával žádnou veřejnou funkci.

Čtvrtý den vypovídala Antonie Kleinerová, Závaš Kalandra a Oldřich Pecl, jehož jediným obviněním bylo, že se mu Kalandra svěřil, že má nějaké kontakty v zahraničí. Ostatně i Závaš Kalandra sám byl viněn především ze styků se zahraničím a ze snahy je využít proti lidově demokratickému zřízení.

Pátý den procesu byli předvoláni Zdeněk Peška, Vojtěch Dundr, Bedřich Hostička a Jiří Křížek. Peška byl zatčen již v listopadu roku 1948 spolu se skupinou sociálních demokratů, tedy rok před ostatními obžalovanými. Vyslýchán byl do února 1949, načež následovala odmlka a pak byl přeřazen do skupiny okolo Milady Horákové. Také on vinu přiznal: „Nemohu to vyjádřit jedním slovem. Jsem si vědom toho, že jsem se dopustil některých činů, které mi mohou být vytýkány.“²⁹ Vojtěch Dundr byl bývalým generálním tajemníkem sociální demokracie a v době procesu mu bylo již 71 let. Spolu s Peškou byli obviněni z rozsáhlé podvratné činnosti a ze snahy obnovit Českou stranu sociálně demokratickou. Bedřich Hostička patřil opět do zcela jiné kategorie – byl členem Československé strany lidové. Vypověděl, že pro schválení programu, v němž byla uvedena válka jako prostředek, si zašel za kardinálem Beranem. Prokurátorovi se také podařilo dokázat propojení mezi skupinami Hostičky a Horákové. Pro Hostičku to bylo překvapení, protože mnoho z těch lidí ani neznal. Posledním z obžalovaných byl Jiří Křížek, advokát vyslanectví britského, rakouského a indického, který pomáhal k emigraci různým příslušníkům šlechty. Jeho propojení s ostatními nebylo žádné.

²⁷ Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*. ČTK – Pressfoto, Praha 1990, s. 24.

²⁸ Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*. ČTK – Pressfoto, Praha 1990, s. 33.

²⁹ Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*. ČTK – Pressfoto, Praha 1990, s. 54.

Obžalovaní měli vypovídat podle přesně předepsaných otázek a odpovědí, které byli nuceni se učit během pobytu ve vazbě. Při rehabilitačním řízení uvedl Jiří Hejda v dubnu 1969: „Při procesu se držel předsedající Trudák přesně otázek, které jsem znal, a kontroloval si moje výpovědi podle textu, který měl před sebou, vím, že když jsem se jednou odchýlil a podotkl něco jiného, obrátil se na prokurátora dr. Viesku s tázavým pohledem, načež Vieska mě sám zastavil, to že sem nepatří.“³⁰ Podobně se vyjadřuje také Jiří Křížek: „Vypadalo to spíše jako ve filmovém ateliéru nežli v soudní síni... Obecenstvo bylo vybrané a nikdo z příbuzných neměl přístup... prokurátor dr. Vieska s velkým patosem prohlásil, že navrhuje výslech svědka, který může nejlépe osvětlit celou záležitost, a sice Vávry-Staříka... hovořil jenom o poměrech v emigraci, jak někteří prominentní emigranti jako Ripka, Bartoš atd. žijí zhýralým životem v Paříži... ale naprosto nic nemohl říct o žádném ze spoluobžalovaných včetně mě. Bylo tedy zřejmé, že byl volán jen proto, aby vyvolal určitou náladu.“³¹

Výslechy probíhaly zpočátku klidně, ale druhý a třetí den začaly do soudní síně chodit rezoluce od rozhořčeného obyvatelstva, z nichž vybrané byly veřejně předčítány. Obhájci byli ve velmi špatném postavení, své mandanty pouze omlouvali nebo žádali soud o shovívavost, byli však přesvědčeni, že nepadnou rozsudky smrti.

Šestého a sedmého dne vypovídalo 22 svědků, byl předkládán listinný materiál. Celková atmosféra líčení byla již klidnější než v předchozích dnech, svědci znali své role dobře a již jen potvrzovali, co vypověděli obžalovaní.

Osmého dne zahájil předseda Trudák poslední den líčení. Tři prokurátoři přednesli svou závěrečnou řeč. Prokurátor Juraj Vieska připomněl: „Došly nám do tohoto dne tisíce rezolucí pracujících. Tisíce rezolucí žádá přísné potrestání zrádců, stovky rezolucí spojují své protesty s novými závazky při výstavbě republiky. Tím se stává tento tribunál nejen tribunálem boje proti záškodníkům, ale též projevem síly našeho lidu, podnětem k ještě vřelejší a intenzivnější práci pro republiku.“ Navázal na něj prokurátor Urválek, jenž zopakoval charakter zločinů jednotlivých obžalovaných.

Slovo dostali také obhájci, kteří se ovšem omezili na vyjmenování polehčujících okolností – jako bylo přiznání se, nedodávání informací Američanům, ale Zenklovi a Ripkovi (u

³⁰ Protokol z 18. dubna 1969, otištěno v Kaplan, K., *Druhý proces. Milada Horáková a spol. - rehabilitační řízení*, Praha 2008, s. 175.

³¹ Protokol z 28. dubna 1969, otištěno v Kaplan, K., *Druhý proces. Milada Horáková a spol. - rehabilitační řízení*, Praha 2008, s. 202.

Nestávala), děti, ovlivnění jinými (u Buchala) nebo zanechání trestné činnosti již před zatčením (u Křížka). Obhájce Milady Horákové Martin pronesl: „Moje chráněnka doznala celý skutkový děj, kladený jí za vinu. Vyvracet tvrzení by tedy nebylo na místě...mohu zdůraznit převahu polehčujících okolností, které svědčí pro moji chráněnkyni..“³²

Svá poslední slova před soudem pronesli také obžalovaní.³³ Horáková se ve své řeči přihlásila k odkazu Masaryka a Beneše a poděkovala svému obhájci. Kalandra řekl: „...mluvit v posledním okamžiku před vynesením rozsudku o lítosti, bych považoval za příliš laciné.“ Rozsudek byl vynesen v osm hodin večer, o tři hodiny později.

Rozsudek nad „vedením záškodnického spiknutí proti republice“ byl Státním soudem vynesen 8. června 1950 takto:

Milada Horáková, Oldřich Pecl, Závaš Kalandra a Jan Buchal byli odsouzeni k trestu smrti. Josef Nestával, Jiří Hejda, František Přeučil a Antonie Kleinerová k doživotnímu žaláři. Bedřich Hostička byl odsouzen k 28 letům vězení, Zdeněk Peška k 25 letům, Jiří Křížek byl odsouzen na 22 let, Františka Zeminová na 20 let a Vojtěch Dundr na 15 let odnětí svobody.

Po vyhlášení trestu smrti se pouze Oldřich Pecl, Závaš Kalandra a Jan Buchal odvolali a žádali o milost, jediná Milada Horáková o svůj život neprosila. Místo dr. Horákové poslal žádost o milost prezidentu Klementu Gottwaldovi její otec Čeněk Král a Miladina dcera Jana. Prezident Gottwald žádné ze žádostí nevyhověl.

Rozsudek nad Miladou Horákovou, Oldřichem Pecl, Závašem Kalandrou a Janem Buchalem byl vykonán 27. června 1950 na nádvoří věznice Státního soudu v Praze. Poprav se zúčastnil soudní tribunál Trudák, Matoušek, Kruk, prokurátoři Brožová, Havelka, zapisovatel Karamazin, obhájci Vízek, Neumann a Martin, lékař dr. Grünwald. Popravky měly přesně vymezený průběh a proběhly mezi půl pátou a tři čtvrtě na pět ráno.³⁴

Po popravě Milady Horákové napsal Karel Trudák do záznamu: „Těla popravených byla dopravena do Patologického ústavu v Praze.“ Další úřední záznam nám sděluje poslední slova odsouzených: Závaš Kalandra a Oldřich Pecl zjevně neměli světu již co říct,³⁵ ale Jan Buchal

³² Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*. ČTK – Pressfoto, Praha 1990, s. 75.

³³ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 156.

³⁴ Kaplan, K., *Největší politický proces. M. Horáková a spol.*, Praha, 1995, s. 165.

³⁵ Závaš Kalandra pronesl svá poslední slova svému obhájci dr. Vízkovi již hodinu před popravou: „Od prvního dne jsem věděl, že mě čeká provaz“. Dle Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*. ČTK – Pressfoto, Praha 1990, s. 86.

prohlásil: „Ať žije svobodné Masarykovo a Benešovo Československo.“ Téměř legendární jsou poslední slova Milady Horákové: „Padám, padám, tento boj jsem prohrála, odcházím čestně. Miluji tuto zem, miluji tento lid, budujte mu blahobyť. Odcházím bez nenávisti k vám. Přeji vám to, přeji vám to...“ Miladina poslední slova svědčí o její morální úrovni, o lásce k lidem, k vlasti, i o odpuštění těm, kteří jí ublížili a poslali ji na smrt. Jejími posledními dvěma přáními (které byly splněny) bylo, aby byly její osobní věci předány její dceři Janě a aby směla mít u sebe až do konce fotografii svého manžela.

6. REZOLUCE – TYPOLOGIE

Rezoluce mající vztah k procesu s Miladou Horákovou lze samozřejmě dělit a třídit podle téměř neomezeného množství kritérií. Pro obsah rezoluce by mělo být určující datum jejího sepsání / „žádám trest x schvaluji trest“/:

1. před vynesením rozsudku se požaduje přísné a spravedlivé potrestání – jiné rezoluce de facto neexistují;
2. po 8. 6. 1950 se schvaluje přísný a spravedlivý trest - opět na jiné v podstatě nenarazíme.

Forma:

V roce 2014, v době naprosté převahy tištěného textu nad rukopisem neoceníme tehdejší působivost a úřední punc strojopisů. Převážná většina rezolucí je vyhotovena dokonce na hlavičkovém papíře, pokud ten není, bývá alespoň strojopisem simulován. Opomineme-li raritní exempláře, rukopisné rezoluce přicházely toliko ze vzdělávacích institucí, i když i tam je zřetelná tendence po co nejoficiálnější podobě textu.

Další formou rezolucí, s níž se mohli tehdy lidé setkat, je rezoluce - buď skutečná, nebo vymyšlená, upravená – šířená prostřednictvím tisku nebo rozhlasového vysílání, popř. filmového týdeníku.

Podpisy:

Drtivá většina rezolucí je podepsána v zastoupení obvykle dvou tří lidí. Zřetelnou výjimkou jsou pouze rezoluce ze škol, kde bývají podepsáni všichni žáci. Podsouvá se a nabízí se tu myšlenka na co nejperfidnější zneužití nezralosti při tak špatné věci, ale patrně se to spíš opírá o prostou dětskou touhu individualizovat se v té školské mašinérii alespoň jedním svým podpisem, kolikrát za školní docházku se mu (jí) povedlo se podepsat jinde než na sešit, pod výkres apod.?

V této souvislosti jsem se rozhodl porovnat v některých dílčích pohledech propagandistickou kampaň spojenou s procesem proti Miladě Horákové (konec května a červen 1950) s kampaní proti Chartě 77 (leden 1977). Jakkoli běží o velmi odlišné situace, základní mocenské i geografické parametry zůstávaly totožné: Československo plně ovládané Komunistickou stranou Československa. Již první zběžný pohled odhalí v případě podpisů

zásadní rozdíl mezi kauzou „Milada Horáková“ a „Charta 77“: pro případ „Milada Horáková“: jak jsem již uvedl, bývají prohlášení (vyjma rezolucí ze škol základních a středních) zpravidla opatřena jedním nebo několika podpisy představitelů oněch kolektivů žádajících, ev. schvalujících spravedlivý a přísný trest.

Kampaň proti Chartě 77 je v tomto ohledu založena primárně na vtažení a zkompromitování co největšího počtu jmen představitelů „kulturní fronty“: od 29. 1. 1977 do 10.2 1977 se na první nebo na druhé straně Rudého práva každodenně objevuje více než pět set podpisů těchto většinou nešťastníků.

6.1 Rezoluce (jedinečné exempláře) s textem požadujícím přísné a spravedlivé potrestání

Dovolím si uvést příklad opravdu vzorné a vzorové rezoluce v plném znění:

„VDP, závod Nelahozeves (hlavičkový papír, strojopis)

8. června 1950

USNESENÍ

Zaměstnanci, shromáždění na celozávodní schůzi naší továrny žádají, aby 13 obžalovaných špiónů a zrádců, kteří usilovali o návrat kapitalistického řádu v naší republice a kteří používali při uskutečňování svých velezrádných záměrů těch nejhanebnějších prostředků, bylo co nej přísněji potrestáno.

My všichni sledujeme průběh procesu a s největším rozhořčením odsuzujeme odrodilce, kteří pro své úzce třídní zájmy byli ochotni zaprodat pracující našeho státu západním kapitalistům, kteří se neštíteli vražd ani přípravy války proti vlastnímu lidu!

Stále jasněji si uvědomujeme, že třídní nepřítel dále usiluje o zrušení a odbourání všech vymožeností, kterých náš pracující lid dosáhl od květnové revoluce a že ve své vlastní bezmoci se spojuje s největšími vyvrheli lidstva, jen aby dosáhl opětného porobení našeho lidu.

Odpovíme na tyto snahy našich zrádců, jakož i na všechny podobné snahy i jiných odpadlíků našeho národa zvýšenou bdělostí a zvýšeným pracovním úsilím, které zabezpečí nám i našim dětem šťastný zítřek a které pomůže celému lidstvu udržet mír.

Zavazujeme se, že zvýšíme počet úderníků v naší továrně o plných 100% a že do konce měsíce června t.r. odpracujeme 2 000 brigádnických hodin v zemědělství, aniž bychom zvýšili počet zaměstnanců nebo ohrozili plnění kontingentů, předepsaných nám pětiletým plánem.

Razítka: ROH VDP Nelahozeves + 2 podpisy, ZO KSČ VDP Nelahozeves + 2 podpisy a VDP Nelahozeves + 1 podpis

Opatřeno razítkem podatelny Státního soudu v Praze s touto poznámkou: „Došlo 10. 6. 1950“³⁶

Tuto rezoluci můžeme označit za prototyp 90% rezolucí, s nimiž jsem měl možnosti pracovat: obvinění jsou samozřejmě vinni a dopouštěli se následujících hanebností: vlastizrada, ohrožení míru - chystali válku, přesněji řečeno „neštíteli se přípravy války“, chtěli návrat kapitalismu, to vše ve spojení s těmi nejhoršími vnějšími silami.

Pracující našeho závodu tomu chtějí také čelit, a proto se zavazují k něčemu dobrému pro naši vlast – obvyklé bývají brigádnické aktivity, vzorné plnění pracovních povinností.

Dalo by se říci, že více než drtivá většina rezolucí se sobě podobá jako vejce vejci a mnoho nevyovídá o odesílateli – vzory patrně kolovaly a rezoluce byly masově zveřejňovány na stránkách novin a jistě i vysílány rozhlasem. Takže se vlastně setkáváme pouze s modifikacemi téhož. Co pro mě osobně stále a stále zůstávalo jako neřešitelná otázka? Nelze bezesbýtku pochopit atmosféru doby již relativně velmi vzdálené. Jaká byla motivace odesílatelů? Bylo to a převládalo dnes těžko pochopitelné nadšení? Z pohledu roku 2014 a znalosti historie od roku 1950 bych se spíše přikláněl ke strachu, touze nějak tu šílenou dobu přečkat... Shodou náhod výše zmíněná rezoluce v sobě mimoděk skrývá jistý klíč a nápoředu. Pracující závodu VDP Nelahozeves se sešli 8. 6. 1950 a odhlasovali rezoluci požadující spravedlivé a přísné potrestání obviněných. Nebylo možné nevěděti, že právě 8. 6. 1950 bude vynesen rozsudek. Prakticky vzato: pokud budu věnovat „zúřadování“ rezoluce veškerou péči, mohu ji podat na poštovní úřadě

³⁶ Rezoluce zaměstnanců závodu VDP Nelahozeves 8. června 1950, Národní archiv ČR, fond Státní prokuratura PST I. 774 1950.

nejdříve 8. 6. 1950. Služby pošty využívali lidé v té době mnohem více než v současnosti a byli dobře seznámeni s tím, že na soud dojde dopis nejdříve za dva dny po podání, tedy 10. 6. 1950, což se i opravdu stalo. Všem bylo a muselo být, pokud se nad tím zamyslili, jasné, že rezoluce primárně tedy nemůže ani v teoretické rovině ovlivnit nebo podpořit soudce při vynesení žádoucího rozsudku – přísný a spravedlivý – tato rezoluce byla tedy nutně vytvořena proto, aby v budoucnosti blízké, ba i vzdálené jsme mohli dokázat svému okolí, nadřízeným, kontrolním orgánům atd., že jsme také spontánně požadovali přísné a spravedlivé potrestání. Toto tvrzení platí pro poměrně značnou část rezolucí a je pochopitelné opět z praktického úhlu: než se spustila kampaň a přesvědčování v tisku, že jeden kolektiv pracujících za druhým spontánně žádá potrestání zloduchů – obviněných, musel uplynout jistý čas. Potom bylo třeba svolat schůzi a tu schůzi „zúřadovat“, tj. zápis nejlépe na hlavičkovém papíře, opatřit ho obvykle několika razítky a podpisy představitelů a ještě ho podat na poště: dá se říci, že už dopisy z 5. 6. 1950 došly nejdříve 8. 6. 1950 do podatelny soudu – tedy bez šance, byť jen v teoretické rovině ovlivnit to, proč vlastně byly sestaveny. Jak se obecně nahlíželo na význam rezolucí a jejich „síly“ ovlivnit rozhodnutí soudu, jakkoliv se tak tvářily, je hodně patrné z osudu následující strojopisné rezoluce:

„Národní škola v Karolíně. V Karolíně 5. 6. 1950

Adresováno: ONV – školský referát v Kroměříži

Resoluce žactva k soudnímu procesu zrádné skupiny:

My, žáci chudé moravské vesničky Karolína v okrese Kroměříž, odsuzujeme zločiny rozvratníků, kteří chtěli zničit naši vlast a přivolat opět válečné hrůzy. Nepřejeme si návrat starých časů, kdy děti dělníků trpěly hladem a boháči žili z dřiny našich otců a dědů.

Žádáme, aby státní soud spravedlivě a přísně odsoudil nepřátele našeho pracujícího lidu.

Naše závazky k výstavbě a upevnění republiky:

1. Denně budeme vypravovat svým rodičům o průběhu velkého soudu, budeme nabádat rodiče k poslechu rozhlasu a čtení zpráv z novin.
2. Sběr odpadových hmot zvýšíme dvojnásobně, abychom tak přispěli k výstavbě republiky.

3. Budeme pečovat o vývěsku a denně ji měnit a doplňovat.“³⁷

Podpisy 2 žáků (předseda a místopředseda žákovské organizace) a podpis ředitele školy.

V podatelně převzato 6. 6. 1950, na pražský soud dosláno tak, že je opatřeno tamějším razítkem z 27. 6. 1950.

Tato rezoluce je z těch nejsmutnějších, protože byly do této hanebnosti zataženy děti. Nicméně její osud však ještě zřetelněji ukazuje, že dospělí velmi dobře věděli, že vliv jakýchkoli rezolucí je nulový, že jejich úlohou je toliko zabezpečit, příp. vylepšit postavení odesílajících. Děti nebo pan ředitel vyhotovili rezoluci – opět se „standardními náležitostmi“: rozvratníky je třeba přísně a spravedlivě potrestat, protože chtěli kapitalismus, války a chtěli zničit vlast. My přispějeme k výstavbě republiky plněním našeho závazku.

Rezoluce byla sepsána 5. 6. 1950 a odeslána na ONV – školský referát v Kroměříži, tam dorazila 6. 6. 1950. Již adresování školskému referátu svědčí o snaze, „aby se o nás vědělo“, nikoli o snaze přimluvit se na jediném správném místě za spravedlivé a přísné potrestání obviněných. Reakce referátu je taková, že jistě věděli „své“ a odeslali rezoluci tak, že se v podatelně soudu objevila až 27. 6. 1950.

6.2 Rezoluce (jedinečné exempláře) s textem schvalujícím přísné a spravedlivé potrestání

Tyto rezoluce jsou opět velmi podobné, pro zajímavost jsem vybral rezoluci atypickou alespoň tím, že neobsahuje žádný závazek, což je opravdu hodně vzácné:

„Ředitelství 3. střední školy v České Lípě (hlavičkový papír)

9. června 1950

Rukopis opatřený perokresbou dělníka se siluetami továren v pozadí

Motto: „ Mládež celého světa bojuje na všech frontách s kapitalistickými podněcovateli války a s jejich pomahači.“

My, mladí budovatelé a obránci lidové demokracie, stojíme po boku soudruhů z továren, po boku pracujícího venkova a společně s třídou pracující inteligence, vědců, umělců a našich

³⁷ Rezoluce žáků Národní školy v Karolíně 5. června 1950, Národní archiv ČR, fond Státní prokuratura PST I. 774 1950.

učitelů – hájíme s nimi práva svobodného člověka, který nikdy nedopustí, aby rozvratníci podřývali světový mír.

Žádáme, aby každý rozvratník byl co nejpřísněji potrestán.

Souhlasíme se spravedlivými rozsudky nad zrádci.³⁸

Žákovská organizace 3. střední školy v České Lípě

Dva podpisy

Z prostudovaného množství rezolucí lze již usoudit, že režim /bude vědomě, nebo nikoli/ nabídl tvůrcům rezolucí, schůdnou cestu, pokud o to někdo ovšem stál, jak se co nejméně kompromitovat alespoň sám před sebou: silně zdůrazněné téma míru – až na raritní rezoluce, které spíše vypovídají o psychickém stavu jedince, se téma míru a jeho ohrožení vyskytuje ve všech rezolucích. Někdy je požadování trestu nebo jeho schválení spíše věcí jakoby okrajovou a dominuje obava o mír, což je pět let po skončení války mnohdy nepokrytecky upřímná tužba.

Tyto „schvalovací“ rezoluce se nikdy neodchylují od základní a nezpochybnitelné konstrukce: státní soud rozhodl přísně a spravedlivě; my s jeho rozhodnutím souhlasíme a podporujeme ho.

6.3 Rezoluce (nebo jejich části) publikované na stranách Rudého práva

Poprvé se objevila prohlášení kolektivů pracujících nebo i jednotlivců na úvodní straně nedělního Rudého práva dne 4. 6. 1950

Tato prohlášení sloužila jako nezpochybnitelný vzor pro další „spontánní“ rezoluce. Dovolil bych si je ocitovat v plném znění tak, jak se objevily na úvodní straně nedělního Rudého práva:

„Mladí havíři: nejpřísnější trest vlastizrádcům

Na schůzi mladých havířů na dole Václava Noska v Oslavanech, kterou svolala závodní skupina ČSM, se usnesli mladí horníci na následující resoluci: 'My mladí havíři na dole Václava

³⁸ Rezoluce žáků 3. střední školy v České Lípě 9. června 1950, Národní archiv ČR, fond Státní prokuratura PST I. 774 1950.

Noska v Oslavanech s rozhořčením jsme vyslechli zprávu o zločinech a úkladech naší i zahraniční reakce.

My, kteří těžkou hornickou prací se snažíme vybudovat lepší zítřek pro všechny, si republiku nikdy rozvracet nedáme.

Žádáme proto co nejpřísnější a nejtvrdší potrestání zločinných zrádců a rozvratníků.'

Resoluce 3000 občanů z Gottwaldova

Krajský výbor obránců míru se všemi složkami Národní fronty v Gottwaldově uspořádal v pátek ve velkém kinosále diskusní večer s dr. Ridesovou a manžely Wheelerovými. Na 3000 posluchačů pozdravilo představitele pokrokové Anglie a Ameriky, kteří zvolili svobodu před fašistickým útlakem.

Údernice ze závodu Svit soudružka Řeháková pak přečetla resoluci, v níž je ostře odsuzována zrada 13 zločinců, kteří jsou právě souzeni v Praze.

„Miliony našich pracujících – praví se v resoluci – kteří denně svou usilovnou prací budují šťastný zítřek, si nenechají vyrvat revoluční vymoženosti ani samostatnost svého státu, nenechají rozvracet socialistickou výstavbu republiky, ani ohrožovat ji. Odsuzujeme válečné přípravy imperialistů a smete s cesty všechny jejich pomahače, mezi nimi i ty, kteří stojí před soudem v Praze. Žádáme jejich nejpřísnější potrestání.“³⁹

„Pro špiony nebude slitování

Poslouchala jsem záběr z přelíčení se špiónkou Horákovou, který vysílal náš rozhlas. Člověk se až stydí za to, že takoví lidé mohou ještě žít mezi námi. Jako žena mohu těžko pochopit, jak je možné, že matka šestnáctileté dcery si přeje novou válku a účastní se příprav k této válce. Myslím, že všechny naše ženy – matky budou se mnou souhlasit, že špiónka Horáková se svými zločiny zařadila mezi nejhorší zločince, kteří nemají místo v lidské společnosti.

Věřím, že naši lidoví soudci spravedlivě odsoudí všechny ty, kteří připravovali zkázu celému národu, aby všem špiónům a teroristům, které k nám posílají západní imperialisté, přešla chuť rušit klid naší lidově demokratické republiky. Nám, pracujícím ženám, je příklad špiónky

³⁹ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

Horákové výstrahou a pobídnutím, abychom se ještě pevněji semkly v boji za mír a budování socialismu v naší vlasti, kterou si nikým nedáme rozvracet.

Růžena Holubová, Praha XII.“⁴⁰

„Dělníci a technici hradecké Škodovky žádají nejvyšší trest

V závodě Škoda v Hradci Králové se konaly v sobotu dílenské besedy, na nichž dělníci společně s techniky ostře odsoudily pikle západních imperialistů a jejich zrádcovských pomahačů. V resoluci, která byla z těchto besed odeslána státnímu soudu v Praze, se praví:

‘My, zaměstnanci Škodových závodů n. p. v Hradci Králové, sledujeme pozorně průběh přelíčení se zrádnou špionážní skupinou, vedenou představiteli bývalé národně socialistické strany.

S hnusem a odporem se dovídáme o stále špinavějších methodách, které používají západní imperialisté ve snaze zvrátit vývoj událostí v naší republice a znovu nastolit kapitalismus. Třídní postavení obžalovaných je nám dokladem, v kterých řadách nalézají tito váleční zločinci podporu. Ne u pracujícího lidu, ale u bývalých továrníků a politických makléřů, kteří si přejí odstranění lidově demokratického režimu. Stýská se jim po statisíkových příjmech, o nichž tak nerad mluví obžalovaný Hejda.

Na všechny pokusy válečných štváčů a jejich přísluhovačů jsme již odpověděli při podpisové akci a znovu opakujeme: Ještě pevněji sevřeme svoje řady a zvýšíme svoje pracovní úsilí při plnění pětiletého plánu. Zvýšenou bdělostí a ostražitostí předejdeme podobným rejdům nepřátel pracujícího lidu. Pro výstrahu ostatním zřůdám, které by v budoucnu chtěly podobným způsobem mařit naši práci, žádáme pro všechny členy záškodnické skupiny nejvyšší tresty.’“⁴¹

„Slovenští rolníci vyjadřují své opovržení nad zrádci republiky

V sobotu se konaly ne Slovensku v šesti krajích schůze drobných a středních rolníků, členů JZD a funkcionářů. Slovenští zemědělci zaslali z těchto významných sněmování, na kterých jednali o budování šťastnějšího života na vesnici, resoluce státnímu soudu v Praze, ve

⁴⁰ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

⁴¹ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

kterých žádají spravedlivý a přísný trest pro všechny rozvratníky naší lidově demokratické republiky. V resoluci, zaslané ze schůze drobných a středních rolníků Bratislavského kraje, se mj. píše: 'My, malí a střední rolníci, pozorně sledujeme ve svých vesnicích proces proti skupině špiónů a rozvratníků. Zatím co my v pevném svazku s dělnickou třídou budujeme svou práci socialistický blahobyt, připravovala zločinecká skupina bývalých fabrikantů a spekulantů zavlčení republiky pod kapitalistické jho.

Podlost těchto špiónů a agentů imperialistů se nezastavila před přípravou nové války proti vlastnímu národu. Pražský proces je hlavně nám, malým a středním rolníkům, znovu velkým poučením a vidíme z něho jasně, že čím dříve budeme v našich JZD obdělávat půdu společně, tím dříve budou i zmařeny paličské plány imperialistů.

Zavazujeme se proto, že vynaložíme všechno úsilí, aby všechna JZD uskutečnila společnou práci při nastávajících žních a výmlatu, a na podzim přikročila se společnému obdělávání půdy.

Žádáme, aby nad touto zločineckou bandou vynesl státní soud spravedlivé a přísné rozsudky.⁴²

„Hlas pracujících ze soudní síně

Dělníci Bohumínských železáren Arnošt Kvasnica, A. Vrátný, úderník F. Chýlek a J..Dědic, kteří se zúčastnili přelíčení se zločinnou skupinou špiónů a rozvratníků v Praze, napsali:

'Naše dělnická třída na Ostravsku je si vědoma svých úkolů jak v budování, tak v hájení toho, co jsme si již vybudovali. V minulém měsíci jsme v našem závodě splnili plán přes 100 %. Protože víme, jak je naše výroba důležitá pro pětiletku.

Nechť hrají velezrádci před soudem komedii, nevěříme jim a nic nás nezmýlí, žádné řeči i pokání. Když už je chycen, kaje se i ten nejhorší lotr. Žádáme , aby byli souzeni podle svých skutků a těch je tolik, že i ten nejvyšší trest je pro ně malý.

Až přijedeme domů, řekneme svým spoludělníkům, jaké velezrádce naše státní bezpečnost zneškodnila. Hlas Ameriky pukne zlostí, ale my jsme spokojeni.'⁴³

⁴² *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

⁴³ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

„Odvracíme se s odporem od zrádců národa

Osazenstvo závodu TOS Holoubkov sleduje s rozhořčením proces se 13 hlavními obžalovanými špionážní organizace, který právě probíhá před státním soudem v Praze.

Je až zarážející, že vyslýchané ženy se vyjadřují o válce takovým způsobem, jako bývalí nacističtí okupanti.

V době, kdy ženy celého světa podepisují mírovou resoluci, kdy zdrcující většina všech pokrokových lidí stojí na straně míru, v této době je v Praze nepatrná hrstka zkrachovalých politiků před státním soudem, aby se odpovídala z činů, na něž se náš pracující člověk dívá s opovržením. Odvracíme se s odporem od těchto zrádců národa a žádáme o udělení nejvyšších trestů, aby podobným štváčům jednou provždy zašla chuť hrát si s trpělivostí pracujícího lidu.

Závodní rada TOS, Holoubkov⁴⁴

„Radotínští občané odsuzují rozvratníky

Občané z Radotína, přítomní na veřejné schůzi pořádané místním akčním výborem Národní fronty u příležitosti reorganizace MNV, se jednomyslně usnesli na resoluci, kterou zaslali k procesu se skupinou velezrádců naší republiky státnímu soudu v Praze:

‘My, radotínští občané, odsuzujeme jednání zločinců, kteří se neštíteli zradit republiku, národ a lid a spojili se s jeho nepřáteli v zahraničí. Jejich zločiny nelze ničím omluvit. Obžalovaní se dopustili nejtěžšího zločinu, jakého se může dopustit občas vůči svému státu.

Žádáme proto, aby byli přísně potrestáni, tak těžkými tresty, jak těžká je jejich vina, ke které se sami přiznávají. Tito lidé, kteří svými činy se sami vyloučili z národa, připravovali naši smrt. Spravedlivý hněv nechť dopadne na jejich hlavu!’⁴⁵

„Odpověď dělníků – údernická práce

Všichni zaměstnanci závodu Juta v Úpici odsoudili zločinné počínání skupiny rozvratníků a špionů. Své rozhořčení vyjádřili v resoluci, kterou zaslali státnímu soudu v Praze:

⁴⁴ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

⁴⁵ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

‘Odpovídáme všem zločinným snahám proti míru týdnem údernických směn od 5. do 10. června t. r. a zvýšenou výrobou. Necht’ posoudí všichni, jaký je rozdíl mezi námi a těmi, kteří jsou souzeni. Oni chtějí válku a rozvrat, my budování a socialismus. Proto necht’ jsou souzeni úměrně jejich obrovské vině!’

Resoluci podepsali všichni zaměstnanci závodu Juta v Úpici.“⁴⁶

„Soudružka Božena Svobodová ze závodu Karosa ve Vysokém Mýtě jako dík naší státní bezpečnosti za odhalení protistátního spiknutí zpevnila normu na položení ruberoidu ze 6,5 na 4 hodiny.“⁴⁷

Všechna prohlášení v nedělním Rudém právu působí celkově mnohem „ostřeji“ než „opravdové“ rezoluce. V Rudém právu se skuteční nebo domnělí pracující bez ostychu dožadují co nepřísnejšího potrestání pro obviněné, jak mírně a rozumně potom působí požadavek přísného a spravedlivého trestu v „opravdových“ rezolucích. Totéž platí pro veškeré zmínky o míru: v rezolucích z Rudého práva se spíš brojí proti válečným štváčům než, aby se alespoň v náznaku laskavě psalo o míru a pokoji. I slovní zásoba oplývá pejorativy: zrůdy, lotr, neštíteli se, odvracet se s odporem...

Pokud běží o prezentované sociální skupiny, Rudé právo nezaváhalo a předložilo pestrou, v první řadě však silně pokrokovou paletu žadatelů přísného trestu: ze Slovenska to musí být rolníci, nechybějí horníci, strojaři, textilní dělníci; je zastoupena i občanská společnost z Radotína, ba i několik konkrétních lidí : např. Růžena Holubová, Arnošt Kvasnica, A. Vrátný, F. Chýlek , J..Dědic a Božena Svobodová. K dokonalosti výčtu již chybí jen soudruh Ogilvy z Orwellova románu 1984...

Zdá se, že formativní role těchto prvních publikovaných rezolucí nebyla v některých detailech tak silná, jak by se jevílo na první pohled. Jistě ovšem tyto rezoluce vyprovokovaly „reálné“ kolektivy pracujících, aby začaly zasílat svá prohlášení ke státnímu soudu.

Všechna další vydání až do dne vynesení rozsudku byla opatřena obdobnými články s rezolucemi pracujících. Dovolím si uvést jejich nadpisy: v úterním vydání to byl „Proces proti velezrádcům a špionům – škola bdělosti a ostražitosti“; ve středu pak „V tisících rezolucích odsuzuje náš lid bandu špionů a velezrádců“ - čtvrtek byl pak dnem vynesení rozsudku: „Necht’

⁴⁶Rudé právo. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

⁴⁷Rudé právo. Praha, 1950, roč. 30, č. 132, s. 1.

špioni, zločinci a velezrádci jsou přísně a spravedlivě potrestáni!“ a dalšími rezolucemi byla zaplavena rubrika s názvem Pražský den.

6.4 Rezoluce (nebo jejich části) publikované na stranách Lidové demokracie

Lidová demokracie – noviny jediné české politické strany, která se do února 1948 odmítala přihlásit k bezvýhradné socializaci národního majetku – byly v roce 1950 ve velmi obtížné situaci. Tyto noviny se samozřejmě celkově jevily jako naprosto a bezvýhradně loajální tiskovina s nepatrnými odlišnostmi od Rudého práva: opatrné zdůrazňování křesťanských hodnot, mírnější postoj k obviněným, téma míru se celkově pojímalo méně konfrontačně – tedy téma míru se ne vždy muselo spojovat se spíláním do válečných štváčů ze Západu.

I zveřejňování prohlášení pracujících k probíhajícímu procesu bylo proti Rudému právu o jeden den opožděné: Rudé právo začalo s rezolucemi v neděli a Lidová demokracie až v úterý (pro úplnost podotýkám, že v pondělí noviny obvykle nevycházely).

Dovolím si ocitovat článek v úplnosti:

„Pro přísné a spravedlivé tresty všem zrádcům

Republiku si rozvracet nedáme, nejpřísnější trest zrádcům národa, to jsou slova, která jsou obsažena ve stovkách resolucí, docházejících státnímu soudu v Praze. Pracující lid je nesmírně rozhořčen nad špionážními rejdy domácí i zahraniční reakce, které odhaluje v těchto dnech soudní proces, a právem žádá nejpřísnější tresty pro tyto špiony. Závodní rada Vítkovických železáren Klementa Gottwalda zaslala jménem všech zaměstnanců státnímu soudu v Praze resoluci, kterou žádá přísné a spravedlivé všech zrádců a válečných štváčů, kteří jsou právě souzeni.

Z třetí krajské konference jednotných zemědělských družstev Pražského kraje vyšlo jednomyslné usnesení, ve kterém se praví: „Zatím co my na vesnicích budujeme nový šťastný život, lepší než byl za kapitalistické první republiky, najde se u nás hrstka lidí, která nám maří naše úsilí a připravuje ztrátu svobody, nový Mnichov. Žádáme co nejpřísnější a spravedlivé potrestání souzených velezrádců a špionů, aby trest byl zároveň výstrahou pro reakci podobného druhu. My, malí a střední rolníci, sdružení v jednotná zemědělská družstva, odpovídáme na rozvratnickou činnost těchto špionů zvýšeným budovatelským úsilím, společnou prací

v nastávajících žních a dalšími společnými osevy, rychlejším a smělejším budováním socialismu na vesnici.

Předsednictvo Čs. výboru obránců míru se usneslo na své schůzi dne 5. června 1950 na komuniké, v němž se m. j. praví: 'Devět a půl milionu podpisů československých občanů, žádajících zákaz atomové zbraně a prohlašujících za válečné zločince vládu, která by jí první použila, je velkým úspěchem světové mírové fronty, vedené sovětským svazem a ukazuje, že celý československý lid je všemi silami odhodlán bránit mír. Proto tím více a ostřeji odsuzujeme hrstku zrádců a rozvratníků, jejichž zločinné a opovrženíhodné jednání se objevilo v plné hanbě před státním soudem. Jako obránci míru, bojující proti válečným paličům a všem jejich pomahačům, svorně s veškerým pokojně budujícím československým lidem, v zájmu našeho dalšího nerušeného socialistického budování i světového míru, žádáme co nejprísnejší potrestání těchto zločinců.'

Krajské předsednictvo čs. strany lidové v Praze usneslo se na své schůzi, konané 5. června, odsoudit rozvratníky a vlastizrádce, kteří jsou právě v těchto dnech souzeni pro své zločiny před státním soudem. V době, kdy miliony lidí na celém světě manifestují svoji rozhodnou vůli uhájit světový mír, usilovala skupina těchto záškodníků, stojících ve službách západních imperialistů, o rozpoutání nové války. Zatím co se náš lid věnuje pilné mírové budovatelské práci, mysleli tito političtí ztroskotanci jen na to, jak by pracující lid o plody jeho snažení oloupili a pokojný rozvoj naší lidově demokratické republiky rozvrátili. Příslušníci čs. strany lidové, pro něž je ctí podílet se na budovatelském díle celého národa, odsuzují proto co nejrozhodněji hanebné počínání kapitalistických zaprodanců a jsou připraveni dát jim zvýšeným úsilím v budování vlasti důkaz o tom, že žádné pikle nemohou zabránit výstavbě socialismu v naší vlasti. Žádáme přísný, spravedlivý trest pro tyto záškodníky též proto, že mezi obžalovanými jsou i bývalí příslušníci naší strany, kteří se již dříve svým postojem z našich řad vyloučili a nimiž nemáme a nechceme mít nic společného.'

Při příležitosti pražského procesu se skupinou záškodníků odsuzuje čs. strana lidová v Praze 14 jejich činností, zaměřenou proti lidově demokratickému režimu a proti poctivému budovatelskému úsilí československého lidu. Za tuto činnost necht' jsou přísně potrestáni.⁴⁸

⁴⁸*Lidová demokracie*. Praha, 1950, roč. 6, č. 181, s. 2.

Zajímavé je samozřejmě především prohlášení krajského předsednictva lidovců: nebylo lze se vyhnout některým silným výrazům, tak se alespoň snažili zdůraznit svou účast na pokojném budování vlasti. Přidech nechtěné komičnosti má jejich „Žádáme přísný, spravedlivý trest pro tyto záškodníky.“ Strana lidová byla v té době v tak zoufalém postavení, že podobné obraty, pokud by byly míněny vážně, působily křečovitě a trapně. Tato strana nemohla žádat vůbec o nic, mohla se jen krčit v koutku a doufat, že nebude i ve formální rovině zašlápnuta komunistickým obrem.

Z těchto novin je patrný smutný osud kompromisníků, kteří se hájí tím, že kdyby se sami neobětovali a nevzali na sebe to „odium“, tak přijde někdo ještě mnohem horší a to by teprve všichni pak koukali a naříkali. A tak Lidová demokracie stále nějak kličkuje a hledá skuliny, kde by mohla dát najevo, že není tak agresivní, že chce mírovou výstavbu země, ale netouží po boji za mír... leč soudruzi třímají opatřte pevně v rukou a ví o zrádných spádech katolíků...

Postihnout formulační rozdíly mezi Rudým právem a Lidovou demokracií jistě lze, ale jde opravdu spíš o jistý pocit. Nemohu se ubránit pocitu lítosti a jisté trapnosti, když na konkrétním materiálu pak vidím, jak hluboko poklesla schopnost formulovat svůj vlastní postoj k předkládané události. Je jasné, že za této situace by jakýkoliv odpor vyvolal krvavou reakci ze strany vládnoucí strany a nikdo rozumný nemůže chtít, aby se redaktoři Lidové demokracie stali mučedníky z toho důvodu, že by se rozhodli vybojovat předem prohranou bitvu. V době konání procesu, zvláště po přečtení těchto článků bylo dle mého názoru mnoho čtenářů lidové demokracie přesvědčeno, že po únoru 1948 měla lidová strana skončit svou existenci, zrušit svůj list a přestat dělat komunistům tragikomickou stafáž. Členská základna by to v převážné míře pochopila a strana by odešla z politické scény důstojně jako jediná povolená nesocialistická strana. Výpady proti věřícím lidem, jejich snížené společenské uplatnění, neurvalé tažení dokonce i proti Vánocům, proti čemukoliv odkazující na duchovno a na prožitky mimo materiální svět atd., to vše ukazuje, jak je přinejmenším nemoudré podávat snažit se za každou cenu nalézat kompromisní řešení. Trpký osud věřících nebyl nikterak mírněn tím, že skupinka představitelů lidové strany ustoupila komunistům. Ani tím, že Lidová demokracie překládala na svých stránkách nelidskosti jako nezbytnou součást pokroku v naší zemi, jako přirozeného průvodce změn k lepšímu. Dokonce se ve strachu zříkali svých spolustraníků, protože na ně komunisté vznesli vykonstruovaná obvinění. Vždy mi při tom vyvstane na mysli obecně opovrhovaný protektorátní prezident dr. Emil Hácha, který – zvláště v době, kdy byl ještě

duševně silný – dokázal za cenu ústupků zachraňovat lidské životy a vinu bral jen na sebe. Pro lidovce a jejich tiskovinu je dr. Emil Hácha nedostižným vzorem statečnosti a prozíravosti.

7. „Stalinský slavík“ – Ivan Skála

Shodou náhod a životního štěstí i neštěstí se dochoval otisk jednoho z významných představitelů velmi konzervativního (a zároveň velmi oportunistického) křídla českých poválečných komunistů činných na poli literárním. Dovolím si uvést orientační životopisné údaje o Ivanu Skálovi, původním jménem Karlu Hellovi. Karel Hell se narodil 6. 10. 1922 v Brandýse nad Labem, jeho životní pout' skončila 6. 2. 1997 v Praze. Pokud bych se jen jemně a okrajově zmínil o jeho literární tvorbě, dá se velmi zhruba rozdělit do dvou zásadních období: první dvě básnické sbírky z druhé poloviny let čtyřicátých (Křesadlo a Přes práh) představují příklad poezie vycházející z poetiky holanovské, popř. halasovské a víceméně ukazují zjevný talent mladého básníka. Všechna další Skálova tvorba je již bohužel naprosto odlišná od té předcházející „halasovsko-holanovské“ a stává se - velmi zdrženlivě řečeno - dobově poplatnou.

Skála za svou přepilnou oddanost komunistickému režimu v jeho různých varietách začíná sbírat významné funkce, později dokonce i vysloveně politické. Zde je stručný výčet toho nejpodstatnějšího: od roku 1957 do roku 1968 byl ředitelem nakladatelství Mladá fronta; v letech 1959 až 1963 zastával pozici prvního tajemníka Svazu československých spisovatelů; od roku 1970 řídil nakladatelství Československý spisovatel a v době od roku 1982 opět předsedal Svazu československých spisovatelů, konec této funkci učinil až listopad 1989. Byl vybrán a tedy samozřejmě i zvolen poslancem Národního shromáždění již v roce 1960 a jeho mandát byl další „volbou“ prodloužen tak, že nakonec skončil až roku 1971 jako poslanec již Federálního shromáždění. Na XII. a XIII. sjezdu KSČ byl zvolen členem ústředního výboru této strany.

Než se zaměřím na dva Skálovy články týkající se procesu proti Miladě Horákové a propagandistické kampani proti Chartě 77 připomenu, že si básník vysloužil ostruhy i jinými, vždy však silně vypjatými postoji a vyjádřeními. Nejzřetelněji a lidsky nejtragičtěji se zapsalo do lidské paměti jeho „psovi psí smrt“. Tato slova Skála „vypustil“ v souvislosti se souzením a odsouzením Rudolfa Slánského a spol. Jako patrně jediné odchýlení od politické a názorové linie skálních (jak případně zvolený pseudonym) dogmatiků můžeme najít v básnickové účasti při stylizování protestní rezoluce Národního shromáždění proti okupaci ČSSR. Stalo se to bezprostředně po invazi vojsk pěti členských států Varšavské smlouvy a Ivan Skála by jistě na

tento poklesek velmi rád zapomenul, však mu také nebyl oficiálně připomínán. Následně celá léta 70. a 80. naprosto neochvějně zastával pozice normalizace a tedy schvalování okupace Československa. Neprojevoval nikdy lítost nad svými prohlášeními, ba ani v době, kdy již alespoň o procesu s Rudolfem Slánským a spol. se i mezi zastánci té nejtvrdší linie muselo psát a mluvit jako o „přehmatu“. Aby Ivan Skála nebyl jediným básníkem, kterého zmíním v souvislosti s komunistickou propagandou, jen namátkou uvedu, že pozadu se snahou zalíbit se vládnoucí garnituře nezůstali ani Jarmila Glazarová, Jan Drda, Josef Rybák i skuteční vědci jako Jan Mukařovský nebo Bohuslav Havránek a další. Někdo projevil později lítost, někdo to nestihnul nebo mu to tolik nevadilo. Dovolím si ocitovat ve zkrácené podobě Skálův článek v Rudém právu:

„Logická cesta ke zradě

Proces proti skupině rozvratníků a špiónů, který právě proběhl před státním soudem v Praze, je velkou školou našeho lidu. Je velkou školou, která ukázala do všech detailů pravou tvář, pravé záměry a širokou škálu zločinných metod bandy nepřátel naší republiky, našeho národa, našeho pracujícího lidu. Jako přesný a nemilosrdný nůž rozřízl tento proces i slupku posledních ilusí, pro něž někteří lidé si stále ještě neuvědomovali pravou tvář naší reakce.

V tomto procesu jsme viděli řadu lidí, kteří byli kdysi počítáni k inteligenci. Seděl zde věrný služebník buržoasie, vědec, universitní profesor Peška, zastánce ovšem „čisté“ vědy, odtržené od života a od politiky, který vědomě jednal proti těmto zásadám, za které licoměrně schovával svou nečistou politiku a později zradu, špionáž, přípravu diversí. Seděl zde maloměstácký inteligent, mající před očima jen kariéru, dr. Nestával, který se sluhovskou ochotou se vřadil do Zenklova rozvratnického gangu a s dravou, nevybíravou bezohledností se hnal za osobním prospěchem. Seděl zde zrůdný intelektuál, trockistický rozvratník Kalandra, který s cynismem, jenž se vymyká lidskému chápání, a s klidem nezúčastněného člověka, popisoval před soudem své zločinné činy a záměry.

Mezi svědky, kteří jsou zároveň spoluviníky, jsme viděli dokonce konzervatorní učitelku hry na klavír Neumannovou a vyznavače „čisté“ poesie Josefa Palivce.

Všichni tito lidé, počítaní kdysi k naší inteligenci a vydávající se před únorem za její mluvčí a představitele, ukazují svým vývojem, do jak hluboké propasti zrady, lidské špinavosti a morální bídy vede cesta odtržení od pracujícího lidu.

Jak odporně se odráží od drtivé většiny naší inteligence, od našich kulturních tvůrců, kteří radostně spolupovírají velké dílo budoucnosti, tato zrádná hrstka „inteligentů“, kteří se vědomě postavili proti lidu na obhajobu kořistnických zájmů buržoasie, kteří si strhli masku „kulturních“ lidí a cynicky ztratili pravé humanistické poslání kultury“⁴⁹

Zde jsem si dovolil vynechat odhadem 70% textu, kde si Ivan Skála vyřizuje účty s formalisty v umění – zvláště v poezii – a ve vědě. Závěr článku pak končí těmito větami:

„Jim vzdělání slouží k tomu, aby si vymýšleli nové prostředky masového vraždění. Jejich prototypem je šílený americký profesor Oppenheimer, který chlubně prohlašuje, že může jediným stisknutím knoflíku zničit 70 milionů lidí.

Každý prostý člověk se hrůzou otřásl, když vypovídala Horáková, že samozřejmě počítali s válkou, že samozřejmě počítali s tím, že v oné válce by měly být vražděny ženy a děti. Každý člověk se s nejhlubším odporem otřese, když slyší s cynickou samozřejmostí vykládat Kalandru o tom, jak usiloval rozvrátit republiku, s jakou otrlou záměrností a rozvahou prováděli hospodářskou sabotáž. Tito lidé nemají vlast, protože zavile nenávidí zemi, v níž se narodili. Dnes doznávají, že připravovali ztrátu naší státní samostatnosti a návrat nacistů. Tito lidé pozbyli národnosti, poněvadž nenávidí národ, ze kterého vzešli. Tito lidé svými činy dokázali, jak nenávidí humanismus, kterým se kdysi tolik oháněli. Tito lidé dokázali svým bojem proti skutečné demokracii, proti skutečné vládě lidu, že si pod slovem demokracie představují násilí buržoasie. Tito lidé dnes, kdy náš lid nastolil skutečnou svobodu v naší zemi, vypovídají před soudem o tom, jak si představovali „svobodné“ volby, které u nás měl podle jejich přání vynutit nátlak západních imperialistů: tyto volby podle jejich představ se měly konat ve stínu amerických tanků.

Jako bubliny se rozplývají jedna po druhé všechny lži, jimiž se snažili v minulosti obloudit náš lid. Tito „čistí duchové“, kteří vedeni živočišným strachem před ztrátou třídních privilegií, sestoupili ze svých slonových věží do podzemí, aby skryti hlubokým stínem bojovali účinněji proti naší republice, proti našemu lidu, se při dopadení kroutí strachy. Tito rafinovaní ničemové ze sebe najednou dělají hlupáky...

Zde končí cesta jejich zrady. Jejich zrada národa, jejich zrada na zájmech lidu došla svých posledních odporných a hrůzných důsledků. Stihl je spravedlivý hněv lidu za jejich zločiny, stihl je spravedlivý trest.

⁴⁹ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 138, s. 5.

Své hluboké opovržení za nimi posílá všechen náš lid, který se zadostiučiněním přijal zprávu o spravedlivém rozsudku. Své hluboké opovržení za nimi posílají naši dělníci, naši rolníci, naše inteligence, naše ženy i naše mládež, kteří v boji s mocnostmi včerejška pracují na staveništi krásné budoucnosti.⁵⁰

V následujících odstavcích bych se pokusil upozornit na jisté charakteristické momenty právě ocitovaného článku; nejprve ovšem musíme uvést pro úplnost následující: tento článek i Skálův výpad proti signatářům Charty 77 nepatří v dobovém kontextu k něčemu obsahově výjimečnému (ba právě naopak) velmi tuctové, charakteristické, tudíž naprosto bezcharakterní. Oba články jsou ozvláštněny pouze a jen tím, že je napsal týž autor, jemuž se naprosto vyhnula jakákoli lítost, schopnost sebereflexe atp.

Z hlediska stylistického lze v článku z roku 1950 nacházet jisté literární ambice, básníkovi bylo 27 let. Například v předposledním a posledním odstavci několikanásobné opakování téhož obratu: „...cesta jejich zrady. Jejich zrada národa, jejich zrada ...“; „Své hluboké opovržení za nimi posílá...Své hluboké opovržení za nimi posílají ...“

Mně v této souvislosti vytane na mysl téměř liturgické opakování obrátů ve Stalinově pohřebním projevu nad rakví V. I. Lenina, o možné inspiraci lze toliko spekulovat...

Obsahově: první část citovaného článku je naplněna snahou o popsání zrady intelektuálů a o jakési snaze o sebechválu. V té době již převládala zřetelná snaha vyhnat z umění (pro Skálu nejlépe z poezie) pod pláštíkem boje proti formalismu vynikající básníky. Dovolím si zmínit pouze tři naprosto mimořádná jména: Jaroslav Seifert, Vladimír Holan a František Halas. Skála byl jejich nadějný sice, ale jen a jen učedník. Nebudu zabíhat do dalších detailů, ale Skálovy tehdejší kroky - např. zlovolná a devastující kritika Seifertovy Písně o Viktorce na stránkách Tvorby - jistě pomáhala „čistit prostor“ pro mladé a nadějně.

Druhá část citovaného článku shrnuje další obvinění; jen jako kuriozita působí zde ještě d'ábelský Dr. Oppenheimer, pro něhož se po jistých vnitroamerických událostech náhle a téměř zázračně najde v sovětském bloku lidské pochopení.

Další výpad je namířen proti Miladě Horákové a jejímu údajnému schvalování války proti naší vlasti, opakovaně si dovolím ocitovat klíčovou větu: „Každý prostý člověk se hrůzou otřásl, když vypovídala Horáková, že samozřejmě počítali s válkou, že samozřejmě počítali s tím, že

⁵⁰ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 138, s. 5.

v oné válce by měly být vražděny ženy a děti.⁵¹ Zde je položena ona „mírová“ vábnička pro co nejširší publikum. Bohužel Skálůva stylistická neobratnost a jistá mnohomluvnost vytváří na tomto místě tragikomický kontrast: „prostý člověk se otřásl hrůzou, že ve válce budou umírat lidé, ženy a děti, proto byla Milada Horáková (žena) spravedlivě popravena, protože přece počítala s tou válkou.“⁵²

Jeden démon byl vypuštěn: hrozba válkou; další velmi účinný mu přišel na pomoc: hrozba návratu nacistů – tato nota bude obehřávána až do samého pádu režimu, stačí se rozpomenout mj. na divácky velmi úspěšný televizní seriál 30 případů majora Zemana a zamyslet se nad tím, v kolika dílech se SNB musí potýkat s nějakým reziduem nacismu. Těžko zpochybnitelný fakt, že většina obyvatelstva si v roce 1950 ještě pamatovala svobodné volby, je odbyt takto: takové volby jsou svobodné vlastně jen tím, že by „ve stínu amerických tanků“ zase daly šanci buržoazii. Nadto se obvinění dopouštěli hospodářských sabotáží, tím poškozovali naši vlast a vůbec nejsou vlastenci a humanisté. Stihl je spravedlivý trest. V závěru je třeba ujistit obyvatelstvo, že drtivá většina pracujících (ba i pracující inteligence) prahne po tom, aby co nejrychleji vybudovala novou, sociálně spravedlivou společnost.

Jinými slovy: článek je rozsáhlý a opravdu téměř typizovaný, jedinými zvláštnostmi jsou jistá literární ambice ve stylistické oblasti a snaha vyřídit si zároveň účty s konkurenty v oblasti umění.

Další Skálův text se týká Charty 77 a ocituji ho v úplnosti. Dovolím si upozornit na odlišný dobový pravopisný úzus, kdy se jevílo jako vyloučené psát „Charta 77“ s velkým písmenem na začátku slova.

„Netrpíme ztrátou paměti

Zatímco miliony lidí u nás svým každodenním úsilím v uplynulých letech nejen překonaly důsledky kontrarevolučního rozvratu z let 1968 – 1969, ale posunuly výrazně kupředu ekonomický vývoj, životní úroveň a jistoty i sociální vymoženosti v naší zemi, hrstka těch, kteří svou činností připravovali a způsobili rozvrat krizových let, pokouší se čas od času v bezmocném vzteku hodit hrst písku do soukolí. Někteří z těchto politických ztroskotanců se zpočátku dokonce pokoušeli vydávat za socialisty, třebaže k pomlouvání naší republiky využívali jako tribuny

⁵¹ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 138, s. 5.

⁵² *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 152, s. 4.

nejreakčnějšího západního tisku a dokonce i vysílače Svobodná Evropa, který, jak známo je financovaným dítkem a politickým nástrojem americké špionážní centrály CIA.

Nyní přišli s jakousi chartou 77. Charta je vznešené slovo, které si obvykle lidé spojují s ušlechtilými programy. Ale co naplat, mírou slov je lidská praxe. A tak i když i této tzv. chartě se nešetří vznešenými pojmy a krásnými slovy, lidé u nás – naneštěstí pro autory – netrpí ani ztrátou paměti, ani nedostatkem úsudku a kladou otázku: O jakých lidských právech to hovoří, jakou svobodu a pro koho mají na mysli lidé, jejichž podpisy si dobře pamatujeme pod článkem 2000 slov, který v roce 1968 vyzýval k násilným činům proti funkcionářům a poslancům národních výborů a dalším aktivním budovatelům socialismu? Lidé, kteří hlásali teorii elit a normální pracující lidi považovali za méněcennou masu? Lidé, kteří svou představu svobody, jejíž podstatou byl nátlak a teror vůči pracujícím, se pokoušeli uplatňovat v krizových letech? Lidé, jejichž jména pod touto tzv. chartou stojí v jedné řadě s podpisem zavlého reakcionáře Václava Černého, který manifestoval program věšení komunistů na lucernách? Lidé, kteří v podivuhodné časové synchronizaci s potřebami západních propagandistických a špionážních center odříkávají „svobodně“ a s velkou snaživostí svůj ochotnický part vždy přesně ve chvíli, kdy na ně ukáže taktovka jejich zahraničních podpůrců a živitelů.

Ve světle podobných otázek scvrkávají se nabubřelá slova této charty ztroskotanců a z nich vylézá cupanina třídní nenávisti i renegátství, maloměšťáckého pokrytectví i ješitného kariérismu, zklamaného ve svých nezřízených aspiracích, valutově výnosného politického desperátství v cizí mzdě i zapřisáhlého antikomunismu.

Nevymyslili nic nového. Dokonce to ani nevymyslili sami. Ničím novým není ani takový slepenec rozmanitých lidí a zájmů, které logika vývoje zákonitě svedla dohromady pod jeden reakční klobouk. A tak je možno tuto skupinku zaprodanců, ješitně přeceňujících vlastní význam, nakonec ujistit: Postup socialismu u nás svou politickou posunčinou nezastavíte. A do dějin nevejdete ani v podobě poznámky pod čarou.⁵³

Po zběžném přečtení obou článků by se člověku patrně chtělo parafrázovat často citované: „Nic se nenaučili a nic nezapomněli“. Jen to celé převést to singuláru maskulina a vztáhnout to Ivana Skálu, ale věc tak jednoduchá není.

⁵³ *Rudé právo*. Praha, 1977, roč. 57, č. 15, s. 5.

Dovolím si upozornit na některé odlišnosti. Po formální stránce je text naprosto nenápaditý: pár řečnických otázek nic neznamena, neboť tato figura byla v dobové publicistice téměř nadužívána.

Obsahově je text nadmíru zajímavý, i když se v ničem podstatném neliší od podobných článků. Nicméně sděluje mnohé: proklíná autory a signatáře dokumentu, ale kromě Václava Černého nikoho nezmiňuje. Zároveň počítá buď s naprostým nezájmem čtenářstva – tedy nezájmem o text „Charty 77“, která je špatná a rozvratnická, nezájmem o text pamfletu „2000 slov“, který musí pocházet ze stejné „d'áblový dílny“. Oficiálně byl veřejnosti text Charty 77 nedostupný až do pádu komunistického režimu v 1989; pamflet 2000 slov si člověk mohl legálně opatřit dvěma způsoby: buď někde někdo uchovával noviny z roku 1968, nebo mohl teoreticky vlastnit povolení, což bylo téměř nemožné, ke studiu závadných materiálů v oddělení zvláštních fondů některých knihoven. Domyšleno ad absurdum: jedinou možností, jak se domoci obsahu „Charty 77“, byl poslech štvavých (a také komunistickým režimem důkladně rušených) vysílaček (radiových stanic), mezi nimiž vynikaly: Svobodná Evropa a Hlas Ameriky. Další vzkaz režimu byl následující: my jsme si to nevymysleli; my žádnou konfrontaci nechceme; nevíme přesně, jak je budeme trestat, proto raději nikoho neuvádíme. Nechceme rozpoutávat, byť jen hranou diskusi o čemkoli – zkrátka: Charta 77 říká něco proti současnému režimu a to je samozřejmě špatné, protože současný režim vyšel z hlubokého poučení z let krizových (konec 60. let) a plně reflektuje naše možnosti (i na poli mezinárodním). Tvrzení v závěrečném odstavci Skálůva článku jsou jenom klišé, která zamýšlené působení článku ještě více problematizují: každý den se v novinách objevovaly dlouhé seznamy představitelů „kulturní fronty“, kteří podepsali prohlášení proti „Chartě 77“. Několikatýdenní, nebývalé intenzivní kampaň proti „bezvýznamným zaprodancům“ zpochybňovala buď kampaň samu, nebo onu bezvýznamnost zaprodanců.

Porovnání obou článků od téhož autora - vydaných v intervalu zhruba 27 let - může být jistě užitečné pro studii o autorovi samém (což ovšem není předmětem této práce, jakkoli se tomu úplně vyhnout nedá; i vzhledem k tomu, že mu jistá historická pravda byla mj. po procesech s Miladou Horákovou, Rudolfem Slánským sdělována, výrazně však hovoří o době i charakteru té či oné kampaně.

Při procesu s Miladou Horákovou se kladl důraz na veřejné, spektakulární prostředí procesu – značná část obyvatelstva se sama zapojuje do projevů nesouhlasu s činy obžalovaných – je úmyslně rozšiřován strach – ne o „živobytí, ale o život jako takový“, režim zároveň ovšem

nabízí široké spektrum momentů nesouhlasu s domnělými skutky obžalovaných: zrada vlasti – spolupráce s cizí mocností; ohrožení míru – hrozba rozpoutání války, návrat nacismu; ohrožení budování lidově demokratického státu – návrat buržoazie a zvrát ve znárodnovacím procesu – vždyť se za tím skrývá volání nepřátel vlasti po buržoazních „svobodných“ volbách, které jsou jen vábničkou pro návrat starých, sociálně nespravedlivých pořádků.

Charta 77 – vyžadujeme (a dávno jsme si vynutili) souhlas od obyvatelstva s tvrzením, že vývoj na konci 60. let je oprávněně hodnocen jako nedobrý a že vstup vojsk pěti členských zemí Varšavské smlouvy na území ČSSR byl bratrskou pomocí. Nesdělujeme Vám žádné podrobnosti - ani vy si je neopatřujte - ale Charta 77 je pokusem některých neúspěšných politiků z tohoto krizového období o návrat do funkcí, když přece tak žalostně zklamali, že nám musely vojensky pomáhat spojenecké země. Od obyvatelstva nežádáme aktivní spolupráci, je naprosto dostačující podepsat prohlášení podporující současnou – tehdejší KSČ v jejích skutcích. Hrozba pro odlišně smýšlející část populace se nezveřejňuje, ale nevyslovena trvá a ví se o ní: ztráta zaměstnání, členové rodiny mají ztížený či zamezený přístup ke vzdělání, nežádoucí „péče“ ze strany státních orgánů včetně StB. Z dikce celého textu je patrné, že rezignoval na ambici někoho doopravdy přesvědčit. Postačí, když obyvatelstvo přijme současnou (tehdejší) politickou a sociální situaci za tak komfortní, že drtivé většině nebude stát za to se proti ní aktivně stavět.

7.1 Československá verze perestrojky a místo rezoluce v ní.

Díky jistě indiskreci měl mnohý československý občan již v roce 1989 jedinečnou možnost nahlédnout do přísně střežených komnat myšlení a nemyšlení vrcholových představitelů KSČ – v tomto případě Miloše Jakeše, generálního tajemníka ÚV. V rámci glasnosti a v tomto případě vůbec otevřenosti vůči spolustraníkům se Miloš Jakeš rozhovořil velmi otevřeně při zasedání s představiteli okresních výborů komunistické strany v Červeném Hrádku na Plzeňsku. Legendární proslov se odehrál 17. 7. 1989, vzhledem k tématu této práce bylo by zavádějící se tímto fenoménem zabývat hlouběji a komplexněji, jakkoli jistě je to svůdné.

Dovolím si proto pouze ocitovat tu pasáž z Jakešova projevu týkající se rezolucí a jejich aktuální platnosti v představách vrcholného funkcionáře KSČ.

„...máme psát odsuzující rezoluce. No, podívejte se, tak na ty věci vyžaduje reagovat. Proč vyžaduje reagovat? Poněvadž jinak ti, kteří napsali těch „Několik vět“ řeknou: vidíte,

ústřední výbor se ozval, předsednictvo to odsoudilo, společnost mlčí, jí je to jedno a my máme dva a půl tisíce podpisů. Společnost jde za námi. Tedy ta společnost, to je výraz demokracie, má právo a já bych řekl povinnost říct k tomu svůj stanovisko – nenechat to svůj vedení ve štychu – přihlásit k tomu, že tedy s tím nesouhlasí... My po nikom nevynucujeme prostě, aby dával, aby odsuzoval prostě a tak dál a tak dál. Chceme stanovisko. No, jaký může být stanovisko komunisty? Že odmítne pamflet, který chce rozložit tuto stranu a rozložit vlastně socialistickou společnost, dyť oni sami říkají, že to má plnit tutéž úlohu jako dva tisíce slov v šedesát osmém roce. Tak víme, na čem jsme, co sledují... No tak se tomu musíme vzepřít, musíme se tomu bránit. Já nejsem pro nějaký rezoluce prostě, abychom psali na všechny strany, ale stanovisko je třeba vyjádřit k vážným politickým záležitostem. Není třeba z toho dělat nějaký veliký akce.“⁵⁴

Text je dostatečně populární a lze se mnoha pasážím škodolibě zasmát, nicméně zapadá do naznačené trajektorie vývoje totalitního režimu. Vezmeme-li rezoluce spjaté s procesem proti Miladě Horákové a spol. jistě u mnoha autorů a signatářů nacházíme obavu o vlastní život jako takový; rezoluce spojené s kampaní proti Chartě 77 jsou o zhruba 27 let mladší a podpisy pod nimi jsou – a tady to lze tvrdit téměř jistě – spjaté s otázkou obavy o „živobytí“, budoucnost dětí atd. (což nebyla žádná „legrace“), o další 12 let později máme projev Miloše Jakeše, naprosto defenzivní a zmatený: s rezolucemi od „obyčejných“ lidí patrně vůbec nepočítá – chvíli mluví o společnosti, chvíli zase o stanovisku komunisty - spokojil by se s neokáزالou podporou svých spolustraníků.

Je zřejmé, že tato otázka by si zasluhovala mnohem hlubší rozbor a mnohem větší prostor. Nicméně u všech tří momentů (proces s Miladou Horákovou, kampaň proti Chartě 77 a Jakešův projev v Červeném Hrádku) lze spolehlivě odkázat na situaci v SSSR, tam byl klíč ke všemu podstatnému.

⁵⁴ Milouš Jakeš na Červeném Hrádku (17.7.1989). In: [online]. Dostupné z: www.youtube.com/watch?v=cKoQQo8gdPM [15.6.2014].

8. Proces a mediální kampaň s ním spojená na stránkách denního tisku

Téma „proces s velezrádci“ a téma „boj za mír“ na stranách denního tisku – Rudé právo a Lidová demokracie – v procentuální zastoupení – pokus o dílčí „kvantitativní analýzu“

Při pohledu na úvodní stranu Rudého práva z 31. 5. 1950 mě překvapilo, že téma „Milada Horáková a spol.“ bylo v tomto dni pojednáno proti mému jistě přehnanému očekávání vcelku zdrženlivě, především pokud jde o podíl článků na celkové ploše tiskoviny; zároveň se tam objevovaly v různých obměnách texty, které se již buď v nadpisu, nebo alespoň celkovým vyzněním obsahu dovolávaly prosté lidské touhy po míru. Zmanipulovaný proces od začátku podsouval obviněným velmi obludný záměr: rozpoutat válku, která se měla podle všeho odehrávat i na našem území.

Je zřejmé, že téma míru bylo dlouhodobě velmi pokrytecky zneužíváno komunistickou propagandou – argumenty - byť občas náležitě upravené – se nabízely: Sovětský svaz nám chtěl jako jediný spojenec v roce 1938 účinně pomoci při obraně proti hitlerovskému Německu; Sovětský svaz byl přepaden nacisty a za cenu nesmírných obětí zachránil a osvobodil mnoho evropských národů; komunisté byli největšími mučedníky v boji proti fašismu v celé Evropě; USA zbytečně a pouze se zlým úmyslem použily atomovou zbraň v roce 1945 a nechtějí přistoupit na výzvy celosvětového mírového hnutí a jadernou zbraň jednou provždy zakázat – Sovětský svaz sám takové řešení opakovaně navrhoval...; SSSR tolik vytrpěl během poslední války, že je absurdní mu podsouvat jakékoli agresivní úmysly; SSSR buduje novou, spravedlivější a dokonalejší společnost, i proto logicky a zákonitě potřebuje klid a mír a chce věnovat co nejvíce prostředků na mírovou výstavbu země, jakékoliv investice do zbrojení tuto zemi zdržují a jen zpomalují zákonitý vývoj, který ukáže správnost cesty, po níž kráčí nejen Sovětský svaz, ale i další země lidově demokratického tábora – tedy i Československo; nakonec se stačí pozorně zahledět na osobu i osobnost soudruha J. V. Stalina, přečíst si jeho spisy a prostým lidským citem každý československý vlastenec pochopí, kdo stojí na straně míru...

Lidem naší vlasti, která se tehdy ještě jmenovala Československá republika, bylo projít od února 1948 mnoha různými nátlakovými propagandistickými akcemi, během nichž byli jakoby dotazováni po svém názoru, ovšem různými kanály se zároveň dovídali, že jediný únosný názor – postoj je pouze ten, který od nich očekává vládnoucí strana (jakékoliv projevy odporu či nezájmu

jsou v nejlepším případě kdesi kýmsi registrovány). 30. 5. 1950 – tedy den před zahájením procesu - skončila jedna z nejvychytralejších krátkodobých, vysoce intenzivních kampaní nazvaná Stockholmská výzva – onoho dne ji stvrdil svým podpisem prezident republiky Klement Gottwald. Text prohlášení byl stručný a v několika větách požadoval zákaz atomových zbraní, přísnou mezinárodní kontrolu jeho dodržování a zároveň prohlašoval toho, kdo by atomovou zbraň použil jako první, za válečného zločince. Kolik je v této zdánlivě nevinné iniciativě – byla přijata 19. března 1950 na třetím zasedání tzv. "Stálého výboru světového kongresu obránců míru" ve Stockholmu – ďábových vějíček, to se nebudu v úplnosti pokoušet popsat. Vynechám aspekty vojenské, které by ukázaly faktickou nemožnost ubránit konvenčními zbraněmi západní Evropu před případným sovětským útokem, a zmíním pouze dva momenty: 1. velmi působivé označení „Stockholmská výzva“ – hlavní město kapitalistického neutrálního státu – tato výzva tedy nemůže být spojována pouze se socialistickým táborem a také se v závěru textu dožaduje podpisu od všech „lidí dobré vůle“; 2. vláda, která by jako první použila atomovou zbraň, je vláda, která má být prohlášena za válečného zločince – taková vláda ale už tady via facti je – Spojené státy přece atomové bomby naprosto zbytečně svrhly na již bezmocný, zmučený a po míru toužící japonský lid, tudíž na takové vládě musí alespoň zčásti ulpívat tato pohana. Kampaň byla zahájena 14. května 1950 a ÚV KSČ rozhodl, že by výzvu mělo podepsat nejméně 75% obyvatel země (jak dobré, že předcházející feudální a kapitalističtí vykořisťovatelé zajistili dostatečnou gramotnost obyvatelstva) – což se hravě zvládlo a překročilo do onoho 30. května 1950. Den následující – den zahájení procesu – byly vyhlášeny výsledky této veleúspěšné podpisové akce. A chystaly se rezoluce k procesu...

Z dnešního hlediska krajně nechutné a odpudivé spojování vykonstruovaného procesu s prostou lidskou touhou po míru mě nakonec přimělo k poměrně detailní komparaci procentuálního zastoupení témat „boje za mír“ a „proces“ na stranách Rudého práva v době od 31. 5. 1950 do 24. 6. 1950. Proč jsem zvolil jako mezní právě tato dvě data? 31. 5. 1950 začíná proces a 25. 6. 1950 propuká válka v Koreji a vstup tak silného konkurenčního tématu by jistě začal zkreslovat dosavadní výsledky šetření. Zároveň jsem obdobným způsobem prozkoumal i Lidovou demokracii – tu ovšem v rozsahu od 31. 5. 1950 do 9. 6. 1950.

Jak jsem postupoval? Základním vstupním datem šetření se stala „jednotka“ – je to pracovní název použitý pouze pro tento konkrétní případ. Díky nejednoznačnosti jazykové terminologie jsem si dovilil zavést pro tento výzkum název „jednotka“ v tomto významu: jde o

samostatně v textu stojící hlásku nebo soubor hlásek (případně číslici) mající význam lexikální nebo formálně morfologický. Na příkladu upřesním: počítal jsem jednotlivá slova (jednotky) v textu. Základním znakem počítaných slov byla tedy jejich samostatnost v textu bez ohledu na jejich lexikální platnost – za „jednotku“ jsem tedy počítal jak předložku „s“ bez lexikální platnosti, tak i jakékoliv např. podstatné jméno s významem lexikálním; u číslovek vyjádřených číslici jsem pokládal za „jednotku“ jakoukoli číslici jedno či vícecifernou, kalendářní datum jako celek jsem určoval jako jednu jednotku.

Protože jde o poměrně rozsáhlý průzkum, zvolil jsem následující postup:

1. Odhadovaný počet jednotek v konkrétním novinovém článku zjistím tak, že spočítám všechny jednotky v prvních dvou úplných řádcích textu, totéž zjistím u posledních dvou řádků textu – budu tedy mít např. následující číselnou řadu: 4,5,5,4 - tato řada mi sděluje, že ve zkoumaném článku první úplný řádek obsahuje 4 jednotky a druhý řádek 5 jednotek; předposlední úplný řádek obsahuje 5 jednotek a poslední úplný řádek je nositelem 4 jednotek. Průměrný odhadovaný počet jednotek v řádku tohoto článku by měl dosáhnout hodnoty 4,5 – a to z následujícího výpočtu $(4+5+5+4) : 4 = 4,5$. Jistou potíž způsobují samozřejmě víceslabičné jednotky – v tomto případě zpravidla slova s lexikálním významem – pokud jsou dělena na konci řádků, což je u novinových článků v úzkých sloupcích více než běžný jev. „Dělené slovo“ jsem započítával ve prospěch řádku následujícího.
2. Druhým krokem je, že určím, tedy spočítám celkový počet řádků ve zkoumaném článku – např. 78. Součin průměrného odhadovaného počtu jednotek na řádku – v našem případě 4,5 – a celkového počtu řádků – v našem případě 78 – nám sdělí odhadovaný celkový počet jednotek v šetřeném článku – $78 \times 4,5 = 351$. V případě zaokrouhlování konečného výsledku zaokrouhluji na celá čísla podle běžného úzu. Pozn.: do odhadovaného celkového počtu jednotek nezapočítávám nikdy nadpis (ev. podnadpis) článku.
3. Dalším krokem bylo zjistit celkový počet jednotek připadajících na určitou stránku určitých novin. Vzorovou tiskovinou se stalo vydání z posledního května roku 1950 – platí jak pro Rudé právo, tak i pro Lidovou demokracii. Metodou popsanou v předcházejícím bodě jsem zjistil odhadovaný počet jednotek ve všech článcích tiskoviny, postupoval jsem po jednotlivých stránkách. Byla vynechána pouze strana věnující se sportu. Tím jsem získal „modelový výtisk“ a ten jsem potom mohl porovnávat s další zkoumanými výtisky jednotlivých novin, kde jsem ovšem již jen zjišťoval konkrétní tematicky zaměřené články.

Tedy výtisk z 31. 5. 1950 se stal „komparační vzorovou základnou“ pro všechna následná srovnávání.

4. Shrnutí: detailně popsaný „modelový“ výtisk ze dne 31. 5. 1950 posloužil jako komparační vzorová základna pro zjištění procentuálního zastoupení už pouze tematicky vyhraněných článků – proces s Miladou Horákovou a spol. a téma míru – na jednotlivých stranách obou tiskovin bez ohledu na datum jejich vydání.

Možná úskalí vyplývající z použité techniky zjišťování dat a jejich :

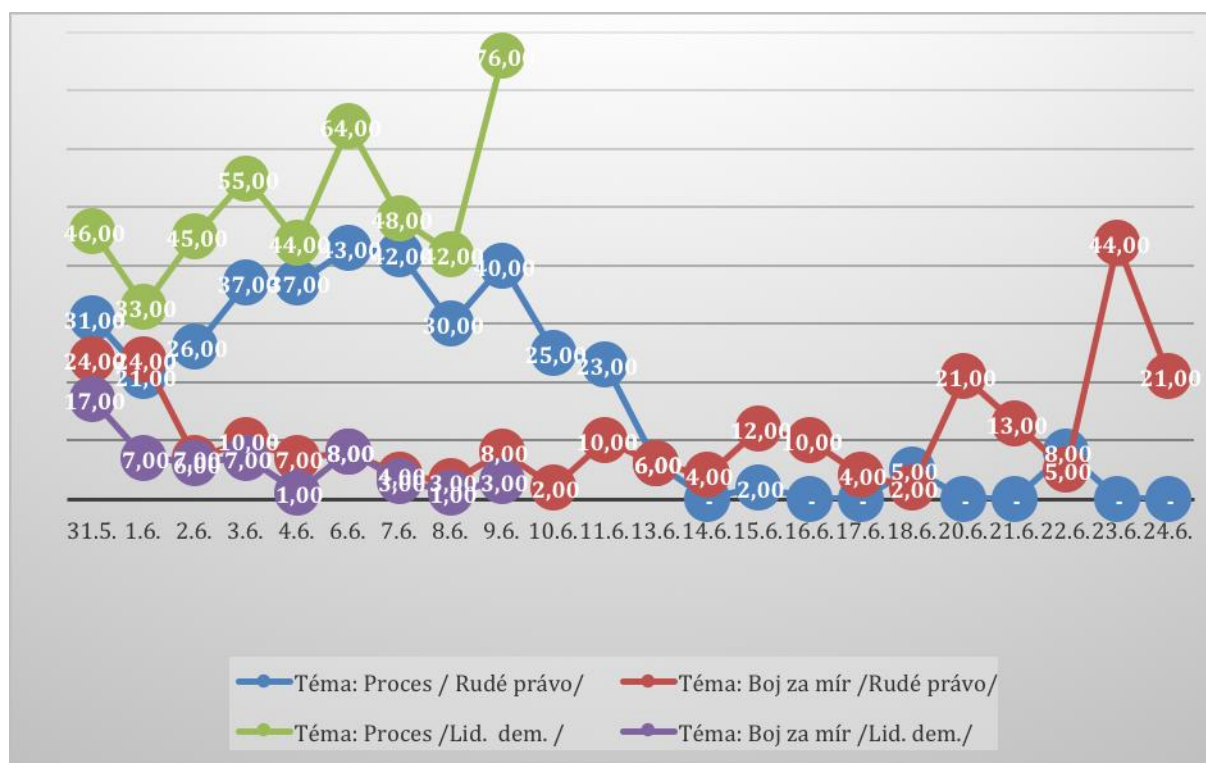
- a. zkrácení dosažených celkových výsledků je přijatelné vzhledem k neměnnosti komparační základny – tj. vydání z 31. 5. 1950;
- b. zkrácení výsledků u jednotlivých článků je také přijatelné, protože se postupuje u všech článků stejným způsobem, je vysoce pravděpodobné, že možné posunutí výsledků bude opět symetrické u převážné většiny zjišťovaných článků;
- c. pokud nějaké vydání (a stalo se to) má vyšší počet stran než vydání modelové (ze dne 31. 5. 1950), modelovou stranou se stává strana nejbližší – tzn. zkoumáme-li stranu 6 jistého vydání a modelová tiskovina obsahuje pouze stranu 5 – stává se strana 5 modelové tiskoviny onou komparační základnou i pro stranu 6, ev. 7 atd. šetřené tiskoviny; důsledným dodržováním této metody ve všech případech opět potlačujeme zkrácení výsledků;
- d. posledním a nejzrádnějším úskalím je pečlivost a důslednost při zjišťování počtu jednotek v jednotlivých člancích – snažil jsem se o to, aby zkrácení mohlo být připočteno na vrub toliko použité metodě

Možná úskalí vyplývající z obsahové nejednoznačnosti zkoumaných textů:

Ve výzkumech, které mají být užitečné, by měla mj. platit zásada, že porovnávat lze pouze porovnatelné. Tento problém vyvstal nejsilněji při paralelním shromažďování dat týkajících se článků o míru na stránkách obou tiskovin. Řečeno otevřeně: Rudé právo s mírovou tematikou pracuje už jen „pocitově“ pro čtenáře jinak, než tak činí Lidová demokracie. Z pohledu dneška si dovoluji tvrdit, že občas lze Lidové demokracii věřit, že ten či onen článek se slovy „mír“ opravdu hovoří o míru, pokoji, touze po odvrácení hrozby války atd.

Rudé právo vzbuzuje dojem jednoznačně negativnější: „boj za mír“, „potrestat válečné štváče“, „mírové závazky“. Mnohokrát mě napadlo, že by toto shromažďování dat výrazně zpřesnily detailně propracovaná metodika, která by podle předem nastavených kritérií dokázala vytvořit škálu modifikací a tím bychom pak mohli sledovat i intenzitu porovnávaných textů – intenzitu v např. použití pejorativnějších výrazů, slovních spojení apod. Svízel je v tom, že každý živý jazyk je svou podstatou vícevrstvý arbitrární lidský výtvar s dlouhou a složitou historií, tudíž se obrátí a intenzivně brání všem pokusům o sešněrování do tabulek a jiných umělých lidských vynálezů. Proto jsem nakonec zůstal u základního distinktivního prvku – slovo mír, mírový apod. v nadpisu článku nebo text článku se dotýká „mírové tematiky“. Nicméně dobře a promyšleně nastavená kritéria by odhalila mnohé a snad by objektivizovala jeden z pohledů na tuto smutnou periodu československých dějin – kolik period československých dějin bylo vlastně veselých (?) – momentálně se mi to jeví jako nelehko představitelné vzhledem k podstatě jazyka (českého), ale podobná situace s jistou mírou nadsázky byla v literární vědě před nástupem strukturalismu – neví se o nikom, kdo by vážně věřil tomu, že lze poměrně úspěšně „uchopit“ literární dílo prostřednictvím jistých objektivních kritérií... U článků s tematikou proces proti Miladě Horákové a spol. je situace jiná, mnohem zřetelnější. Graf č. 1 ukazuje na výsledky šetření – zevrubné podklady pro zveřejněné výsledky jsou obsaženy v Příloze I a Příloze II.

GRAF č. 1

Poznámky k interpretaci předkládaných výsledků šetření v Grafu č. 1

Jak jsem již uvedl (odhlédneme-li od samozřejmého zkreslení vyplývající ze samotného postupu sběru dat), je nezbytně nutné přihlížet k obsahově rozdílným sdělením jak v rámci jednotlivých novin, tak především v porovnání mezi Lidovou demokracií a Rudým právem. První den procesu nám ukazuje, zaměříme-li se na porovnání obou tiskovin a budeme-li momentálně brát v úvahu jen tematiku procesu, že Lidová demokracie věnovala 46% celkové plochy – vždy odhlížím od inzerce a sportovní stránky – tematice začínajícího procesu proti Miladě Horákové, zatímco Rudé právo tomu věnovalo pouhých 31%, což je opravdu značný a silně zarážející rozdíl. Nejdříve si dovolím předestřít vysvětlení, která se nabízelo na první pohled: postavení křesťanů, v tomto případě praktikujících katolíků bylo v roce 1950 natolik svízelné, že se chtěli vyhnout jakémukoliv podezření z odchylného pohledu na proces, že raději aktivně a iniciativně „odevzdali“ celých 46% (!) použitelné plochy své tiskoviny sdělením o procesu – potvrzující tak, že chtěli být „papežštější než papež sám“. Zkrátka svou snahou zalíbit se komunistům zaprodali tolik tiskové plochy ze strachu o sebe, o stranu, o noviny apod. Věc by se zdála být naprosto

jasnou a logicky zdůvodnitelnou, dokonce by to mohl být vědecky se tvářící bonmot o 46% z plochy Lidové demokracie a pouhých 31% z plochy Rudého práva.

Situace se však má jinak: nahlédneme-li do Přílohy II této práce s překvapením zjistíme, že oněch 46% plochy „zabírá“ pouhý jeden „článek“ s názvem „První den přelíčení se 13 nepřáteli pracujícího lidu“⁵⁵ a jeho text „zabírá“ – jinak se to asi nedá vyjádřit – celou stranu 3 a část strany 4. Tento text v první větě sděluje, že „doslovně sděluje“ obvinění vypracované prokurátorem Dr. B. Zieglerem. Text byl dozajista obligatorní pro všechny deníky a tím publikační iniciativa Lidové demokracie ohledně procesu pro tento den končí... Naprosto totožně se zachovalo Rudé právo, ale díky svému celkovému rozsahu ho „článek“ s názvem „Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice a jejímu lidu (Státní prokuratura žaluje z nejtěžších zločinů třináctičlennou skupinu domácích agentů imperialistických podněcovatelů války)“⁵⁶ „nestál“ 46% plochy, ale pouhých 31%.

Další faktor, který významně ovlivnil strukturu článků v obou tiskovinách, byl dozajista I. sjezd ČSM, jenž se konal od 7. do 10. 6. 1950. Nadšené, chvílemi prostomyslně působící články o slavném sjezdu a o štěstí spojeném s touto tak ojedinělou událostí zabíraly rozsáhlou plochu obou tiskovin, těžko slovy postihnout jejich neupřímně nadšený tón vedle stejně falešného rozhořčení nad zločiny obviněných a posléze odsouzených.

Než přejdeme k porovnávání výsledků plynoucích z Grafu 1 zmíním ještě jisté „interní a nepsané“ zásady článků s mírovou tematikou: lze postihnout jeden rys, který podléhal vývoji a to bylo spojení tematiky „boje za mír“ se zvýšeným pracovním úsilím – v 50. letech si dovolím tvrdit, že to byl na stránkách Rudého práva dominantní rys těchto článků. Poznenáhlu se spojení mezi „bojem za mír“, brigádnickou a údernickou aktivitou postupně oslabovalo, takže v letech 80. jsou články o „boji za mír“ zřídka spojovány se závazky, zvýšeným pracovním úsilím apod. Spíše referují o mezinárodní politice ve smyslu vztahů mezi SSSR a USA. Velmi důležitým rysem je velmi zdrženlivé referování o vojenských možnostech SSSR (příp. spojeneckých států) v porovnání s USA (příp. jeho spojenců). Jen ze souvislostí lze vyčíst, že SSSR má mocnou armádu, která by nás ochránila, ale intenzivně zbrojí především imperialistické USA a také jsou to ony, které vyvolávají závody ve zbrojení. V sedmdesátých a osmdesátých letech se potom stal přípustným a užívaným výraz „parita“, který skrytě sděloval, že jsou oblasti, v nichž může mít

⁵⁵ *Lidová demokracie*. Praha, 1950, roč. 6, č. 126, s. 3- 4.

⁵⁶ *Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 128, s. 3-4.

SSSR dílčí převahu, ale celkově je stav vojenské rovnováhy mezi oběma supervelmoci – což byl také nepřípustný výraz. Ona dílčí převaha v nějaké oblasti však nebývala expresivně vyjádřena, pouze se domýšlela z významu onoho slova. Pečlivě jsem pročetl všechna vydání Rudého práva v období od roku 1950 až do listopadu roku 1989 a zaznamenal jsem pouze jediný článek, který nerespektoval nepsané pravidlo, že SSSR má silnou a mocnou armádu, ale nikdy nemá převahu. Celkem nerozsáhlý článek byl převzat ze sovětského listu Krasnaja zvezda a mohl zasvěcenému signalizovat, že svět balancuje na pokraji jaderného konfliktu, jeho název zněl „Vojenská převaha socialistického tábora nad imperialistickými silami“⁵⁷ Tehdejší ministr obrany SSSR maršál Malinovskij (25. 10. 1950 – Karibská krize v kulminačním bodě) ve svém projevu ubezpečil posluchače, že Sovětský svaz rozdrtí případného útočníka. Je zase věcí pouhých dohadů, zda tak silné vybočení z nepsaného pravidla nepřipouštět na stránkách denního tisku možnost vojenské převahy SSSR nad imperialisty je dílem krajního vystupňování napětí nebo se tak stalo i pod dojmem občasného tehdejšího „chruščovovského chvástání“.

Vrátíme-li se zpět k výslednému grafu za období od 31. 5. 1950 až do 9. 6. 1950, kdy máme možnost sledovat průběh čtyř ukazatelů, můžeme konstatovat, že párové křivky sledující tutéž problematiku v zásadě kopírují obdobné růstové a klesavé trendy. Tím, že Lidová demokracie je proti Rudému právu značně omezena svým celkovým rozsahem, vykazuje mnohem vyšší citlivost na nárůst „obligatorního“ referování ze soudní síně – většinou běží o jeden článek, který je nevyhnutelný pro všechny deníky v Československu.

Jak je to s „mírovou tematikou“? I v ní vede Rudé právo. Sice ne tak výrazně, ale věnuje tomu víc nebo stejně prostoru ve srovnání s Lidovou demokracií. Je zajímavé, že kdybychom četli vydání obou deníků z téhož dne, domnívám se, že bychom nabyli dojmu, že se tématu míru a klidu věnuje více Lidová demokracie. To souvisí se zmíněným faktem méně „bojovných mírových“ článků na stranách deníku strany lidové, další významných faktorem ovlivňujícím prostor pro „mírové“ články je skutečnost, že kromě tematiky „proces“ a tematiky „mír“, musely noviny sdělit svým čtenářům i ostatní aktuality. Zaměříme-li se na dva nejvypjatější dny u Lidové demokracie, tj. 6. 6. a 9. 6. 1950, zjistíme, že obě tematiky zabraly neuvěřitelných 72%, resp. 79% celkové plochy deníku bez redukované sportovní stránky a inzerce. Než budu pokračovat v dalších poznámkách, neodpustím si vyjádřit lítost, kterou cítím k tehdejším čtenářům nebo spíš

⁵⁷Rudé právo. Praha, 1962, roč. 43, č. 296, s. 3.

odběratelům novin; v obou případech za 1, 5 Kčs získali neuvěřitelně monotematickou tiskovinu, odhlédneme-li od mnoha dalších jejích neduhů.

Další porovnání by se mělo týkat křivek zachycujících procentuální zastoupení obou sledovaných tematik na stránkách Rudého práva v období od 31. 5. do 24. 6. 1950. Mírová tematika, což je velmi signifikantní, není v žádném vydání tohoto deníku vynechána (!). Téma proces je již 14. 6. 1950 úplně vynecháno, což je pro dnešního člověka (vzhledem k nesmírné krutosti trestů a celkové tehdejší hysterické atmosféře kolem velezrádců a špiónů) naprosto nepochopitelné. Potom ještě ve třech vydáních procentuálně nepříliš významné zmínky a dost. Zde si dovoluji poznamenat, že zlomem v přístupu i k tomuto procesu a jeho hodnocení byl samozřejmě XX. sjezd KSSS, i když se ani šepem nezmiňoval o Československu, natož o nějakém procesu s nekomunisty. V letech sedmdesátých a osmdesátých je patrná jednoznačná snaha tento proces vůbec nezmiňovat, opravdu ho ututlat v tom smyslu, že něco bylo, ale je to dávno a obvinění byli samozřejmě vinni a my jsme museli čelit západním provokatérům, ale moc to rozebírat raději nebudeme, protože nechceme otevírat bolavé rány, vždyť nakonec socialismus v naší vlasti zvítězil, tak tedy naše kroky nutně musely být v základních rysech správné...

Vypovídací hodnota Grafu 1 s přihlédnutím k jistým omezením (viz poznámky výše) je značná, i když sběr dat je velmi pracný a časově náročný. Je však třeba vždy přihlížet ke korelaci s údaji v Přílohách I a II a mít na paměti i dobový kontext. Pokud bych tak neučinil, získaná data by se dala interpretovat zdánlivě logicky, ale hodně zkresleně – např. jako jednoznačný důkaz absolutní devótnosti lidovců vůči bezskrupulózním komunistům. Tento aspekt se jistě nedá úplně vyloučit (a kdo by se československých a sovětských bolševiků také nebál...), ale z Příloh I a II vyplývá, že Lidová demokracie – nejvíce patrné je to ve vydání z 31. 5. 1950 toliko kopírovala nařízený postup pro všechny deníky, ale výrazně celkově menší rozsah tiskoviny zvýšil relativní zastoupení povinné tematiky. Rovněž tak u mírové tematiky máme disparátnost (i když v absolutních hodnotách zpravidla nižší než v případě „procesu“) v procentuálním zastoupení „tématu míru“ mezi Rudým právem a Lidovou demokracií – opět to má pravděpodobně „na svědomí“ menší rozsah lidoveckého deníku a potom ještě komunistická neurvalost a naprostá neúcta k významu slov – uvedu výmluvný příklad, a to z pouze úvodní strany Rudého práva ze dne 20. 6. 1950. Takto znějí nadpisy čtyř článků na první straně, které se nějak dotýkají „míru“: „Nepřemožitelná síla sovětské mírové výstavby. Naše odhodlání vybudovat silnou armádu je prodchnuto snahou uchovat mír. Desetitisíce účastníků na mírových manifestacích. 'Vlak míru' v

Bratislavě a Košicích.⁵⁸ Zbývající čtyři články z téže strany se o mír alespoň nadpisu neotírají. Rozsah tohoto výzkumu byl velmi omezený, než aby se mohlo docházet k jakýmkoli významnějším závěrům, ale zdá se, že tato metoda, by mohla být jistou vypovídací hodnotou spíše při sledování dlouhodobějších trendů v rámci téže tiskoviny.

⁵⁸*Rudé právo*. Praha, 1950, roč. 30, č. 146, s. 1.

9. ZÁVĚR

Předcházející kapitoly přinesly poznání nepředpokladatelné uniformity drtivé většiny rezolucí žádajících přísné potrestání Milady Horákové a spol. (totéž platí i pro rezoluce schvalující spravedlivý trest). Detailní analýza použitých výrazových prostředků se potom vzhledem k jejich typizovanosti jeví jako samoúčelná, taktéž vazba mezi zvolenými výrazovými prostředky a sociálním, kulturním a vzdělanostním zázemím autorů či signatářů je velmi nezřetelná. Celou situaci nadto komplikuje skutečnost, že není obvykle patrné, kdo je autorem jisté rezoluce. Intuice a snaha o vcítění se do dobové atmosféry by napovídala, že největší vliv na podobu textů měla prohlášení zveřejňovaná sdělovacími prostředky a že skutečné rezoluce byly zpravidla umírněnou modifikací těch propagandisticky předkládaných veřejnosti. Ale opravdu běží o obtížně postihnutelné nuance.

Zjevná atmosféra strachu způsobovala uniformitu v mnoha ohledech, vyčíst tedy nějaké skryté sdělení z dobové publicistiky, z archivovaných rezolucí apod. je opravdu spíše dílem náhody – viz korelace mezi datem podání rezoluce a skrytým popřením jejího deklarovaného účelu - nakonec pouze srovnání s podobnými (a přece jinými) kampaněmi totalitního režimu v naší vlasti může přinést plody poznání jednotlivých aspektů a případných zvláštností této doby.

V tomto odstavci, jehož sdělení hraničí téměř s bonmoty, se pokusím upozornit na nejednoznačnost a jistou rozkolísanost v pohledu na intenzitu propagandistické kampaně spojené s procesem proti Miladě Horákové a spol. Je zřejmé, že působení všech složek propagandy bylo komplexní, neurvalé a velmi intenzivní, ale... Pečlivě jsem procházel všech 10 čísel měsíčníku Literární noviny, tedy úplné vydání ročníku 1950. O procesu jsem tam nenašel jedinou zmínku(!); podotýkám, že šéfredaktorem časopisu byl vždy „kovaný soudruh“ Donát Šajner. Na straně druhé – o pár let později – čtrnáctideník Hudební rozhledy se ve svém 5. čísle z roku 1953 zabývá pouze osobou J. V. Stalina (zemřel 5. 3. 1953), v následujícím čísle se plně věnuje Klementu Gottwaldovi (zemřel 14. 3. 1953) a v 7. čísle je učiněna nerozsáhlá zmínka, že 4. 3. 1953 (sic!) zemřel Sergej Prokofjev.

Dovolím si přinést ještě jeden pohled na proces proti Miladě Horákovou a spol., pohled vysoce oficiální ze začátku let osmdesátých, let přestavbou dosud nedotčených...:

„Vedle hospodářských těžkostí narušovaly socialistickou výstavbu v Československu také sabotáže a diverzní akce imperialistických sil. Nepříznivá situace vedla k tomu, že byla

zdůrazňována teorie o neustálém zesilování třídního boje v etapě výstavby socialismu a o nutnosti vyhledávat nepřátele uvnitř strany. Na základě této teorie se prováděly zásahy nejen proti nepřítelům a narušovatelům socialistické výstavby, ale i proti funkcionářům strany a státu, kteří byli nařčeni z chyb a protistátní činnosti, jichž se nikdy nedopustili. V soudních procesech v letech 1950 – 1954 byli někteří z těchto funkcionářů neoprávněně a nezákonně odsouzeni. Projevy porušování socialistické zákonnosti Komunistická strana Československa v šedesátých letech odsoudila a zjedнала nápravu.⁵⁹

Autor učebnice ani slůvkem o procesu nehovoří, tak se žáci nedozvědí vůbec nic o Miladě Horákové; ani to, zda právě ona byla tou nepřítelkyní a narušovatelkou socialistické výstavby. Teoreticky by mohla také patřit k bývalým funkcionářkám státu a potom by patřila – podle logiky této učebnice – do skupiny neoprávněně a nezákonně odsouzených v letech 1950 – 1954.

Analýza procentuálního zastoupení článků s vybranou tematikou na stránkách dvou deníků - Rudé právo a Lidová demokracie - přinesla kromě nezřetelně naznačených odpovědí také mnoho otázek. Jen práce s velkým záběrem a touhou po vyjevení slabých a konfliktních momentů by mohla přinést ověření validity dosažených závěrů a případné (třebas dílčí) užitečnosti zvoleného postupu.

Mě osobně však přiměla k tomu, abych se musel detailně zaobírat de facto všemi publikovanými články ve sledovaných denících – tedy i články se zvolenou tematikou nikterak nesouvisejícími. Tato četba mi napomohla mnohem lépe a hlouběji vnímat onu smutnou a z našeho hlediska i pomatenou dobu.

Uvědomil jsem si, jak překotně se jazyk vyvíjí a že některé výrazy můžeme samozřejmě vnímat jako slova s pejorativním nádechem, ale dobovou intenzitu jejich působení můžeme jen odhadovat, neboť dnešní hanlivé výrazy se zkrátka posunuly na škále intenzity někam jinam. Totéž platí i o vztahu ke komunisty často používané hrozbě války, hrozbě návratu nacismu na amerických tancích. Lidé věděli, že Rusové byli k poraženým Němcům mnohem nemilosrdnější; Američané se v západních Čechách leckdy i zastali tamějších Němců a chránili je před svévolnou odplatou Čechů – tedy i to přitakávalo tomu, že by se k nám mohli nacisté vrátit na amerických tancích.

⁵⁹Dohnal, M., Káňa, O., *Učebnice dějepisu pro 8. ročník Základní školy*. Praha, SPN, 1983, s. 38.

Mírová tematika vyvstala jako kuriózní spojnice mezi zdánlivě nesouvisejícími skutečnostmi: komunistická propagandistická mašinérie zneužívala lidskou touhu po životě bez válek kde jen mohla a obratně na ni navlékala zintenzivňování pracovního úsilí: „buduj vlast, posílíš mír“; zároveň tím však poskytla platformu široké názorové shody pro obyvatelstvo, kdy téma míru prostupuje až na výjimky všechna prohlášení k dobovým těžkostem, konfliktům atd.; v procesu s Miladou Horákovou se volání po míru nebo odpor k válce staly takřka rituálním pokřikem zúčastněných, v rezolucích zkrátka nechybí. Dlouhodobá a hluboká neshoda mezi okázalým se přihlášením k mírové holubici a reálná každodenní politika se pak musely nutně stát dračí setbou, kdy sovětská se zahraniční politika přes všechny kamufláže dostávala do nežádoucího světla – v 50. letech potlačení nepokojů u našich sousedů v Polsku, východním Německu a Maďarsku. Tak se apoštol míru nechová... Samozřejmě, že se mohlo poukazovat na „agresi“ Američanů v Koreji, Francouzů ve Vietnamu atd., ale to bylo normální a pochopitelné, protože imperialistické země se chovaly tak, jak se očekávalo – imperialisticky, ale Sovětský svaz se tak chovat nemá... Nejprostší pravdy bývají nejhlubší a lhát se nemá.

Pro mě osobně jako pro člověka, jenž prožil převážnou část svého života ve 21. století, nebyla tolik překvapující nemilosrdná kampaň proti Miladě Horákové a spol., ba ani krutosti, jichž se tehdejší režim dopouštěl na svých odpůrcích – mnohdy jen domnělých, i v současnosti se ve světě dějí hrůzné a lidských bytostí nedůstojné věci, naprosto mě však psychicky rozlámala ta pokrytecky predestíraná hra s všelidskou touhou po míru - to již bylo, nebojím se toho výrazu, ďábelské a také (se značnou mírou zjednodušení) si za to ďábel nechal zaplatit tím, že se tak mírumilovný Sovětský svaz odzbrojil a rozpadl jako domeček z karet. Jen to mohlo stát méně utrpení a lidských životů...

Za celým procesem s Miladou Horákovou, za celkovou konstrukcí této nelidské kampaně musíme vidět režiséry ze Sovětského svazu. Kolik bylo skryto v rezolucích pracovních kolektivů strachu o vlastní život, existenci, o své blízké a kolik tam bylo naivního nadšení z budování nové beztrždní společnosti se zjistit beze zbytku nedá. Tato bakalářská práce dílčím způsobem poodhalila jistě nesrovnalosti mezi datem schválení některých rezolucí a jejich deklarovaným účelem. Dále se pokusila zjistit procentuální zastoupení tematiky „proces proti Miladě Horákové a spol.“ a „boje za mír“. Bylo tak učiněno v nevelkém časovém rozsahu se dvěma deníky, a to Rudým právem a Lidovou demokracií. Vzhledem k malému rozsahu průzkumu a neověřené metodě i její metodice, lze takto získané závěry brát „cum grano salis“.

10. Seznam pramenů a použité literatury

Prameny archivní

Národní archiv, Státní prokuratura Praha, fond PST I. 774 1950.

Prameny tištěné

Rudé právo, 30. května – 17. června 1950.

Lidové noviny, 30. května – 17. června 1950.

Svobodné slovo, 30. května – 17. června 1950.

Beran, K., *Před soudem lidu. Proces s dr. Miladou Horákovou a jejími dvanácti společníky před státním soudem v Praze 31. května až 8. června 1950*, Praha 1950

Dvořák, M., ČERNÝ, J., *Žoldnéři války. Soudní proces s dr. Horákovou a spol.*, Praha 1950

Literatura

Bílek, J., *Spisovatelka J. Glazarová v procesech s M. Horákovou a R. Slánským*, in Pernes, J., *Politické procesy v Československu po roce 1945 a případ Slánský*, Brno 2005.

Coste, B., *Propaganda to Eastern Europe*, in *The Public Opinion Quarterly*, zima 1951, s. 639-666.

Dvořáková, Z., Doležal, J., *O Miladě Horákové a Milada Horáková o sobě*, Praha 2001.

Dvořáková Z., *To byla Milada Horáková: ve fotografiích a dokumentech*, Praha 2009.

Fidelius, P., *Řeč komunistické moci*, Praha 1998.

Formánková, P., Koura, P., *Žádáme trest smrti! Propagandistická kampaň provázející proces s*

- Miladou Horákovou, Praha 2008.
- Hanzlík, F., *Bez milosti a slitování : B. Reicin - fanatik rudého teroru*, Praha 2011.
- Ivanov, M., *Justiční vražda aneb Smrt Milady Horákové*, Praha 1991.
- Kaplan, K., *Druhý proces. Milada Horáková a spol. - rehabilitační řízení 1968-1990*, Praha 2008.
- Kaplan, K., *Největší politický proces*, Praha 1995.
- Kaplan, K., *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993.
- Kaplan, K., Politické procesy 50. let v Československu, in Pernes, J., *Politické procesy v Československu po roce 1945 a případ Slánský*, Brno 2005.
- Kaplan, K., *Sovětské poradci v Československu v letech 1948-1956*, Praha 1993,
- Macura, V., *Šťastný věk*, Praha 2008,
- Olson, K., *Development of the Czechoslovak Propaganda Administration*, in *The Public Opinion Quarterly*, zima 1950, s. 607-618.
- Paleček, P., Kaplan, K., *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Praha 2001.
- Pejčoch, I., *Protikomunistické puče*, Praha 2011.
- Pospíšil, J., *Hyeny v akci*, Vizovice 2003.
- Radotínský, J., *Rozsudek, který otřásl světem*, Praha 1990.
- Reinfeld, B. K., *Paralelní životy: feminismus a nacionalismus v Československu - Františka Plamínková (1875-1942) a Milada Horáková (1901-1950)*, In: Charlotta G. Masaryková. *Sborník příspěvků z konference ke 150. výročí jejího narození, konané 10. listopadu 2000*, Praha 2001, s. 171-178.
- Šimíček, P., *Role popraveného Jana Buchala z Ostravy v monstrprocesu s Miladou Horákovou a spol. v roce 1950*, in *Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska* 22, Ostrava 2005, s. 211-249.

PŘÍLOHA I

VÝČET VŠECH ČLÁNKŮ NA JEDNOTLIVÝCH STRÁNKÁCH RUDÉHO PRÁVA
VE VYDÁNÍ ZE DNE 31. 5. 1950 (*MODELOVÝ VÝTISK*) S UVEDENÍM JAK VSTUPNÍCH
ÚDAJŮ, TAK I ÚDAJŮ PRO DALŠÍ ZJIŠŤOVÁNÍ PODLE POČTU JEDNOTEK
V JEDNOTLIVÝCH ČLÁNCÍCH

STRANA 1

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU (POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A
POSLEDNÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET
JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU)

1.K novým úspěchům v boji za světový mír / 5,4,5,6/ 254/ 1270

2.Na 9 a půl milionu podpisů je výrazem je výrazem pevné vůle našeho lidu
vybojovat mír / 4,6,5,5/ 31/ 155

3.Vláda schválila platové řády pro státní a veřejné zaměstnance / 5,5,4,4/ 218/ 981

4.Projev předsedkyně Čs. Výboru obránců míru Anežky Hodinové – Spurné /
5,6,4,6/ 117/ 614

5.Projev presidenta republiky Klementa Gottwalda / 6,7,7,5/ 77/ 481

6.Odlet místopředsedkyně NS A. Hodinové – Spurné do Londýna / 4,4,4,4 /12 / 48

7.Založení „Fondu míru a mezinárodní solidarity“ / 5,5,4,5/ 11/ 52

Celkový počet jednotek na straně 1 činí 3601 jednotek.

STRANA 2

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU (POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A
POSLEDNÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET
JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU)

1. Mohutná manifestace mladých Němců za mír a přátelství mezi národy / 4,5,4,4/
139/ 660
2. Změny ve vládě SSSR / 3,3,3,3/ 13/ 39
3. Italští dělníci obsazují závody určené ke zrušení / 4,5,4,5/ 16/ 72
4. Francouzští vojáci vraždí vietnamské děti / 3.5.3.6/ 8/ 40
5. Přehlídka bojovníků za demokratické za demokratické Německo a světový mír /
6,6,4,4/ 221/ 1105
6. Mírový manifest německé demokratické mládeže / 4,5,8,4/ 128/ 672
7. Miliony podpisů francouzských obránců míru / 4,5,4,5/ 158/ 711
8. Demokratičtí právníci žádají osvobození řeckých vlastenců / 3,4,3,4/ 19/ 67
9. Britská vláda posílá lovce lebek proti malajským vlastencům / 4,4,5,4/ 12/ 57
10. Americké matky – ženy v boji proti válečným přípravám / 3,5,6,6/ 15/ 75
11. Pařížští vysokoškoláci vyzývají s podpisu mírové resoluce / 3,6,3,4/ 10/ 40
12. Za stupňování boje proti osnovatelům války v USA / 4,6,4,4/ 54/ 243
13. Krátce ze světa / 3,4,3,3/ 50/ 188
14. Volby v Albánii / 5,5,4,5/ 120/ 570
15. Francouzské úřady pronásledují E. Cottonovou / 3,4,4,3/ 20/ 70
16. Tuniské dělnictvo odmítá vykládat americké zbraně / 5,3,5,4/ 16/ 68
17. Před zasedáním představitelů světového mírového hnutí / 4,5,3,4/ 18/ 72

Celkový počet jednotek na straně 2 činí 4749 jednotek.

STRANA 3

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU (POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLEDNÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU)

1.Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice a jejímu lidu (Státní prokuratura žaluje z nejtěžších zločinů třináctičlennou skupinu domácích agentů imperialistických podněcovatelů války) / 4,7,6,6/ 864/ 4968

Celkový počet jednotek na straně 3 činí 4 968 jednotek.

STRANA 4

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU (POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLEDNÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU)

1.Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice a jejímu lidu (Pokračování ze strany 3) / 6,5,5,6/ 432/ 2375

2.Z diskuse na IX. sjezdu Komunistické strany Slovenska / 5,4,7,4/ 628/ 3 140

Celkový počet jednotek na straně 4 činí 5 515 jednotek.

STRANA 5

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU (POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLEDNÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU)

1.30 let od smrti Eduarda Vojana / 5,5,4,4/ 210/ 945

2.Vrcholné dny „Pražského jara 1950“ / 6,4,4,4/ 118/ 531

3.Před filmovými festivaly /5,4,5,3/ 135/ 574

4.Koncert sovětských umělců pro zaměstnance ministerstva informací / 4,4,4,5/ 32/ 136

5.Dnes poslední den 51. PVV / 5,5,5,5/ 41/ 205

6.Rokycanské Kovohutě závodem G. Klimenta /4,4,4,4/ 41/ 164

7.Celostátní pracovní konference zemědělců / 4,4,3,3/ 30/ 105

8.10 000 nejlepších pracovníků na rekreaci / 4,4,4,4/ 11/ 44

9.Ve všem se řídit příkladem Sovětské armády / 5,3,6,4/ 440/ 1980

10.Ohlas dne / 4,5,3,5/ 107/ 455

Celkový počet jednotek na straně 5 činí 5 139 jednotek.

POROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH VYDÁNÍ RUDÉHO PRÁVA S VYDÁNÍM
„MODELOVÝM“

(ČLENĚNO PO JEDNOTLIVÝCH STRÁNKÁCH I JEDNOTLIVÝCH VYDÁNÍCH)

RUDÉ PRÁVO 31. 5. 1950 – 1. DEN PROCESU

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ
VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 2137 jednotek, tj. cca 59 % z celkového počtu jednotek/

1.K novým úspěchům v boji za světový mír /5,4,5,6/ 254/ 1270

2.Na 9 a půl milionu podpisů je výrazem je výrazem pevné vůle našeho lidu
vybojovat mír / 4,6,5,5/ 31/ 155

3.Projev předsedkyně Čs. Výboru obránců míru Anežky Hodinové – Spurné /
5,6,4,6/ 117/ 614

4.Odlet místopředsedkyně NS A. Hodinové – Spurné do Londýna / 4,4,4,4 /12 / 48

5.Založení „Fondu míru a mezinárodní solidarity“ / 5,5,4,5/ 11/ 52

STRANA 2

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 3716 jednotek, tj. cca 78 % z celkového počtu jednotek/

1.Mohutná manifestace mladých Němců za mír a přátelství mezi národy / 4,5,4,4/
139/ 660

2.Přehlídka bojovníků za demokratické za demokratické Německo a světový mír
/ 6,6,4,4/ 221/ 1105

1.Mírový manifest německé demokratické mládeže / 4,5,8,4/ 128/ 672

2.Miliony podpisů francouzských obránců míru / 4,5,4,5/ 158/ 711

3.Americké matky – ženy v boji proti válečným přípravám / 3,5,6,6/ 15/ 75

4.Pařížští vysokoškoláci vyzývají s podpisu mírové resoluce / 3,6,3,4/ 10/ 40

5.Za stupňování boje proti osnovení války v USA / 4,6,4,4/ 54/ 243

6.Francouzské úřady pronásledují E. Cottonovou /3,4,4,3,/ 20/ 70

7.Tuniské dělnictvo odmítá vykládat americké zbraně / 5,3,5,4/ 16/ 68

8.Před zasedáním představitelů světového mírového hnutí / 4,5,3,4/ 18/ 72

STRANA 3

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

1.Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice a jejímu lidu (Státní prokuratura žaluje z nejtěžších zločinů třináctičlennou skupinu domácích agentů imperialistických podněcovatelů války) / 4,7,6,6/ 864/ 4968

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4

TÉMA: PROCES / 2375 jednotek, tj. 43% z celkového počtu jednotek/

1.Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice a jejímu lidu
(Pokračování ze strany 3) / 6,5,5,6/ 432/ 2375

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDE PRÁVO – 31.5 1950 – SHRUTÍ – CELKEM 23972 JEDNOTEK

TÉMA:

PROCES – SHRUTÍ – 7343 JEDNOTEK, TJ. CCA 31 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA:

BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 5853 JEDNOTEK, TJ. CCA 24 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDE PRÁVO 1 .6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 1406 jednotek, tj. cca 39 % z celkového počtu jednotek/

1.Předseda vlády A. Zápotocký na mírové manifestaci v Písku / 5,5,5,4/ 32/ 152

2.Budovatelské závazky – zbraň našeho lidu v boji za mír / 5,5,5,4/ 264/ 1254

STRANA 2

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 2420 jednotek, tj. cca 51 % z celkového počtu jednotek/

1.Sovětští umělci v boji za mír proti válečným paličům /4,3,5,7/ 370/ 1758

2.Ze všech front boje za mír / 3,4,3,4/ 189/ 662

STRANA 3

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

1.Chtěli válku proti republice, aby kapitalisté mohli znovu vykořisťovat náš lid

První den procesu: obžalovaná Horáková se přiznává k nejtěžším zločinům

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 5

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 68 jednotek, tj. cca 1 % z celkového počtu jednotek/

1.Mírový tábor v Hradci Králové / 5,4,4,4/ 16/ 68

STRANA 6 (sport)

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 1. 6. 1950 – 2. DEN PROCESU – SHRUTÍ – CELKEM 23972 JEDNOTEK

TÉMA:

PROCES – SHRUTÍ – 4968 JEDNOTEK, TJ. CCA 21 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA:

BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 5853 JEDNOTEK, TJ. CCA 24 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 2. 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 855 jednotek, tj. 24 % z celkového počtu jednotek/

- Nepřátelé našeho lidu (úvodník) / 5,4,4,5/ 190/ 855

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 1500 jednotek, tj. cca 32 % z celkového počtu jednotek/

- Výzvu za zákaz atomové pumy již podepsalo již přes 100 milionů obránců míru 15/ 100/ 1500

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Špionáž, rozvrat, návrat ke kapitalismu – program agentů ve službách podněcovatelů války

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/- v tomto vydání pouze inzerce

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 456 jednotek, tj. cca 9 % z celkového počtu jednotek/

- Ohlasy dne /4,5,5,2/ 114/ 456

TÉMA: BOJ ZA MÍR /0 jednotek/

STRANA 6 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR /celkem 288 jednotek, tj. cca 6 % z celkového počtu jednotek/

- Rozvinutím akce mírových závazků ještě více posílit republiku a světový tábor míru / 5,7,6,7/ 46/ 288

RUDÉ PRÁVO – 2. 6. 1950 – 3. DEN PROCESU – SHRUTÍ – CELKEM 23972 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 6279 JEDNOTEK, TJ. CCA 26 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 1788 JEDNOTEK, TJ. CCA 7 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 3 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 2061 jednotek, tj. 57 % z celkového počtu jednotek/

- Pracující ČKD Sokolovo žádají přísný a spravedlivý trest zrádcům národa / 3,4,4,4/ 432/ 1620
- Dělníci na procesu / 4,4,6,4/ 98/ 441

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1020 jednotek, tj. 28 % z celkového počtu jednotek/

- Dalšími závazky posilují pracující tábor míru / 5,4,4,7/ 204/ 1020

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1493 jednotek, tj. cca 31% z celkového počtu jednotek/

- Ze zasedání sekretariátu Světového výboru obránců míru v Londýně /2,3,7,3/268/ 1005
- Již 100 milionů podpisů – těžká rána válečným paličům / 6,3,4,3/ 122/ 488

STRANA 3 /cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Teroristickými akcemi chtěli zmařit mírovou výstavbu naší země. Třetí den procesu s vedením záškodnického spiknutí proti republice.

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 1960 jednotek, tj. cca 38% z celkového počtu jednotek/

- Třetí den procesu (dokončení se str. 3) /4,5,3,3/219/821
- Chtěl válku, aby mohl být opět milionářem / 4,5,3,4/ 179/ 716
- Ohlasy dne (první tři příspěvky) / 4,3,6,5/ 94/ 423

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 6 (sport)

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek

RUDÉ PRÁVO – 3 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 23972 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 8989 JEDNOTEK, TJ. CCA 37 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 2513 JEDNOTEK, TJ. CCA 10 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 4. 6. 1950 (nedělní vydání)

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 2717 jednotek, tj. cca 75% z celkového počtu jednotek/

- Síla Národní fronty (úvodník) / 5,5,3,5/ 266/ 1197
- Celou zemí zní rozhodný hlas lidu: Republiku si rozvracet nedáme! Pracující žádají přísné potrestání velezrádců a rozvratníků. / 5,4,4,6/ 320/ 1520

TÉMA: BOJ ZA MÍR /0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 2295 jednotek, tj. cca 48% z celkového počtu jednotek/

- ČSR dosud nejúspěšnější v mírové podpisové akci / 4,4,4,5/ 540/ 2295

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Bdělost našeho lidu zmařila spiknutí bandy záškodníků a špiónů, spolčených s imperialistickými diplomaty

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 7 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4995 jednotek, tj. cca 97% z celkového počtu jednotek/

- Čtvrtý den procesu s vedením záškodnického spiknutí proti republice (dokončení ze str. 3) / 6,3,4,4/ 1068/ 4539
- Ohlas dne / 4,5,4,6/ 96/ 456

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 8 (sport)

TÉMA: PROCES /0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR /celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 4 . 6. 1950 – NEDĚLNÍ VYDÁNÍ – SHRNU TÍ – CELKEM 34250 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 12680 JEDNOTEK, TJ. CCA 37 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 2295 JEDNOTEK, TJ. CCA 7 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 6. 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 720 jednotek, tj. 20 % z celkového počtu jednotek/

- Proces proti velezrádcům a špionům – škola bdělosti a ostražitosti /5,5,5,5/ 144/ 720

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 150 jednotek, tj. 4 % z celkového počtu jednotek/

- Všechny československý lid je odhodlán bránit mír / 3,6,4,2/ 40/ 150

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1751 jednotek, tj. cca 37% z celkového počtu jednotek/

- Československo a Německá demokratická republika jsou spjaty společným bojem za vítězství míru /3,3,4,5/ 198/ 743
- Boj za zákaz atomové pumy upevňuje akční jednotu stamilionů obránců míru
/ 4,4,3,5/ 252/ 1006

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- V bahně zrady, stíhání opovržením všeho pracujícího lidu, končí rozbíječi jednoty dělnické třídy. Pátý den procesu s vedením záškodnického spiknutí proti republice.

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 2492 jednotek, tj. 45 % z celkového počtu jednotek/

- V bahně zrady, stíhání opovržením všeho pracujícího lidu, končí rozbíječi jednoty dělnické třídy. (Dokončení ze strany 3.) / 3,5,2,4/ 712/ 2492

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 2011 jednotek, tj. cca 39% z celkového počtu jednotek/

- Galerie zrádců /4,3,5,3/ 270/ 1013
- Na besedě o procesu / 5,5,5,3/ 57/ 257
- Ohlasy dne / 5,4,5,5/ 156/ 741

TÉMA: BOJ ZA MÍR /0 jednotek/

STRANA 6 (sport)

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 6 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 23972 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 10191 JEDNOTEK, TJ. CCA 43 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 1901 JEDNOTEK, TJ. CCA 8 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 7 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 476 jednotek, tj. 13 % z celkového počtu jednotek/

- V tisících resolucích odsuzuje náš lid bandu špiónů a velezrádců / 3,4,3,4/ 136/ 476

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 236 jednotek, tj. cca 5% z celkového počtu jednotek/

- Pokrokový tisk o procesu s československými zrádci /4,4,3,4/ 63/ 236

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1067 jednotek, tj. cca 22% z celkového počtu jednotek/

- Roste a šíří se světové mírové hnutí / 4,4,5,5/ 237/ 1067

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Svědecké výpovědi novým dokladem o nejtěžších zločinech souzených velezrádců a špiónů. Šestý den den procesu s vedením záškodnického spiknutí proti republice.

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 /cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 4369 jednotek, tj. cca 85% z celkového počtu jednotek/

- Šestý den den procesu s vedením záškodnického spiknutí (dokončení ze strany 3)
/ 3,4,3,5/ 534/ 2003
- Tak skončí všichni / 6,5,5,4/ 246/ 1230
- V tisících resolucích odsuzuje náš lid bandu špiónů a velezrádců

(dokončení ze strany 3) / 3,5,4,4/ 87/ 348

- Dopisy Rudému právu / 5,5,6,5/ 150/ 788
- Ohlas dne / 5,4,4,5/ 130/ 585

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 (sport)

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 7 . 6. 1950 – SHRUTÍ – CELKEM 23972 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 10049 JEDNOTEK, TJ. CCA 42 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 1067 JEDNOTEK, TJ. CCA 4 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 8 . 6. 1950 – POSLEDNÍ DEN PROCESU

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 476 jednotek, tj. 13 % z celkového počtu jednotek/

- Hněv pracujících stíhá zrádce (úvodník) / 5,4,4,4/ 258/ 1097

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1067 jednotek, tj. cca 23 % z celkového počtu jednotek/

- Za vítězství míru nad válečnými přípravami imperialistů / 4,3,5,4/ 270/ 1080

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 5 139 jednotek, tj. cca 100 % z celkového počtu jednotek/

- Dnes bude vynesena rozsudek nad vedením záškodnického spiknutí proti republice
- Necht' špioni, zločinci a velezrádci jsou přísně a spravedlivě potrestáni!

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3 560 jednotek, tj. cca 69 % z celkového počtu jednotek/

- Jejich konec /5,6,5,5/ 228/1197
- V bývalé továrně velezrádce Hejdy / 6,5,3,5/ 177/ 841
- Série článků „ Před soudem lidu“ ... / 4,4,4,5/ 358/ 1522

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 7 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 651 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- CSŽ žádá nejpřísnější potrestání zrádců / 5,4,4,4/ 29/ 123
- Ohlas dne / 3,4,4,5/ 132/ 528

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 8 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 2 187 jednotek, tj. cca 43 % z celkového počtu jednotek/

- Pražský den /4,5,4,5/ 486/ 2187

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 8 . 6. 1950 – POSLEDNÍ DEN PROCESU – SHRUTÍ – CELKEM 39 389 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 12 013 JEDNOTEK, TJ. CCA 30 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 1067 JEDNOTEK, TJ. CCA 3 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 9 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 413 jednotek, tj. cca 11 % z celkového počtu jednotek/

- Projev před předsedkyně Čs. výboru obránců míru A. Hodinové – Spurné

/2,6,2,4/ 118/ 413

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 2 859 jednotek, tj. cca 60 % z celkového počtu jednotek/

- Roste a sílí světové mírové hnutí. Aktivita bojovníků za mír roste.

/6,3,3,5/ 519/ 2026

- Dohody Polska a Německé demokratické republiky význačným příspěvkem k upevnění míru / 3,4,5,3/ 222/ 833

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Rozsudek státního soudu dopadl plnou vahou na odpornou bandu velezrádců a špiónů

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 5515 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Odporná banda velezrádců a špiónů dohrála svou hanebnou roli

(pokračování ze str. 3)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 5 139 jednotek, tj. cca 100 % z celkového počtu jednotek/

- Rozsudek státního soudu dopadl plnou vahou na odpornou bandu velezrádců a špiónů
(pokračování ze strany 4)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 7 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 8 / sport /

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 9 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 39 389 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 15 622 JEDNOTEK, TJ. CCA 40 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 3 272 JEDNOTEK, TJ. CCA 8 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 10 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 2020 jednotek, tj. 56 % z celkového počtu jednotek/

- Jménem republiky – jménem míru (úvodník) / 4,3,5,3/ 318/ 1193
- Odsouzení zrádci dostali zaslouženou odplatu /2,4,4,3/ 34/ 111
- Odsouzení celým národem / 4,4,5,5,/ 159/ 716

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 326 jednotek, tj. cca 7 % z celkového počtu jednotek/

- Zahraniční tisk o procesu s československými zrádci / 4,3,4,4/ 87/ 326

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 735 jednotek, tj. cca 15 % z celkového počtu jednotek/

- Na obranu světového míru ! / 5,2,3,4/ 210/ 735

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 4968 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Všechny československý lid plně schvaluje spravedlivý rozsudek nad velezrádci

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 594 jednotek, tj. cca 12 % z celkového počtu jednotek/

- Ohlas dne /3,5,6,4/ 132/ 594

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 820 jednotek, tj. cca 16 % z celkového počtu jednotek/

- Pracující závodů a vesnic souhlasí se spravedlivým rozsudkem nad zrádci a špiony

/ 4,4,3,5/ 205/ 820

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 10 . 6. 1950 – SHRUTÍ – CELKEM 34 250 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 8 728 JEDNOTEK, TJ. CCA 25 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 735 JEDNOTEK, TJ. CCA 2 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 11 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 665 jednotek, tj. 18 % z celkového počtu jednotek/

- Rozsudek na bandou špiónů a velezrádců vynesl všechen československý lid

/ 3,4,4,3 / 190/ 665

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 297 jednotek, tj. cca 6 % z celkového počtu jednotek/

- Soud nad bandou rozvratníků a špiónů je velikým vítězství v boji za mír

/ 4,3,7,4/ 66/ 297

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1053 jednotek, tj. cca 22 % z celkového počtu jednotek/

- Proti zločinným plánům podněcovatelů válek / 4,4,4,6/ 234/ 1053

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 5515 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Rozdrtili jsme bandu zrádců, rozdrtíme každého nepřítele
- V žoldu nepřátel lidstva
- Nad procesem

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 594 jednotek, tj. cca 8 % z celkového počtu jednotek/

- Logická cesta ke zradě /3,5,6,4/ 132/ 420

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 1471 jednotek, tj. cca 29 % z celkového počtu jednotek/

- Zrádci dostali zasloužený trest / 5,5,3,4 / 346 / 1471

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 7 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 666 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- Ohlas dne / 6,5,5,3/ 148 / 666

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 2 804 jednotek, tj. cca 55 % z celkového počtu jednotek/

- Mírové prohlášení umělců – účastníku Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro 1950. Katolíci stojí pevně na straně míru. / 2,5,3,6/ 539/ 2156
- Mírová výzva lidických žen / 4,3,4,5/ 162/ 648

STRANA 8 / sport /

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 11 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 39 389 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 9 208 JEDNOTEK, TJ. CCA 23 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 3 857 JEDNOTEK, TJ. CCA 10 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 13 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 885 jednotek, tj. cca 19 % z celkového počtu jednotek/

- Proč lžou / 3,4,5,3/ 236 / 885

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1098 jednotek, tj. cca 23 % z celkového počtu jednotek/

- Rostoucí mírové hnutí zmaří válečné plány imperialistů / 5,4,5,4 / 244/ 1098

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / inzerce/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 288 jednotek, tj. cca 6 % z celkového počtu jednotek/

- Pracující děkují bezpečnostním orgánům za odhalení 13 velezrádců / 4,4,7,3/ 64/ 288

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / sport/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 13 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 18 457 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 1 173 JEDNOTEK, TJ. CCA 6 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 1 098 JEDNOTEK, TJ. CCA 6 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 14 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 675 jednotek, tj. cca 14 % z celkového počtu jednotek/

- Stamilionové hnutí obránců míru roste a sílí /4,4,4,3 / 180/ 675

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 14 . 6. 1950 – SHRNUÍ – CELKEM 18 833 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNUÍ – 0 JEDNOTEK, TJ. 0 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNUÍ – 675 JEDNOTEK, TJ. CCA 4 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 15 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 903 jednotek, tj. cca 25 % z celkového počtu jednotek/

- Soutěžením o nejlepšího pracovníka svého oboru k splnění mírových závazků

/ 3,3,3,3/ 301/ 903

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1224 jednotek, tj. cca 26 % z celkového počtu jednotek/

- Necht' se třesou imperialističtí osnovatelé válek /4,4,5,4 / 288/ 1224

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 4 / inzerce/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 280 jednotek, tj. cca 5 % z celkového počtu jednotek/

- Ohlas dne. Rozsudek žen a matek / 5,5,5,4/ 59/ 280

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / sport/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 15 . 6. 1950 – SHRUTÍ – CELKEM 18 457 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 280 JEDNOTEK, TJ. CCA 2 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 2 127 JEDNOTEK, TJ. CCA 12 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 16 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1281 jednotek, tj. cca 27 % z celkového počtu jednotek/

- Za další stamiliony podpisů na obranu míru / 5,2,3,4/ 366/ 1281

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 624 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- Více pozornosti mírovému soutěžení / 3,5,4,4/ 156/ 624

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 16 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 18 833 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 0 JEDNOTEK, TJ. 0 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 1905 JEDNOTEK, TJ. CCA 10 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 17 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 999 jednotek, tj. cca 28 % z celkového počtu jednotek/

- Další mírové závazky – přínos našeho lidu v boji za mír / 3,3,5,6/ 235/ 999

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / převážně sport/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDE PRÁVO – 17 . 6. 1950 – SHRUTÍ – CELKEM 23 972 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 0 JEDNOTEK, TJ. 0 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 999 JEDNOTEK, TJ. CCA 4 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDE PRÁVO 18 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 111 jednotek, tj. cca 2 % z celkového počtu jednotek/

- Mírové svolání starostů italských měst / 3,4,4,6/ 26/ 111

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / inzerce/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 7 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / 1572 jednotek, tj. cca 31 % z celkového počtu jednotek/

- Cesta velezrádce a špiona / 5,4,4,6/ 331/ 1572

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 567 jednotek, tj. cca 11 % z celkového počtu jednotek/

- Za urychlené budování mírového hospodářství v Německé demokratické republice / 3,4,3,4/ 162/ 567

STRANA 8 / převážně sport/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 18 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 29 111 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 1572 JEDNOTEK, TJ. 5 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 678 JEDNOTEK, TJ. CCA 2 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 20 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 2680 jednotek, tj. cca 74 % z celkového počtu jednotek/

- Naše odhodlání vybudovat silnou armádu je prodchnuto snahou uchovat mír
/ 3,4,3,4/ 312/ 1092
- Nepřemožitelná síla sovětské mírové výstavby (úvodník) / 4,3,4,3/ 298/ 1043
- „Vlak míru“ v Bratislavě a Košicích / 4,5,3,6/ 78/ 351
- Desetitisíce účastníků na mírových manifestacích /5,6,3,4/ 43/ 194

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 529 jednotek, tj. cca 11 % z celkového počtu jednotek/

- Hranice Německa na Odře a Nise je hranicí míru / 3,5,4,5/ 34/ 145
- Stockholmskou výzvu podepsalo v Polsku přes 18 milionů obránců míru
/ 5,3,4,4/ 96/ 384

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 89 jednotek, tj. cca 2 % z celkového počtu jednotek/

- Ohlas dne. Chtějí mír. /4,4,7,6/ 17/ 89

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 662 jednotek, tj. cca 12 % z celkového počtu jednotek/

- Mírové závazky ukazují nové cesty k zvyšování výrobnosti / 2,3,4,5/ 189/ 662

RUDÉ PRÁVO – 20 . 6. 1950 – SHRNUÍ – CELKEM 18 833 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNUÍ – 0 JEDNOTEK, TJ. 0 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNUÍ – 3 960 JEDNOTEK, TJ. CCA 21 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 21 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 3 072 jednotek, tj. cca 65 % z celkového počtu jednotek/

- Zasedání Nejvyššího sovětu SSSR zakončeno manifestačním přijetím stockholmské výzvy / 4,2,3,5/ 335/ 1173
- Miliony podpisů čínských pracujících za zákaz atomové pumy / 5,6,3,6/ 44/ 220

- Výzva francouzského Všeodborového svazu a Svobodných německých odborů k společné akci francouzského a německého proletariátu proti přípravám imperialistické války / 6,4,3,4/ 395/ 1679

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / převážně sport/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 21 . 6. 1950 – SHRUTÍ – CELKEM 23 972 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 0 JEDNOTEK, TJ. 0 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 3 072 JEDNOTEK, TJ. CCA 13 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 22 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJ ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 624 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- Světové hnutí obránců míru roste a sílí / 4,4,4,4/ 156/ 624

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 1 121 jednotek, tj. cca 23 % z celkového počtu jednotek/

- Ve jménu republiky a lidu / 4,3,3,3/ 345/ 1121

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / převážně sport /

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 22 . 6. 1950 – SHRNUÍ – CELKEM 13 318 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNUÍ – 1121 JEDNOTEK, TJ. 8 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNUŤÍ – 624 JEDNOTEK, TJ. CCA 5 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDE PRÁVO 23 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 2261 jednotek, tj. cca 63 % z celkového počtu jednotek/

- Podáme si ruce v boji za mír pod vedením Sovětského svazu /5,4,3,5/ 532/ 2261

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 3 264 jednotek, tj. cca 69 % z celkového počtu jednotek/

- Stále nové a větší rány podněcovatelům války / 6,4,4,5/ 268/ 1273
- Vzpomínka na 22. červen je výzvou k zvýšenému úsilí všech obránců míru. Dvouletka Německé demokratické republiky – plán mírového budování / 3,4,4,4/ 531/ 1991

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 333 jednotek, tj. cca 7 % z celkového počtu jednotek/

- Výzva lidických žen k boji za mír /4,5,4,5/ 54/ 243
- Olomouc přivítala zahraniční studenty z „Vlaku míru“ / 5,5,4,5/ 19/ 90

STRANA 4 / převážně sport /

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 23 . 6. 1950 – SHRNUŤÍ – CELKEM 13 318 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNUŤÍ – 0 JEDNOTEK, TJ. 0 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNUŤÍ – 5 858 JEDNOTEK, TJ. CCA 44 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 24 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 3200 jednotek, tj. cca 89 % z celkového počtu jednotek/

- Politika obou našich zemí slouží udržení a upevnění míru na celém světě / 3,5,4,4/
800/ 3200

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 641 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- Světové mírové hnutí vyjadřuje nezdolnou vůli stamilionů bojovat proti válce
/ 4,3,4,3/ 183/ 641

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / inzerce /

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / převážně sport /

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

RUDÉ PRÁVO – 24 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 18 457 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 0 JEDNOTEK, TJ. 0 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 3 841 JEDNOTEK, TJ. CCA 21 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

RUDÉ PRÁVO 25 . 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 3601 jednotek/

TÉMA: PROCES / 315 jednotek, tj. cca 9 % z celkového počtu jednotek/

- Nejvyšší soud potvrdil rozsudek nad vedením záškodnického spiknutí proti republice

/ 4,5,4,5/ 70/ 315

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1476 jednotek, tj. cca 41 % z celkového počtu jednotek/

- Upevnění bezpečnosti republiky, posílení věci míru (úvodník) /2,4,5,5/ 369/ 1476

STRANA 2 / cca 4749 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 1 000 jednotek, tj. cca 47 % z celkového počtu jednotek/

- Světové hnutí obránců míru roste a sílí

/ 6,5,5,4/ 200/ 1000

STRANA 3 / cca 4968 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 5515 jednotek/

TÉMA: PROCES / 1 814 jednotek, tj. cca 33 % z celkového počtu jednotek/

- „Proces s vedením záškodnického spiknutí“ / 3,4,5,6/ 403/ 1814

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 0 jednotek/

STRANA 6 / inzerce /

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 7 / cca 5 139 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 988 jednotek, tj. cca 19 % z celkového počtu jednotek/

- Mírový dopis vysokým školám / 4,4,3,4/ 146/ 548
- Návrat „Vlaku míru“ do Prahy / 4,5,5,6/ 88/ 440

RUDÉ PRÁVO – 24 . 6. 1950 – SHRNU TÍ – CELKEM 29 III JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNU TÍ – 2 129 JEDNOTEK, TJ. 7 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNU TÍ – 3 464 JEDNOTEK, TJ. CCA 12 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

PŘÍLOHA II

VÝČET VŠECH ČLÁNKŮ NA JEDNOTLIVÝCH STRÁNKÁCH **LIDOVÉ DEMOKRACIE VE VYDÁNÍ ZE DNE 31. 5. 1950 / *MODELOVÝ VÝTISK***/ S UVEDENÍM JAK VSTUPNÍCH ÚDAJŮ, TAK I ÚDAJŮ PRO DALŠÍ ZJIŠŤOVÁNÍ PODLE POČTU JEDNOTEK V JEDNOTLIVÝCH ČLÁNCÍCH

STRANA 1

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU / POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLENÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU/

- 1.Slovensko na nové cestě / 5,7,6,7/ 97/ 606
- 2.Výraz jednotné vůle všeho čsl. lidu ubránit mír / 6,5,6,7/ 66/ 396
- 3.Velká manifestace věřících za světový mír /5,7,7,5 / 132/ 792
- 4.Za pokrok a mír / 6,5,7,10/ 66/ 462
- 5.Mládež se učí hospodařit / 5,4,5,4/ 57/ 257
- 6.Změny ve vládě Sovětského svazu / 4,6,5,4/ 9/ 43

Celkový počet jednotek na straně 1 činí 2556 jednotek

STRANA 2

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU / POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLENÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU/

- 1.Výraz jednotné vůle všeho čsl. lidu ubránit mír (dokončení článku ze strany 1) / 6,7,5,6/ 206/ 1236
- 2.Prováděcí předpisy platových řádů schváleny / 6,6,7,6/ 150/ 900
- 3.Pokoj lidem dobré vůle / 6,6,8,7/ 110/ 743
- 4.Svobodná německá mládež manifestovala za mír / 6,6,6,7/ 77/ 481

5.Po albánských volbách / 6,7,5,7/ 7/ 44

6.Hlídka strany / 9,9,9,8/ 6 / 53

7.Marc Sangier zemřel / 8,5,7,7/ 9/ 61

8.Novým maďarským ministrem ... 13

Celkový počet jednotek na straně 2 činí 2295 jednotek

STRANA 3

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU / POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLENÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU/

1.Vedení záškodnické skupiny před státním soudem v Praze / 9,7,7,5/ 484/ 3388

Celkový počet jednotek na straně 3 činí 3388 jednotek

STRANA 4

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU / POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLENÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU/

1.Vedení záškodnické skupiny před státním soudem v Praze (dokončení se strany 3) / 9,7,7,5/ 484/ 3388

Celkový počet jednotek na straně 4 činí 3388 jednotek

STRANA 5

POŘADOVÉ ČÍSLO, NÁZEV ČLÁNKU / POČET JEDNOTEK V PRVNÍCH DVOU A POSLENÍCH DVOU ŘÁDCÍCH, CELKOVÝ POČET ŘÁDKŮ, CELKOVÝ POČET JEDNOTEK V CELÉM ČLÁNKU/

1.Záškodníci před státním soudem (dokončení ze strany 4) / 5,5,6,7/ 64/ 368

2. Zůstaneme věrni našemu přátelství se SSSR / 9,8,5,6/ 40/ 280
3. Koncert sovětských umělců / 5,7,8,6/ 31/ 202
4. Závod Gustava Klimenta v Rokycanech / 7,5,5,6/ 15/ 86
5. Osmý sjezd Čs. esperantistů v Brně / 8,8,5,8 / 10/ 73
6. Fond míru a mezinárodní solidarity / 8,6,7,7/ 31/ 217
7. Nový biskup čs. církve v Olomouci / 6,6,8,7/ 22/ 149
8. Radostné výsledky veletrhu / 6,8,10,6/ 116/ 870
9. Senoseč / 7,5,7,8/ 21/ 142
10. Odlet místopředsedkyně NS A. Hodinové – Spurné do Londýna / 7,6,7,7/ 14/ 95
11. Krajský sjezd SČSP / 9,11,8,8/ 11/ 99
12. Letošní PPL končí večer 31. května / 7,8,6,7/ 6/ 42
13. Dnes velká lidová veselice / 7,8,8,6/ 14/ 102
14. Svatava a Liberál dnes nejúspěšnější / 10,7,10,11/ 28/ 266

Celkový počet jednotek na straně 5 činí 2991 jednotek

LIDOVÁ DEMOKRACIE 31.5. 1950 – 1. DEN PROCESU

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 1650 jednotek, tj. cca 65 % z celkového počtu jednotek/

- Výraz jednotné vůle všeho čsl. lidu ubránit mír / 6,5,6,7/ 66/ 396
- Velká manifestace věřících za světový mír / 5,7,7,5 / 132/ 792

- Za pokrok a mír / 6,5,7,10/ 66/ 462

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 743 jednotek, tj. cca 32 % z celkového počtu jednotek/

- Pokoj lidem dobré vůle / 6,6,8,7/ 110/ 743

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Vedení záškodnické skupiny před státním soudem v Praze / 9,7,7,5/ 484/ 3388

TÉMA: BOJ ZA MÍR/ 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Vedení záškodnické skupiny před státním soudem v Praze (dokončení se strany 3)

/ 9,7,7,5/ 484/ 3388

TÉMA: BOJ ZA MÍR/ 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 2991 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 368 jednotek, tj. 12 % z celkového počtu jednotek/

- Záškodníci před státním soudem (dokončení ze strany 4) / 5,5,6,7/ 64/ 368

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 217 jednotek, tj. 7 % z celkového počtu jednotek/

- Fond míru a mezinárodní solidarity / 8,6,7,7/ 31/ 217

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 31 . 5 . 1950 – 1. DEN PROCESU – SHRNUŤÍ – CELKEM 15 618 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRNUŤÍ – 7 144 JEDNOTEK, TJ. CCA 46 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRNUŤÍ – 2610 JEDNOTEK, TJ. CCA 17 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

LIDOVÁ DEMOKRACIE 1. 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- První den přelíčení se 13 nepřáteli pracujícího lidu / 9,7,7,5/ 484/ 3388

TÉMA: BOJ ZA MÍR/ 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 455 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- První den přelíčení (dokončení ze str. 3) / 7,6,7,6/ 70/ 455

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 853 jednotek, tj. cca 25 % z celkového počtu jednotek/

- Cílem všech čestných lidí je zachovat mír / 7,8,6,6/ 60/ 405
- Příspěvek německé mládeže velké věci míru / 7,7,6,7/ 46/ 311
- Mírový závazek dolu Ant. Zápotocký / 7,4,8,7/ 21/ 137

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 1 . 6 . 1950 – 2. DEN PROCESU – SHRUTÍ – CELKEM 11 627 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 3 843 JEDNOTEK, TJ. CCA 33 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 853 JEDNOTEK, TJ. CCA 7 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

LIDOVÁ DEMOKRACIE 2. 6. 1950 – 3. DEN PROCESU

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 326 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- Přes sto milionů podpisů / 5,5,7,4/ 62/ 326

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR // celkem 308 jednotek, tj. cca 13 % z celkového počtu jednotek/

- Bez výhrad v táboře míru / 8,6,7,7/ 44/ 308

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Druhý den procesu se členy vedení záškodnického spiknutí / 9,7,7,5/ 484/ 3388

TÉMA: BOJ ZA MÍR/ 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 1813 jednotek, tj. cca 54 % z celkového počtu jednotek/

- Druhý den procesu se záškodnickou skupinou (dokončení ze str. 3)

/ 6,7,6,6/ 290/ 1813

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 59 jednotek, tj. cca 2 % z celkového počtu jednotek/

- Rozsudek nad obránkyní míru / 5,8,7,6/ 9/ 59

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 2 . 6 . 1950 – 3. DEN PROCESU – SHRUTÍ – CELKEM 11 627 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 5 201 JEDNOTEK, TJ. CCA 45 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 693 JEDNOTEK, TJ. CCA 6 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

LIDOVÁ DEMOKRACIE 3. 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 416 jednotek, tj. cca 16 % z celkového počtu jednotek/

- Mírové požadavky jsou v zájmu celého lidstva / 5,8,7,6/ 64/ 416

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 684 jednotek, tj. cca 30 % z celkového počtu jednotek/

- Soud nad rozvratníky. Pracující žádají přísný a spravedlivý trest. / 5,6,6,6/ 119/ 684

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 376 jednotek, tj. cca 16 % z celkového počtu jednotek/

- Projev A. Hodinové – Spurné (dokončení ze str. 1) / 7,6,6,8/ 37/ 250
- Velká mírová manifestace v Londýně / 9,6,5,4/ 21/ 126

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Přelíčení s nepřáteli lidu před státním soudem v Praze

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 2346 jednotek, tj. cca 69 % z celkového počtu jednotek/

- Přelíčení s nepřáteli lidu před státním soudem v Praze_(dokončení ze str. 3)
/ 6,6,6,6/ 391/ 2346

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 3 . 6 . 1950 – 4. DEN PROCESU – SHRUTÍ – CELKEM 11 627 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 6 418 JEDNOTEK, TJ. CCA 55 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 792 JEDNOTEK, TJ. CCA 7 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

LIDOVÁ DEMOKRACIE 4. 6. 1950 – NEDĚLE

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJ ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 360 jednotek, tj. cca 16 % z celkového počtu jednotek/

- Sobotní přelíčení s rozvratníky / 7,6,5,6/ 60 / 360

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 40 jednotek, tj. cca 2 % z celkového počtu jednotek/

- SFDM pro stockholmskou výzvu / 7,7,10,8/ 5/ 40

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Přísluhovači západních imperialistů před státním soudem_

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Přisluhovači západních imperialistů před státním soudem_(pokračování ze str. 4)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 872 jednotek, tj. 26 % z celkového počtu jednotek/

- Soud nad rozvratníky_(dokončení ze str. 5) / 7,8,8,9/ 109/ 872

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 4 . 6 . 1950 – NEDĚLE – SHRUTÍ – CELKEM 18 403 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 8 008 JEDNOTEK, TJ. CCA 44 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 40 JEDNOTEK, TJ. CCA 1 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

LIDOVÁ DEMOKRACIE 6. 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 360 jednotek, tj. cca 27 % z celkového počtu jednotek/

- Sami se vydělili z národa (úvodník) / 8,6,9,4/ 101/ 682

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 1208 jednotek, tj. cca 47 % z celkového počtu jednotek/

- Mír je nedílnou součástí budovatelského úsilí / 5,8,6,6/ 96/ 600

- Branná zdatnost naší mládeže zárukou míru / 7,5,7,8/ 90/ 608

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 1049 jednotek, tj. cca 46 % z celkového počtu jednotek/

- Pro přísné a spravedlivé tresty všem zrádcům /7,6,3,8/ 78/ 468
- K procesu se záškodníky / 6,8,6,5/ 93/ 581

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 197 jednotek, tj. cca 9 % z celkového počtu jednotek/

- Mír je nedílnou součástí budovatelského úsilí (dokončení ze str. 1) / 6,6,5,6/ 13/ 75
- Pokrokoví spisovatelé obránci míru / 5,7,7,8/ 18/ 122

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Výpovědi obžalovaných rozvratníků republiky skončeny

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Výpovědi obžalovaných rozvratníků republiky skončeny (pokračování ze str. 3)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Výpovědi obžalovaných rozvratníků republiky skončeny (pokračování ze str. 4)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 189 jednotek, tj. 6 % z celkového počtu jednotek/

- Výpovědi obžalovaných rozvratníků republiky skončeny (dokončení ze str. 5)

/ 8,7,5,6/ 29/ 189

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 6 . 6 . 1950 – 6. DEN PROCESU – CELKEM 18 403 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 11 762 JEDNOTEK, TJ. CCA 64 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 1405 JEDNOTEK, TJ. CCA 8 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

LIDOVÁ DEMOKRACIE 7. 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 609 jednotek, tj. cca 24 % z celkového počtu jednotek/

- Křesťané v boji za mír /8,6,6,8/ 87/ 609

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 1060 jednotek, tj. cca 46 % z celkového počtu jednotek/

- Zrada byla jejich programem /6,7,5,5/ 102/ 587

- Další pracovní závazky odpovědí rozvratníkům / 8,6,6,7/ 70/ 473

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Výpověď devatenácti svědků v procesu s rozvratníky republiky

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Výpověď devatenácti svědků v procesu s rozvratníky republiky

(pokračování ze str. 3)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 342 jednotek, tj. 10 % z celkového počtu jednotek/

- Výpověď devatenácti svědků v procesu s rozvratníky republiky (dokončení ze str. 4)

/6,6,6,6/ 57/ 342

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 636 jednotek, tj. 19 % z celkového počtu jednotek/

- K procesu se záškodníky / 4,5,7,8/ 106/ 636

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 7. 6. 1950 – 7. DEN PROCESU – CELKEM 18 403 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 8 814 JEDNOTEK, TJ. CCA 48 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 609 JEDNOTEK, TJ. CCA 3 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

LIDOVÁ DEMOKRACIE 8. 6. 1950 – POSLEDNÍ DEN PROCESU

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Dnes rozsudek nad vedením záškodnického spiknutí

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 1499 jednotek, tj. cca 44 % z celkového počtu jednotek/

- Dnes rozsudek nad vedením záškodnického spiknutí (dokončení ze str. 3)

/ 8,6,7,7/ 65/ 455

- Pracující lid odpovídá na činnost rozvratníků / 8,6,7,7/ 86/ 602
- Ostražitostí proti zrádcům / 6,7,6,7/ 68/ 442

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 96 jednotek, tj. cca 3 % z celkového počtu jednotek/

- Další dary na Fond míru /3,8,6,7/ 16/ 96

***LIDOVÁ DEMOKRACIE – 8 . 6 . 1950 – POSLEDNÍ DEN PROCESU – SHRUTÍ –
- CELKEM 11 627 JEDNOTEK***

*TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 4 887 JEDNOTEK, TJ. CCA 42 % Z CELKOVÉHO POČTU
JEDNOTEK*

*TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 96 JEDNOTEK, TJ. CCA 1 % Z CELKOVÉHO POČTU
JEDNOTEK*

LIDOVÁ DEMOKRACIE 9. 6. 1950

VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE „PROCESU“ A VÝČET ČLÁNKŮ VĚNUJÍCÍCH SE
„BOJI ZA MÍR“

VÝČET JE PO JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH NOVIN

STRANA 1 / cca 2556 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 395 jednotek, tj. cca 15 % z celkového počtu jednotek/

- Budovatelské úsilí odpovědí záškodníkům /4,8,8,8/ 56/ 395

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 2 / cca 2295 jednotek/

TÉMA: PROCES / 0 jednotek/

TÉMA: BOJ ZA MÍR / celkem 540 jednotek, tj. cca 24 % z celkového počtu jednotek/

- Polsko – německé dohody přínosem míru /7,8,8,7/ 72/ 540

STRANA 3 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Spravedlivý rozsudek státního soudu nad nepřáteli lidu

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 4 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Spravedlivý rozsudek státního soudu nad nepřáteli lidu (pokračování ze str. 3)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 5 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Spravedlivý rozsudek státního soudu nad nepřáteli lidu (pokračování ze str. 4)

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

STRANA 6 / cca 3388 jednotek/

TÉMA: PROCES / celkem 3388 jednotek, tj. 100 % z celkového počtu jednotek/

- Spravedlivý rozsudek státního soudu nad nepřáteli lidu (dokončení ze str. 5)
- Rozhořčení čs. lidu nad zločiny rozvratníků

TÉMA: BOJ ZA MÍR / 0 jednotek/

LIDOVÁ DEMOKRACIE – 9 . 6 . 1950 – CELKEM 18 403 JEDNOTEK

TÉMA: PROCES – SHRUTÍ – 13 947 JEDNOTEK, TJ. CCA 76 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK

TÉMA: BOJ ZA MÍR – SHRUTÍ – 540 JEDNOTEK, TJ. CCA 3 % Z CELKOVÉHO POČTU JEDNOTEK